Новыя стандарты на аўтамабілі

СТАР. 2

Хлеб і песня Зыслава

СТАР. 5

Што есці, каб даўжэй жыць?

СТАР. 6

Родная газета на роднай мове

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

1 КРАСАВІКА 2015 г. СЕРАДА № 61 (27919) Кошт 1800 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

СЭЛФІ НА ФОНЕ ВЯСНЫ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ТРЫМАЦЬ РАЎНАВАГУ

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка арыентуе ўрад і Нацбанк на захаванне станоўчых тэндэнцый, якія намеціліся ў першым квартале 2015 года ў эканоміцы. Такую задачу ён паставіў, прымаючы з дакладам прэм'ер-міністра Андрэя Кабякова і старшыню праўлення Нацыянальнага банка Паўла Калаура, паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што ў першым квартале з'явілася пэўная раўнавага ў эканамічнай сітуацыі і фінансах. Прэзідэнт прапанаваў абмеркаваць праблемныя пытанні, якія могуць узнікнуць у будучыні і да якіх трэба быць гатовымі.

«Першы квартал закончыўся. Давайце ўсё ж такі пагаворым, як будзем жыць далей і як выйсці да таго, каб, як я ўжо гаварыў пры назначэнні новага складу ўрада, не рвануць наперад у гэтай сітуацыі, але захаваць статус-кво. Ні ў якім разе нельга ўпасці, хоць я і не патрабую, каб вы давалі рост ВУП, яшчэ нейкі прырост. Дай Бог, каб нам выйсці на тыя паказчыкі, якія мы з вамі вызначылі», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнту паведамілі аб выніках работы эканомікі за першы квартал 2015 года, сітуацыі ў грашова-крэдытнай і валютнай сферах.

Аляксандр Лукашэнка паставіў задачу далейшага забеспячэння макраэканамічнай стабільнасці і захавання збалансаванага развіцця эканомікі.

ДЭБЮРАКРАТЫЗАЦЫЯ ДЗЯРЖАПАРАТУ: МЕРКАВАННЕ НАСЕЛЬНІЦТВА БЕЛАРУСІ

Згодна з вынікамі сацыялагічнага даследавання, большасць грамадзян, якія звярталіся ў дзяржорганы за апошні год – 71,5%, засталіся ў той ці іншай ступені задаволенымі вырашэннем свайго пытання:

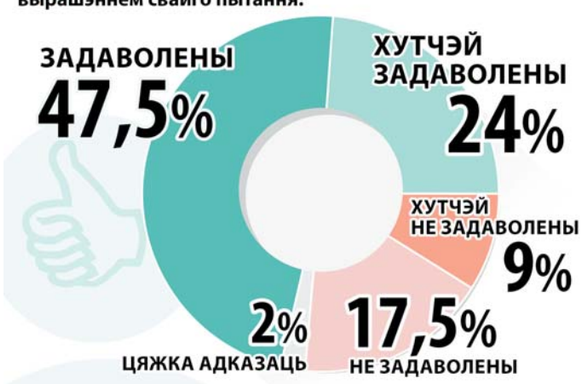

67% удзельнікаў апытання ў той ці іншай ступені ўпэўнены ў даступнасці кіраўнікоў і спецыялістаў мясцовых органаў улады:

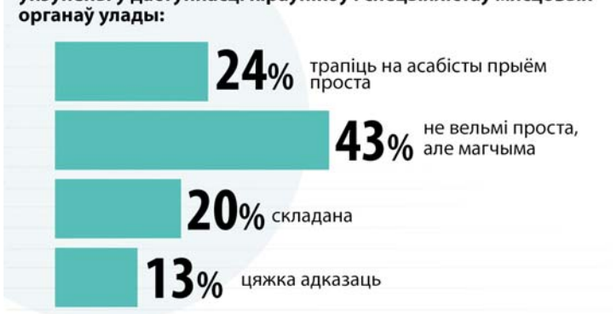

Пры гэтым вяскоўцы часцей, чым гараджане, гавораць аб даступнасці кіраўніцтва і спецыялістаў мясцовых органаў улады (74,5% і 65,5% адпаведна).

Сацыялагічнае апытанне дарослага насельніцтва Беларусі (18 гадоў і старэйшага) праведзена 21-31 студзеня 2015 года метадам тэлефоннага інтэрв'ю. У даследаванні прынялі ўдзел 1000 рэспандэнтаў.

Крыніца: Інфармацыйна-аналітычны цэнтр пры Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі.

© Інфаграфіка БЕЛТА

ДА ВЕДАМА ЧЛЕНАЎ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

2 красавіка 2015 года ў 10.00 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаармейская, 9) адбудзецца адкрыццё дзявятай сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання.

ЦЫТАТА ДНЯ

Марыяна ШЧОТКІНА, міністр працы і сацыяльнай абароны:

«У рэйтынгу краін, спрыяльных для мацярынства і нараджэння дзяцей, Беларусь у 2013 годзе займала 26-ю пазіцыю сярод 176 дзяржаў свету. Наша краіна лідзіруе сярод краін СНД (Расія — 62-я пазіцыя, Казахстан — 63, Украіна — 72). Вельмі важна, што створаны роўныя ўмовы для ўсіх катэгорый сем'яў і іх падтрымка ўзмацняецца з нараджэннем кожнага наступнага дзіцяці. Сістэма падтрымкі пастаянна развіваецца. Дапамогамі ахоплена больш за 370 тысяч дзяцей, або 21% ад іх агульнай колькасці. Значныя і аб'ёмы сродкаў, што накіроўваюцца на фінансаванне сістэмы дапамог, — больш як Вr10,8 трлн у 2014 годзе. Усё гэта спрыяе аздараўленню дэмаграфічнай сітуацыі ў краіне, умацаванню сям'і. Летась у нас нарадзіліся 118,7 тыс. дзяцей — гэта самы высокі паказчык за апошнія два дзесяцігоддзі».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 1.04.2015 г.

Долар ЗША	14700,00	▼
Еўра	15830,00	▼
Рас. руб.	255,00	▲
Укр. грыўня	626,87	▼

НА МЯЖЫ ІСНАВАННЯ

70 1945 2015 гадоў Вялікай Перамогі

На пачатку вайны становішча Беларусі было блізкім да крытычнага. Краіна трапіла ў стан «штопара»...

Сёння многа пішацца і гаворыцца пра бітву пад Масквой у снежні 1941-га. А якія падзеі ў тыя дні адбываліся на тэрыторыі Беларусі? Падчас вывучэння гісторыі пытання мне часта прыходзіў на памяць стратэгічны бамбардзіроўшчык «ТУ-16», на якім давялося служыць у 1960-я гады паветраным стралком-радыстам і які аднойчы аказаўся на мяжы штопара (штопар — некіраванае падзенне самалёта па вертыкалі). Нас выратаваў цудоўны рускі чалавек, камандзір паветранага карабля, лётчык 1-га класа, капітан Алёшын... На маю думку, становішча Беларусі летам-восенню 1941 г. нагадвала стан самалёта, які трапіў у штопар.

Штопар, дарэчы, нярэдкая з'ява ў авіяцыі. Але самая вялікая іх колькасць адбылася ў паветры Беларусі за два тыдні да пачатку Вялікай Айчыннай вайны. Тады на асваенне ў 9-ю змешаную авіяцыйную дывізію паступілі 240 самалётаў «МІГ»-1 — «МІГ»-3. З іх засталіся не сапсаванымі толькі 90 — на 206 лётчыкаў. У большасці гібель авіятараў была звязана менавіта са штопарам. «МІГі», — гаворыцца ў справаздачы спецыяльнай камісіі, — пры пілатажы патрабуюць вялікай увагі, бо пры мінімальных нескаардынаваных дзеяннях лётчыка самалёт раптоўна зрываецца ў штопар, а выхад са штопара складаны і патрабуе значнай вышыні». У дакументе падрабязна апісваюцца здарэнні з рулявымі прыборамі і гарматным узбраеннем. Відаць, што прычынай выпадкаў быў не «чалавечы фактар» (лётны састаў), а буйныя завадскія недапрацоўкі. Такім чынам, намёк на няпростую будучыню Беларусі прагучаў яшчэ за тыдзень да пачатку Вялікай Айчыннай вайны.

СТАР. 5

■ Час дзейнічаць

ЛЕГПРАМ ГАТОВЫ НА ЎСЁ!

Абы толькі прадпрымальнікі прасоўвалі беларускае

Днямі падпісаны Указ №143, якім прадугледжана падаўжэнне да 1 студзеня 2016 года пераходнага перыяду, на працягу якога індывідуальным прадпрымальнікам дадзена права рэалізаваць рэшткі тавараў, увезеных без пацвярджальных дакументаў. Неўзабаве ІП, якія гандлююць імпартным таварам, павінны будуць для сябе вырашыць: альбо знайсці добрасумленных пастаўшчыкоў у ЕАЭС (што, на думку прадпрымальнікаў, вельмі праблематычна), альбо звярнуць увагу на беларускую прадукцыю. У сваю чаргу, дзяржава шукае спосабы падняць і рушыць наперад айчынную лёгкую прамысловасць. Для гэтага актыўна склікаюцца ўсе бакі рынку, каб сумесна знайсці рашэнне ў рэжыме дыялогу.

Фота Аляксандра ШАБЛЮКА.

КАБ ПРАДАВАЦЬ БОЛЬШ, ПАТРЭБНА «СВЕЖАЯ КРОЎ»

Па словах **старшыні «Беллегпрама» Мікалая ЯФІМЧЫКА**, канцэрн жадае аб'яднаць свае намаганні ў прасоўванні беларускай прадукцыі з прадпрымальнікамі і гатовы на любыя формы супрацоўніцтва. Пад гэтым маецца на ўвазе не толькі рэалізацыя тавараў, але і актыўны ўдзел у вытворчасці і адміністраванні прадпрыемстваў. «Ні для каго не сакрэт, што ў «Беллегпраме» сёння ёсць дэфіцыт кадраў — як тэхналагічных, так і кіруючых. З гэтай мэтай створаны так званыя бізнес-інкубатары».

«Мы гатовыя разгледзець ініцыятыўных маладых людзей, правесці пры неабходнасці навучанне і прызначыць на высокую пасаду. Такім чынам канцэрн забяспечвае сябе рэзервам кадраў. Мы хочам бачыць у нас прадпрымальнікаў, таму што ў іх іншае разуменне рынку, працэсаў, якія адбываюцца», — адзначыў старшыня канцэрна.

СТАР. 2

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Парашэнка гатовы вынесці на рэферэндум пытанне федэралізацыі

Прэзідэнт Украіны Пётр Парашэнка гатовы вынесці на ўсенародны рэферэндум пытанне аб федэралізацыі краіны і статусе рускай мовы. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы паведаміў падчас сустрэчы са студэнтамі Чарнігаўскага нацыянальнага педагагічнага ўніверсітэта імя Шаўчэнкі. «Я гатовы вынесці на рэферэндум пытанне другой дзяржаўнай мовы і пытанне федэралізацыі і ўпэўнены, што ўкраінскі народ скажа сваё рашучае «не!», — сказаў Парашэнка. Раней аб неабходнасці зацвердзіць асноўныя палажэнні новай украінскай канстытуцыі на ўсеўкраінскім рэферэндуме заявіў прэм'ер-міністр Арсеній Яцанюк. Лідар грамадскага руху «Украінскі выбар» Віктар Медзвядчук падкрэсліў, што прыняць удзел у рэферэндуме аб новай канстытуцыі краіны павінны ўсе грамадзяне Украіны, уключаючы жыхароў Данбаса. Для гэтага, паводле яго слоў, «варта ўрэгуляваць канфлікт на ўсходзе Украіны, выразна і паслядоўна выконваючы ўсе пункты мінскага пагаднення».

Генштаб Чэхіі выступіў супраць размяшчэння пастаяннай базы НАТА

Начальнік чэшскага генштаба Пётр Павел заявіў, што Чэхіі не патрэбна пастаянная база НАТА. «Сіла альянсу не ў такіх базах. Я веру, хутчэй, у мабільныя сістэмы. Лепш мець гнуткія, рухомыя сілы, якія могуць знаходзіцца дзе заўгодна, а не на пастаяннай базе», — сказаў ён. Чэхія і раней выступала супраць размяшчэння базы НАТА, прапанаванага ЗША. У той жа час, НАТА ў найбліжэйшы час прыме рашэнне, ці размяшчаць ваенную тэхніку ў Румыніі. Пра гэта заявіў галоўнакамандуючы НАТА ў Еўропе генерал Філіп Брыдлаў падчас візіту ў Бухарэст. У канцы студзеня генеральны сакратар НАТА Енс Столтэнберг пацвердзіў планы альянсу па стварэнні камандных пунктаў і сіл хуткага рэагавання ў Эстоніі, Латвіі, Літве, Румыніі, Польшчы і Балгарыі.

Польшча арганізуе курсы для 50 украінскіх ваенных інструктараў

Польшча ў 2015 годзе правядзе навучанне для прыблізна 50 ваенных інструктараў з Украіны. Пра гэта паведамляе агенцтва Reuters са спасылкай на інфармацыю польскага міністэрства абароны. Гэтыя вучэнні пройдуць у рамках намаганняў НАТА па павышэнні абараназдольнасці Украіны падчас ваеннага канфлікту ў Данбасе. Курсы для ўкраінцаў плануецца правесці на тэрыторыі Польшчы ў чэрвені, верасні і кастрычніку гэтага года, як сказана ў заяве міністэрства. Выдаткі на навучанне аплацыць НАТА і мінабароны Польшчы. Заняткі будуць праходзіць па формуле train the trainers («навучы настаўніка») і дазволяць украінцам пасля вяртання дадому навучаць малодшы камандны састаў Узброеных сіл Украіны.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Газаваныя напоі павышаюць рызыку раку?

Салодкія газаваныя напоі небяспечныя для здароўя. У гэтым няма сумневаў. Іх не раз абвінавачвалі ў правакаванні атлусцення, бо ў газіроўцы ўтрымліваюцца велізарныя порцыі цукру. Аднак зараз спецыялісты Нью-Ёркскага інстытута заяўляюць, што газіроўка здольна выклікаць развіццё анкалагічных захворванняў (перадае The Jewish Times). Высветлілася: вуглякіслы газ, якім насычаюць напой, негатыўна ўплывае на стан мозга. Чым часцей чалавек п'е газіроўку, тым вышэйшая рызыка раку мозга. Больш за тое, вуглякіслы газ, па словах навукоўцаў, адмоўна адбіваецца на кагнітыўным стане мозга ўвогуле — ключавыя працэсы запавольваюцца або зусім тармозяцца. Яшчэ газіроўка небяспечная праз утрыманне канцэрагену — 4-метылімідазолу. Гэта вельмі шкодны пабочны прадукт карамельнага фарбавальніка. Навукоўцы ўжо спрабавалі паўплываць на вытворцаў газіроўкі, але тыя так і не адмовіліся ад яго.

КАРАТКА

Парадак выплаты падаткаў пры аптовым гандлі астаткамі тавараў, якія індывідуальныя прадпрымальнікі ўвезлі без пацвярджальных дакументаў, не зменіўся.

Праект указа аб укараненні сістэмы электроннай чаргі ў аўтадарожных пунктах пропуску праз дзяржаўную граніцу ўнесены на разгляд у Адміністрацыю Прэзідэнта.

У Беларусі назначана 12 тыс. 457 пенсій у адпаведнасці з Дагаворам паміж Рэспублікай Беларусь і Расійскай Федэрацыяй аб супрацоўніцтве ў галіне сацыяльнага забеспячэння (па стане на 1 лютага 2015 года). З назначаных пенсій 912 экспартуюцца ў Расію. З Расійскай Федэрацыі ў Рэспубліку Беларусь пенсіі выплачваюцца 18 тыс. 247 чалавекам.

■ Нетры краіны

На карту пастаўлены кадры

Галоўным накірункам працы геолагаў летась была комплексная здымка ўсёй тэрыторыі краіны з наступным складаннем картаў. Папярэднія геалагічныя карты Беларусі складаліся яшчэ ў 1960-я гады, і за гэты час карэнным чынам змяніліся падыходы да распрацоўкі нетраў.

СТАР. 2

ISSN 1990 - 763X

Інтэрв'ю «Блумбергу»

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка даў разгорнутае эксклюзіўнае інтэрв'ю буйному амерыканскаму медыяхолдынгу «Блумберг», паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара.

Прэзідэнт адказаў на комплекс пытанняў, звязаных з працэсам урэгулявання сітуацыі ва Украіне пасля дасягнення мінскіх пагадненняў у «нармандскім фармаце». «Больш за ўсё насцярожвае тое, што да гэтага працэсу адкрыта не былі далучаныя Злучаныя Штаты Амерыкі. Я лічу, што без амерыканцаў ва Украіне немагчыма ніякая стабільнасць. І сустракаючыся ў апошні час з прадстаўнікамі Злучаных Штатаў Амерыкі, афіцыйнымі прадстаўнікамі, якія ў нас бывалі, я настойліва даводзіў да іх гэты пункт гледжання, заяўляючы пра тое, што я не ведаю, чаго хочуць амерыканцы тут, ва Усходняй Еўропе, ва Украіне ў прыватнасці, але калі амерыканцы хочуць, каб тут быў мір і стабільнасць, яны неадкладна павінны далучыцца да гэтага працэсу», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка спыніўся на ролі вядучых сусветных гульцоў ва ўрэгуляванні ўкраінскай сітуацыі і падтрыманні ваенна-палітычнай стабільнасці ў свеце ўвогуле.

У час інтэрв'ю таксама былі закрануты тэмы перспектыў развіцця Еўразійскага эканамічнага саюза, валютнай інтэграцыі сярод яго членаў.

Кіраўнік беларускай дзяржавы выказаў сваё бачанне некаторых аспектаў бягучай эканамічнай, унутрыпалітычнай сітуацыі, у тым ліку ў кантэксце маючых адбыцца важных палітычных падзей у жыцці краіны.

Аляксандр Лукашэнка адказаў і на некалькі пытанняў асабістага характару.

■ Парламенцкі дзённік

З АКЦЭНТАМ НА САЦЫЯЛЬНУЮ ЗНАЧНАСЦЬ

Законапраект «Аб барацьбе з карупцыяй» плануецца прыняць на вясновай сесіі

Заўтра пачынае сваю работу сёмая сесія Палаты прадстаўнікоў. На пасяджэнні Савета ніжняй палаты парламента дэпутаты падвялі асноўныя вынікі сваёй працы ў міжсесійны перыяд і абазначылі прыярытэтныя задачы на будучыню.

— Нягледзячы на тое, што ў гэты час мы правялі пазачарговую сесію і, як вы ведаеце, зацвердзілі Праграму ўрада, да вясновай сесіі мы падрыхтавалі сур'ёзны пакет дакументаў для разгляду, — заявіў **Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА, старшыня Палаты прадстаўнікоў,** падчас адкрыцця пасяджэння. — У Палаце прадстаўнікоў зараз знаходзіцца 70 законапраектаў, і 37 мы ўключым ужо ў парадак дня гэтай сесіі. Яны закранаюць амаль усе сферы грамадства: эканоміку і фінансы, сацыяльную палітыку, ахову навакольнага асяроддзя, нацыянальную бяспеку.

Па словах старшыні Палаты прадстаўнікоў, развіццю нацыянальнай эканомікі паслужыць далейшая інтэграцыя ў рамках Еўразійскага эканамічнага саюза.

— Хацеў бы асобна адзначыць, што толькі ў бягучым годзе ў рамках ЕАЭС плануецца заключыць больш за 100 міжнародных дакументаў. Пра гэта ішла падрабязная размова падчас пасяджэння Вышэйшага Дзяржсавета ў Маскве. Многія з тых дакументаў нам трэба будзе ратыфікаваць. Акрамя таго, у адпаведнасці з Дагаворам аб ЕАЭС, патрабуецца карэкціроўка больш чым 40 законаў.

Як паведаміў Уладзімір Андрэйчанка, падчас гэтай сесіі парламентарыі працягнуць працу па ўдасканаленні заканадаўства аб пенсійным забеспячэнні, сацыяльным страхаванні, ахове здароўя.

— Гэта тыя пытанні, якія найбольш хвалююць нашых грамадзян, — заявіў старшыня ніжняй палаты. — Будуць унесены змяненні ў законы «Аб знешняй працоўнай міграцыі», «Аб зваротах грамадзян і юрыдычных асоб», прыняты праект закона «Аб альтэрнатыўнай службе». Шэраг заканадаўчых рашэнняў рыхтуецца ў сферы нацыянальнай бяспекі. У найбліжэйшы час, плануем, што гэта будзе 9 красавіка, мы будзем прымаць у першым чытанні законапраект «Аб барацьбе з карупцыяй», які прайшоў шырокае грамадскае абмеркаванне.

Старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце Генадзь ГРЫЦКЕВІЧ патлумачыў, што ў парадак дня гэтай сесіі ўключаны 14 законапраектаў, якія неабходна разгледзець у першым чытанні, 5 — у другім чытанні. Таксама плануецца ратыфікаваць 16 дакументаў і прыняць да ведама два дэкрэты Прэзідэнта краіны.

Надзея ЮШКЕВІЧ

■

■ Блізкая ўлада

ПАПАЎНЯЦЬ БЮДЖЭТ РАЗАМ...

Заклікае старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА. У Докшыцах падчас прыёму грамадзян Уладзімір Паўлавіч не даваў папулісцкіх абяцанняў. Але стараўся, як той казаў, «паставіць сябе на месца» людзей. Кіраўніку райвыканкама Алегу Пінчуку, калі апошнія мелі рацыю, адразу ж даручаў аказаць дапамогу.

У «ДРАЗДЫ» ТРАПІЦЬ ПРАСЦЕЙ?

Прыйшлі на прыём грамадзяне, якія жывуць у доме на тэрыторыі санаторыя «Лясное». Хочуць прыватызаваць кватэры. Але па законе гэта немагчыма. Пры гэтым людзей не выганяюць на вуліцу. Жыць могуць, але прыватызаваць метры не маюць права. У незадаволеных свая праўда...

— Мы ж не ведалі, што жыллё службовае! Яшчэ ў часы СССР з поўначы сюды прыехалі, з чарнобыльскай зоны... Калі падавалі дакументы на прыватызацыю, нам адмовілі. Маўляў, жыллё камерцыйнае, — вельмі эмацыянальна тлумачыла жанчына ад імя членаў «ініцыятыўнай групы».

Уладзімір Андрэйчанка яшчэ да гэтай сустрэчы быў у курсе праблемы. І вось чарговая няпростая размова. Але ж чым дапамагчы?

— Адпаведны Указ Прэзідэнта быў прыняты ў 2007 годзе, і ваша жыллё (на тэрыторыі ведамаснага санаторыя КДБ «Лясное». — **Аўт.**) прызнана службовым, спецыяльным... Яно перададзена ў аператыўнае карыстанне санаторыю, — растлумачыў Уладзімір Паўлавіч.

Галоўны ўрач санаторыя Сяргей Табуноў пацвердзіў, што «спрэчныя кватэры» нельга прыватызаваць. Разам з тым, Уладзімір Андрэйчанка пачуў скаргу і наконт жорсткага прапускнога рэжыму.

— Пісалі заявы, нам давалі пропуск на год, як і дзецям нашым... Потым трапіць на тэрыторыю санаторыя стала праблематычна. Але ж калі да мяне ў госці нехта прыязджае, значыць, нясу адказнасць за гэтага чалавека, — працягвала жанчына. І паведаміла пра заявы на пропуск, якія ляжаць непадпісанымі аж з 16 сакавіка.

У адказ Уладзімір Андрэйчанка шчыра здзівіўся, што ў «Лясным» не наладжана прапускная сістэма. І звярнуўся да кіраўніка медыцынскай установы.

— Гэта значыць, устанавілі парадак больш жорсткі, чым на сёння ўехаць у рэзідэнцыю «Дразды», дзе жывуць міністры і дыпламатычныя работнікі. Там парадак такі: я жыву, і ў мяне пастаянны пропуск, як і ў жонкі. Калі, напрыклад, дзеці прыязджаюць, іх прозвішчы ёсць у дзяжурнага на кантрольна-прапускным пункце. Паказалі пашпарты: ёсць у спісе — калі ласка... Людзі не павінны пакутаваць з-за вашай бюракратыі. Калі трэба, выдайце пропуск на год — сказаў спікер парламента. Даручыў старшыні райвыканкама праз некалькі дзён паведаміць, ці знятая праблема.

«ПРЫВАТЫЗАВАЦЬ... ПА ЦАНЕ 1995 ГОДА»

Пенсіянерка Тэрэза Браніславаўна Ісмагілава з вёскі Сітцы агучыла сваю праблему.

— У мінулым годзе звярталася ў ЖКГ... Не хапае грошай на прыватызацыю, — сказала бабуля.

Высветлілася, што ў 1995 годзе падрыхтавала дакументы для прыватызацыі. Але не давяла справу да канца. Цяпер хоча стаць уладальніцай жылля па цане 20-гадовай даўнасці. Вядома, гэта немагчыма. Нават з улікам усіх паніжальных каэфіцыентаў сёння прыватызацыя абыдзецца дзесьці ў 220 мільёнаў рублёў. Першы ўнёсак — 10% — 22 мільёны рублёў. Астатнюю суму трэба «пагасіць» за 40 гадоў. Супрацоўнікі райвыканкама адразу падлічылі, што ў месяц трэба будзе пералічваць на прыватызацыю каля 150 тысяч рублёў. Улічваючы, што ў паважанай пенсіянеркі і яе мужа на дваіх пенсія больш за 5 мільёнаў рублёў, не так ужо і многа. Ды толькі першыя 22 мільёны дзе ўзяць?

Настойлівасць бабулі ў жаданні прыватызаваць «па той цане» міжволі па-добраму рассмяшыла прысутных у кабінеце. Пры ўсім аўтарытэце спікера парламента, ён жа не можа дзеля аднаго чалавека змяніць закон! Грамадзянцы растлумачылі, што плата ў месяц за кватэру, калі яна застанецца арэнднай, будзе большай прыблізна на 30 тысяч рублёў. Сказала, што тады перадумала... Тым больш што яе дзеці на атрыманне ў спадчыну жылля не прэтэндуюць.

«У ГРЫБЫ НЕ ПУСКАЮЦЬ»

Жыхар вёскі, якая знаходзіцца ў 100 метрах ад Брэсцкага біясфернага запаведніка, паведаміў пра немагчымасць збіраць дары лесу.

— Усё жыццё пражылі ля запаведніка, а ў грыбы, ягады нам нельга. А тым, хто жыве ў запаведніку, можна, нават і прыязджым да іх... — сказаў мужчына.

Законам забараняецца збіраць нешта ў лесе, калі не жывеш у запаведніку.

Уладзімір Андрэйчанка параўнаў магчымасць змянення заканадаўства з адпаведным наконт спрошчанай сістэмы перасячэння мяжы з Еўрапейскім саюзам. Зразумела, людзі, якія жывуць па-за межамі вызначаных тэрыторый, таксама просяцца «бліжэй да Еўропы». Дык калі пашырыш адпаведную зону спрошчанага перасячэння, у іншых вёсках незадаволеныя з'явяцца. Маўляў, і ў нас у прыграніччы з таго боку сваякі, магілкі родных...

Наконт грыбоў, можа, і прасцей вырашыць пытанне. Так, закон парушаць нельга. Але ж у кожным канкрэтным выпадку трэба «ўнікаць у сітуацыю». Ды няўжо насамрэч за кошык грыбоў трэба адразу караць?

Жыхары аграрнага гарадка Замасточча і чатырох вёсак мараць пра газіфікацыю. І вышэйзгаданы санаторый мае ў гэтым патрэбу. Мінімальная цана пытання — пара дзясяткаў мільярдаў рублёў. Калі ў складчыну вырашаць праблему, можа, і не зацягнецца на гады. Уладзімір Андрэйчанка абяцаў паспрабаваць паспрыяць яе станоўчаму вырашэнню.

Адказваючы на пытанні журналістаў, спікер парламента падкрэсліў актуальнасць новай рэдакцыі прэзідэнцкай Дырэктывы №2. Нагадаю, яна накіравана на далейшую дэбюракратызацыю.

— Дырэктыва абавязвае чыноўнікаў быць бліжэй да людзей, што мы і стараемся рабіць. У адпаведнасці з ёй, чалавек можа выбраць найбольш зручныя час і спосаб звароту да дзяржаўных служачых. Лічу, што гэта вельмі важна. Згодна з дырэктывай трэба вырашаць пытанні і праблемы на карысць насельніцтва — без цяганіны, бюракратызму, фармальнага стаўлення. Але сярод іншых ёсць незаконныя просьбы, а таксама пытанні, якія патрабуюць вялікіх фінансавых выдаткаў. Атрымаўшы адмову, людзі скардзяцца ў іншыя органы. Будзе нармальна працаваць эканоміка, зароблены грошы, у выніку можна будзе вырашаць больш пытанняў, — адзначыў Уладзімір Паўлавіч.

І дадаў, што ў напаўненні бюджэту грамадзяне могуць браць удзел больш актыўна. Напрыклад, для адкрыцця сваёй справы ў Беларусі стварылі прывабныя ўмовы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Докшыцы — Віцебск

■

На карту пастаўлены кадры

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Па словах **начальніка ўпраўлення па геалогіі Мінпрыроды Уладзіміра ВАРАКСЫ,** тое, што адкрыццяў новых буйных радовішчаў не адбылося, не сведчыць пра адсутнасць вынікаў працы геолагаў. Адкрываюцца новыя невялікія радовішчы, пашыраецца праца на ўжо існуючых. У 2014 годзе па такіх відах карысных выкапняў, як нафта, мергельна-мелавыя пароды, даламіты, гравійна-пясчаныя сумесі, будаўнічыя пяскі, гліны, торф, прэсныя падземныя воды прырост запасаў пераўзышоў зададзеныя аб'ёмы. Былі ўведзены ў эксплуатацыю дзве нафтавыя свідравіны: Заходне-Калінінская №5 і Рэчыцкая №310g. Рыхтуюцца да бурэння яшчэ тры перспектыўныя для здабычы нафты структуры. Дзякуючы намаганням геолагаў, за апошнія тры гады Беларусь выйшла на стабільны ўзровень уласнай здабычы нафты, які роўны 1640—1650 тысячам тон. У прамысловую распрацоўку для прадпрыемства «Беларуськалій» было перададзена Петрыкаўскае радовішча калійнай солі, вядзецца праца па перадачы Любанскага радовішча солі замежнаму інвестару.

Акрамя Беларусі, айчынныя спецыялісты працуюць і ў іншых краінах: Расіі, Лаосе, Манголіі, ёсць перспектывы для супрацоўніцтва з Балівіяй і Эквадорам. Так, напрыклад, з Расіяй рэалізуецца сумесны праект «СКІФ-Нетры», у рамках якога распрацоўваецца праграмнае забеспячэнне і ствараюцца суперкамп'ютары для апрацоўкі выкапняў. З Балівіяй вядуцца перамовы аб правядзенні разведкі і сумеснай распрацоўкі радовішчаў жалезнай руды і калійнай солі на тэрыторыі паўднёваамерыканскай краіны. Стварэнне лабараторыі па вызначэнні якасці пародаў і руд абмяркоўваецца з Лаосам.

Пытанне падрыхтоўкі спецыялістаў закрануў **генеральны дырэктар дзяржаўнага прадпрыемства «Навукова-вытворчы цэнтр па геалогіі» Андрэй КАЎХУТА.** Ён зазначыў, што так званага «кадравага голаду» ў сферы няма, але адчуваецца патрэба ў спецыялістах высокага ўзроўню для спецыфічных работ. Гэта праблема характэрна для ўсіх постсавецкіх краін. Так, напрыклад, для распрацоўкі падземнай здабычы патрабуюцца геолагі з вялікім вопытам працы, бо любая памылка можа прывесці да буйных фінансавых страт. Акрамя гэтага, Андрэй Каўхута заўважыў, што якасна прыток выпускнікоў геалагічных спецыяльнасцяў беларускіх ВНУ за апошнія гады стаў лепшым.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

ЛЕГПРАМ ГАТОВЫ НА ЎСЁ!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Таксама ў «Беллегпраме» прадпрымальнікам гатовы даць як электронную пляцоўку для гандлю, так і арганізаваць працоўныя месцы.

«Амаль усе беларускія вытворцы лёгкай прамысловасці маюць гандлёвыя інтэрнэт-пляцоўкі. Аднак не ўсе з іх працуюць эфектыўна. Самымі эфектыўнымі сёння з'яўляюцца «Мілавіца», «Белвест», «Галантэя» і яшчэ каля 30 актыўных інтэрнэт-прадаўцоў. Мы маем сучасныя тэхналогіі, каб прасоўваць беларускую прадукцыю», — падкрэсліў Мікалай Яфімчык.

ДОЛАР ЗА МЕТР І ІНШЫЯ ПРАПАНОВЫ

Адзін з асноўных сектараў, якому неабходна задаць вектар на прыбытак, — ільняная галіна.

«Мы гатовыя даць квадратны метр за 1 долар у Цэнтры моды ў Мінску для рэалізацыі праекта з ільном. Ад вытворцы спатрэбіцца ідэя і дызайн. Праект вельмі ліквідны з-за вялікай папулярнасці экалагічна чыстай тканіны ў Еўропе», — заявіў старшыня канцэрна «Беллегпрам».

Ён таксама падкрэсліў, што канцэрн гатовы падтрымаць пачынанні прадпрымальнікаў у абутковай і тэкстыльнай вытворчасці. Для таго, каб беларускія тавары прадаваліся, неабходна наладзіць інфармацыйную частку продажу. З гэтай мэтай плануюць распрацаваць інтэрнэт-рэсурсы, дзе, напрыклад, вытворцы і прадаўцы змогуць размяшчаць прапановы, атрымліваць інфармацыю пра свабодныя плошчы і абсталяванне, а пакупнікі бачыць тое, што ім цікава.

«Магчымасці ёсць. Нам патрэбны людзі, здольныя рушыць наперад нашу прадукцыю. Стварыць для яе адпаведны імідж і дызайн», — адзначылі прадстаўнікі «Беллегпрама».

У сваю чаргу, спрабуючы знайсці агульную мову, прадпрымальнікі ўносілі прапановы па многіх пытаннях. У прыватнасці, гэта тычыцца арэнды гандлёвых плошчаў. У гандлёвых цэнтрах яна занадта высокая, і прадпрымальнікам цяжка спраўляцца, маючы ў сваім асартыменце толькі беларускія тавары. Неабходна мець вялікі працэнт імпарту, каб выйсці на станоўчы ўзровень рэнтабельнасці.

Успомнілі і аб праблеме інтэрнэту, дзе цяпер вялікую прастору займаюць рэкламныя банеры з кітайскай прадукцыяй, што натуральна запавольвае прасоўванне беларускіх тавараў. Але, як аказалася, самым вострым пытаннем для прыватных і дзяржаўных вытворцаў з'яўляецца малая колькасць сыравіны і фурнітуры для пашыву адзення. Бо магчымасць шыць модную вопратку ёсць, але няма з чаго. Прадпрымальнікі ўнеслі прапанову бяспошлінна ўвозіць тканіну ў Беларусь. Страціўшы трохі на імпарце сыравіны, ёсць магчымасць актывізавацца вытворчым прадпрыемствам усіх відаў уласнасці. Як адзначылі прысутныя на дыялогу ІП, сёння прыватнаму прадпрыемству нявыгадна імпартаваць тканіны самастойна.

СЭКАНД-ХЭНД АБО СТОК?

Таксама цікавы і той факт, што многія прадпрымальнікі скардзяцца на нядобрасумленную канкурэнцыю з боку сэканд-хэндаў. І справа не ў тым, што паношаную вопратку раскупляюць хутчэй. Вельмі часта ў такіх крамах прадаецца не толькі адзенне, якое было ва ўжыванні, але і стокі — рэшткі партый адзення, якія не маюць асартыменту. Ставіцца пад сумненне наяўнасць сертыфікатаў на гэтую прадукцыю і яе якасць.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.

■ Стандарты

АЎТО — НЕ НІЖЭЙ ЗА ЕЎРА-4

Такія патрабаванні ўстаноўлены з 1 красавіка

Стандарты былі і застаюцца мовай міжнародных зносінаў і свабоднага гандлю. Таму старшыня Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Віктар НАЗАРАНКА агучыў наша важкае слова: вяртаемся да практыкі праверкі тэхнічных умоў па шэрагу прадукцыі і ўводзім новыя стандарты і экалагічныя патрабаванні для тых аўто, якія ўвозяць.

ЗНОЎ АБАВЯЗКОВАЯ ПРАВЕРКА?

Віктар Назаранка заявіў, што ў Беларусі могуць вярнуцца да практыкі абавязковай праверкі тэхнічных умоў па цэлым шэрагу відаў прадукцыі.

«У нашай прадукцыі сёння няма іншай альтэрнатывы, акрамя той, каб, як мінімум, утрымліваць свой рынак і пастаўляць як мага больш тавараў на знешнія рынкі. І адзінае выйсце — гэта забяспечыць вельмі высокі ўзровень якасці прадукцыі, таму што коштавая канкурэнцыя аказваецца вельмі неэфектыўнай ва ўмовах ваганняў курсаў, змены арыенціраў. Таму пазіцыя камітэта такая: мы падтрымліваем ідэю, што па цэлым шэрагу відаў прадукцыі трэба вярнуцца да праверкі тэхнічных умоў, каб гарантаваць яе якасць і канкурэнтаздольнасць», — падкрэсліў кіраўнік ведамства.

Па словах Віктара Назаранкі, праект пастановы ўрада падрыхтаваны і адпраўлены на ўзгадненне. У першую чаргу гэта будзе тычыцца складанатэхнічнай прадукцыі, і, верагодна, харчовай.

У дадзены момант у Беларусі дзейнічае 25 тысяч дзяржаўных стандартаў, тэхнічных умоў у фондзе ТУ — 27678. З іх па 20% адносяцца да сферы машынабудавання, электратэхнікі, электронікі, сувязі, прыкладна столькі ж — да сельскай гаспадаркі і харчавання, 17% — да хімічнай прамысловасці.

АДПАВЯДАЦЬ 4-МУ ЭКАЛАГІЧНАМУ КЛАСУ

Аўтамабілі, старэйшыя за 2007 год выпуску, якія ўвозяцца ў Беларусь фізічнымі асобамі, з 1 красавіка павінны будуць адпавядаць экалагічнаму класу 4 і вышэйшаму.

«Дзяржстандартам прынята пастанова, якая прадугледжвае, што з 1 красавіка ўсе машыны, старэйшыя за 2007 год, якія ўвозяцца фізічнымі асобамі, павінны будуць да афармлення ў ДАІ мець доказ таго, што яны маюць экалагічны клас, не ніжэйшы за 4-ы», — сказаў кіраўнік ведамства.

«Сёння ў краіне разгортваецца сетка лабараторый, якія будуць праводзіць гэтую працу. У асноўным працэдура будзе звязана з дакументальным кантролем, ацэнкай існуючых баз даных, як у нашай краіне, так і ў нашых калег», — удакладніў Віктар Назаранка. На яго погляд, працэдура пацвярджэння адпаведнасці аўтамабіляў патрабаванаму экалагічнаму класу не будзе для грамадзян цяжкай.

«Працэс запушчаны: спачатку вельмі старыя аўтамабілі павінны будуць даказаць, што адпавядаюць 4-му класу, з кожным годам гэтая планка будзе павышацца — і па ўзросце, і па экалагічным класе», — дадаў кіраўнік Дзяржстандарта.

Гэтая мера адпавядае нормам тэхнічнага рэгламенту Мытнага саюза «Аб бяспецы колавых транспартных сродкаў».

8 МЛРД НА НОВЫЯ СТАНДАРТЫ

Беларусь у 2015 годзе выдаткуе каля 8 млрд рублёў на распрацоўку нацыянальных стандартаў.

Віктар Назаранка адзначыў, што ў сярэднім Беларусь распрацоўвае да 300 новых арыгінальных стандартаў у год, прыкладна 200 з іх патрэбны для таго, каб рэалізаваць патрабаванні тэхнічных рэгламентаў Мытнага саюза. Пры гэтым патрэба краіны ў стандартах на сёння ўдвая большая — да 600 стандартаў. На распрацоўку яшчэ 300 дакументаў, па словах Віктара Назаранкі, сродкаў няма.

Кіраўнік Дзяржстандарта прывёў у якасці прыкладу Расійскую Федэрацыю, дзе штогод распрацоўваецца больш за 1,5 тысячы стандартаў, 50% фінансавання бярэ на сябе дзяржава, астатнія 50% — бізнес. «Пры гэтым вельмі актыўна буйны расійскі бізнес падключаецца не толькі да фінансавання, але і да распрацоўкі гэтых стандартаў», — удакладніў старшыня камітэта.

Што тычыцца Беларусі, то, па словах **начальніка ўпраўлення тэхнічнага нармавання і стандартызацыі Дзяржстандарта Аксаны ГРЫШКЕВІЧ,** традыцыйна 60% фінансавання распрацоўкі стандартаў складаюць сродкі рэспубліканскага бюджэту, па 20% — сродкі арганізацый-распрацоўшчыкаў і сродкі інавацыйных фондаў канцэрнаў, міністэрстваў і дзяржкамітэтаў.

Ілья КРЫЖЭВІЧ

■

НАВІНЫ ПАДЗЕІ ФАКТЫ

РАЗЛІЧЫЛІСЯ З МВФ

Беларусь 31 сакавіка 2015 года пагасіла апошнюю частку абавязацельстваў па крэдыце стэнд-бай МВФ, пра што паведамілі ў Міністэрстве фінансаў.

Выплата склала 75,9 млн долараў ЗША. «Такім чынам, рэспубліка цалкам выканала свае абавязацельствы перад МВФ», — падкрэслілі ў міністэрстве.

Нагадаем, што Беларусь рэалізавала праграму стэнд-бай, падтрыманую крэдытам МВФ на 3,5 млрд долараў, у перыяд са студзеня 2009 года па красавік 2010-га. Гэта дазволіла краіне забяспечыць станоўчую дынаміку па шэрагу пазіцый у эканоміцы і грашова-крэдытнай сферы.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ЧАРГАВІКОЎ СТАЛА НА 31 ТЫСЯЧУ МЕНШ

Аднак у краіне яшчэ застаецца 153,4 тысячы грамадзян (сям'яў), якія стаяць на жыллёвым уліку 10 гадоў і больш.

Сёлета на пачатак года ў чарзе тых, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, стаіць 742,2 тысячы чалавек (сем'яў), што на 30,8 тысячы менш, чым год таму. У гарадах і пасёлках гарадскога тыпу колькасць чаргавікоў паменшылася на 27,5 тысячы, а ў сельскіх населеных пунктах — на 3,3 тысячы грамадзян (сем'яў), паведамляе Нацыянальны статыстычны камітэт.

У агульнай колькасці жыллёвых чаргавікоў асноўную долю складаюць гарадскія жыхары — 90,1%, а доля сельскіх усяго толькі 9,9%. Спецыялісты Белстата адзначаюць, што памяншэнне колькасці грамадзян (сем'яў), якія стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, адбылося ў асноўным за кошт жыхароў Мінска і Брэсцкай вобласці (13,2 тысячы і 5,2 тысячы грамадзян адпаведна). Цяпер патрэбу ў жыллі маюць 344,9 тысячы маладых сем'яў (46,5%), 24,9 тысячы шматдзетных сем'яў (3,4%), а таксама 19,3 тысячы грамадзян, якія маюць права на атрыманне жылых памяшканняў сацыяльнага карыстання (2,6%). Экспертамі камітэта было падлічана, што на канец мінулага года 153,4 тысячы чалавек у краіне, ці 20,7%, стаяць на ўліку 10 гадоў і больш.

Між іншым, толькі за мінулы год колькасць чаргавікоў, якія стаяць на ўліку 10 гадоў і больш, зменшылася на 1,2 тысячы (0,8%), а тых, што жывуць у інтэрнатах, — на 6 тысяч (4,8%) чалавек. Усяго летась атрымалі жыллё і палепшылі жыллёвыя ўмовы 36,6 тысячы чалавек (сем'яў), ці 4,7% ад агульнай колькасці чаргавікоў. Сярод іх 15,5 тысячы маладых сем'яў, 5,9 тысячы шматдзетных сем'яў і 3,3 тысячы грамадзян, якія маюць права на атрыманне жылых памяшканняў сацыяльнага карыстання.

Сяргей КУРКАЧ.

ПАДТРЫМАЦЬ ІНІЦЫЯТЫВУ І ТВОРЧАСЦЬ

Менавіта гэта стала лейтматывам сустрэчы старшыні Мінскага аблвыканкама Сямёна Шапіры з творчай інтэлігенцыяй Мінскай вобласці.

Размова доўжылася дзве гадзіны. Не было прамоў і доўгіх выступленняў. Дзеячы мастацтва выказваліся аб набалелым. А Сямён Барысавіч і кіраўніцтва вобласці ўзялі «на ўлік» усе клопаты і праблемы. Як высветлілася, шмат што вырашаецца і можа быць вырашана. Відаць, дзеля гэтага якраз і патрэбен такі кантакт, у якім адкрыта ставяцца розныя, няхай сабе часам і няпростыя, пытанні. Удзел у размове з кіраўніцтвам Мінскай вобласці прынялі народны мастак Беларусі Іван Міско, народныя артысты Марыя Захарэвіч і Міхаіл Фінберг, вядомыя дзеячы культуры Алег Елісеенкаў, Рыгор Сарока, Барыс Цітовіч, Сяргей Давідовіч, Валянціна Гіруць-Русакевіч, акцёры, музыканты, кампазітары, пісьменнікі, мастакі, скульптары, архітэктары. Кожнаму хацелася выказацца пра найбольш важнае і актуальнае на яго погляд.

Пасля гэтай сустрэчы, як паабяцаў Сямён Шапіра, будуць і наступныя. Але ўжо зараз размовы, чыесьці маналогі сталі падставай для арганізацыі пленэраў, пашырэння гастрольнай дзейнасці тэатральных і музычных калектываў, рэалізацыі іншых творчых праектаў, выдання новых кніг. Важна разумець адно — пра што адкрыта і гаварыў старшыня Мінскага аблвыканкама: у большай, значнай ступені можна падтрымаць ініцыятыўных, тых, хто разумее, што мастацкая, творчая дзейнасць патрабуе самаахвярнай працы, што яна так ці іначай спалучана з ініцыятывай і гарэннем.

Сяргей ШЫЧКО.

НЕЗАКОННЫ... БЯРОЗАВІК

Работнікі Брэсцкай аблінспекцыі аховы жывёльнага і раслiннага свету распачалі адміністрацыйны працэс у дачыненні да жыхара вёскі Лешніца Маларыцкага раёна. Папярэднічала яму ледзьве не дэтэктыўная гісторыя.

Кіруючы трактарам без нумарных знакаў з прычэпам, парушальнік не выканаў патрабавання спыніцца і паспрабаваў з'ехаць. Падчас пераследу прычэп... адарваўся. У ім дзяржінспектары знайшлі сем палімерных ёмістасцяў з бярозавікам. Законнасць яго нарыхтоўкі высвятляецца. Складзены пратакол за непадпарадкаванне службовай асобе пры выкананні ёй сваіх паўнамоцтваў.

ДАДЗІМ СУДАКУ СПАКОЙНА АДНАВІЦЦА

З 1 красавіка па 30 мая пастановай Мінпрыроды ад 19 сакавіка 2014 года №6 ва ўсіх рыбалоўных угоддзях краіны забараняецца аматарская лоўля судака.

Ва ўказаны перыяд цалкам забараняецца аматарскае рыбалоўства ў месцах масавага нераставання гэтага віду: у Лунінецкім раёне — на канале Мікашэвіцкі на працягу 2,5 кіламетра ўверх па каналe ад месца ўпадзення яго ў Прыпяць, на Прыпяці на адлегласці 500 метраў уверх і ўніз па цячэнні ад месца ўпадзення ў яе Мікашэвіцкага канала; у Гродзенскім раёне — на Аўгустоўскім канале ад шлюза каля вёскі Нёмнава да месца ўпадзення яго ў Нёман, на пойменных вадаёмах Нёмана — Келбаскай затоцы каля вёскі Келбаскі, Беражанскай затоцы каля вёскі Беражаны; у Мастоўскім раёне, на пойменных вадаёмах Нёмана: возеры Стары Нёман-1 каля вёскі Харціца, возеры Вінабойскае і возеры Новае каля вёскі Навінка, затоне без назвы каля вёскі Дубна; у Магілёве і Магілёўскім раёне — на ўчастках Дняпра і прылеглых пойменных вадаёмах у межах ад водазабору Магілёўскага аўтамабільнага завода імя С.М. Кірава да вусця ракі Дзебра.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЗАНАДТА КАШТОЎНЫ АЎТОГРАФ

Шматмільённыя штрафы давядзецца выплаціць 20-гадоваму жыхару Хойнікаў, які вучыцца ў адным з гомельскіх каледжаў.

Акрамя асноўнай спецыяльнасці, малады чалавек асвоіў за час навучання так званы «тэгінг» — сумнiўнае «мастацтва» распісвацца на сценах грамадскіх будынкаў. Ён так захапіўся «творчасцю», што міліцыі прыйшлося правесці спецыяльную аперацыю па вылічэнні злодзея, пра гэта расказалі ў прэс-службе УУС Гомельскага аблвыканкама.

Між тым, мэта «тэгера» — пакінуць сваё імя (творчы псеўданім) на як мага большай колькасці аб'ектаў. Але менавіта гэта і дазволіла праваахоўнікам ідэнтыфікаваць рэальную асобу, якая, акрамя таго, засвяцілася і ў сацыяльных сетках. Сваё дачыненне да фасаднага «мастацтва» ён ужо прызнаў. У адносінах да хлопца складзены адміністрацыйны пратакол за дробнае хуліганства, які накіраваны ў суд Цэнтральнага раёна горада Гомеля. Акрамя таго, цяпер зацікаўленыя арганізацыі рыхтуюць іскі аб спагнанні з маладога чалавека прычыненай ім матэрыяльнай шкоды. Сума, відавочна, будзе вылічацца дзясяткамі мільёнаў рублёў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

НЕСПРЫЯЛЬНЫЯ ДНІ І ГАДЗІНЫ Ў КРАСАВІКУ

1, серада, **7.00 – 13.00**	*11, субота* **16.50 – 0.00**
3, пятніца, **4.30 – 08:30**	*12, нядзеля* **0.00 – 8.30**
4, субота, **0.00 – 0.30,**	*13, панядзелак* **7.40 – 16.10**
4.00 – 24.00	*15, серада* **4.30 – 7.00**
5, нядзеля **0.00 – 5:00,**	*18, субота* **2.30 – 4.30**
13.00 – 24.00	*20, панядзелак* **19.30 – 24.00**
6, панядзелак **0.00 – 2.30**	*21, аўторак* **0.00 – 14.30**
7, аўторак **8.00 – 24.00**	*26, нядзеля* **6.50 – 0.30**
8, серада **0.00 – 11.30,**	*27, панядзелак* **10.30 – 24.00**
14.00 – 18.30	*28, аўторак* **0.00 – 2.30**

■ Наўздагон

«Аднойчы ўсе мы будзем шчаслівыя»

За гэты спектакль з вельмі аптымістычнай назвай у Магілёве выказаліся аднадушна ўсе ўдзельнікі «М.@rt.кантакту» — і моладзь, і тэатразнаўцы, і гледачы.

Вынікі тэатральнага форуму «М.@rt.кантакт» па традыцыі падвялі ў Магілёве ў міжнародны дзень тэатра. Упершыню за 10 гадоў існавання праекта гэтыя функцыі былі ўскладзены на маладзёжнае журы. На працягу тыдня Магілёў убачыў 19 спектакляў у выкананні калектываў з 10 краін. П'есу былой вучаніцы вядомага ўральскага рэжысёра Мікалая Каляды Кацярыны Васільевай «Аднойчы ўсе мы будзем шчаслівыя», якая б'е па нервах, у інтэрпрэтацыі маладога рэжысёра Вячаслава Чабатара гледачы ўбачылі на трэці дзень фестывалю. І адразу прароцкімі сталі кімсьці пакінутыя на імправізаваній сцяне водгукаў «М.@rt.кантакта» словы: «Гран-пры, не менш». Жорсткая, але кранальная гісторыя дзяўчынкі, якая пакутуе ад падваення асобы, у выкананні таленавітых актрыс маскоўскага Цэнтра імя Мейерхольда Анастасіі Пронінай і Аляксандры Кузенкінай узрушыла «да дрыжыкаў, да мурашак па скуры, да камяка ў горле». Іх яскравую гульню маладзёжнае журы адзначыла яшчэ і асобна ў намінацыі «За шчасце». Вельмі выразнай атрымалася гэтая вечная барацьба цемры са святлом. Тэатразнаўцы выказвалі дзіўную аднадушнасць у сваіх адзнаках. Пастаноўка адзіная з 19 фестывальных не атрымала з іх боку ніводнай крытычнай заўвагі. Беларускі крытык Таццяна Арлова прызналася: «Калі я яе праглядзела, у мяне прапаў дар маўлення, рэжысёрская работа проста ювелірная. Убачанае на сцэне называлі прарывам, адкрыццём, падзеяй, «жывым тэатрам». Айчынныя эксперты наогул марылі ўголас, каб таленавіты рэжысёр Яўген Чабатар нешта падобнае зрабіў на беларускай сцэне. Ён, дарэчы, вельмі зацікавіўся такой перспектывай. Затрымка толькі за тымі, хто запрасіць яго ў Беларусь. Сам ён прызнаўся, што нават на фестываль марыў трапіць яшчэ з 2011 года.

Сярод іншых работ, якія адзначала моладзь, постмадэрнісцкая камедыя ў адным дзеянні «Шэкспір» у выкананні драматычнага тэатра імя А. Венгеркі з Беластока («За лепшы тэатральны комікс»), спектакль Рускага тэатра Эстоніі з Таліна па аповесці Мікалая Гогаля «Гульцы» («За філіграннае шулерства»), міжнародны праект тэатра «NiMu» (Германія, Аўстрыя, Іспанія, Беларусь) «Завядзёнка/Einleben», прадстаўлены таленавітай беларускай рэжысёркай Кацярынай Аверкавай («За пошук адказаў»). Яна, дарэчы, некалькі гадоў працавала рэжысёрам Магілёўскага драмтэатра. «За тонкую, чыстую і крыштальную рэжысуру» адзначаны Андрэй Сідзельнікаў, тэатральную версію бунінскага апавядання «Міцева каханне» якога паказаў Дзяржаўны драматычны тэатр «На Ліцейным» з Санкт-Пецярбурга.

Артысты з Санкт-Пецярбурга (тэатр «Прытулак камедыянта») прыехалі на форум з супярэчлівай версіяй таленавітага расійскага рэжысёра Васіля Бархатава славутай п'есы «Каварства і каханне».

Пасля яркага тэатральнага тыдня нават цяжка ўвайсці ў працоўны стан. Затое можна на працягу года смакаваць яго паслясмак. А паразважаць над чым сапраўды ёсць. Шмат розных тэатральных школ, формаў, знаходак. Крытыкі ў адзін голас адзначалі, што за тыя 10 гадоў, якія існуе фестываль, Магілёўскі драматычны тэатр значна вырас. Дастаткова ўзгадаць апошнюю пастаноўку «Жаніцьба» ў інтэрпрэтацыі рэжысёра драмтэатра Саўлюса Варнаса. Яна таксама была паказана на М.@rt.кантакце. Эксперты заўважылі, што тэатр выйшаў ужо на іншы, міжнародны, узровень, дзе класічныя творы набываюць зусім іншае гучанне. Такога Гогаля з ілюзіямі, саксафонам і ролікавымі канькамі сапраўды яшчэ не было.

Па традыцыі на фестывалі працуюць вядомыя тэатразнаўцы з розных краін. Дацэнт Варшаўскага ўніверсітэта, кандыдат філалагічных навук, тэатральны крытык і перакладчык Андрэй Масквін кожны раз знаходзіць на форуме нешта новае. А на юбілейным, адзначыў ён, як ніколі была вельмі моцная канкурэнцыя паміж удзельнікамі.

Тэатразнавец даўно цікавіцца беларускай драматургіяй. Першы том яго анталогіі выйшаў раней, а на форуме ён прадставіў чарговы двухтомнік, у які ўвайшлі п'есы 13 маладых беларускіх драматургаў. «Я часта бываю ў Беларусі на розных тэатральных фестывалях, адсочваю цікавых аўтараў, з некаторымі нават знаёмы, — тлумачыць ён. — Спачатку была мінская «Панарама», потым «М.@rt.кантакт», «Белая Вежа», фестываль беларускай драматургіі ў Бабруйску. Яны мне дазволілі наладзіць кантакты з аўтарамі. З некаторымі я звязваўся па электронай пошце. Андрэя Іванова, напрыклад, не ведаў, але прачытаў, што ён паставіў сваю п'есу ў Нарыльску, і напісаў яму. Цікава ж: беларус, а запатрабаваны ў іншай краіне. Патлумачыў яму, што існуе такі праект, што хачу перакласці яго твор на польскую мову і выдаць. І ён згадзіўся».

Артысты прыслухоўваюцца да крытыкаў.

Ілья Дэль — сучасны Фердынанд славутай п'есы «Каварства і каханне», тэатр з Санкт-Пецярбурга «Прытулак камедыянта».

Тыраж анталогіі невялікі, усяго 100 асобнікаў, але ў продажы ён будзе толькі ў Польшчы. Што датычыцца Беларусі, то адзін асобнік аўтар паабяцаў перадаць у Нацыянальную бібліятэку. Дарэчы, яшчэ адзін атрымаў дырэктар Магілёўскага абласнога драмтэатра Андрэй Новікаў. Андрэй Масквін прысвяціў яму і форуму «М.@rt.кантакт» адзін з тамоў.

Цікавай падзеяй форуму стала лабараторная работа акцёра і рэжысёра Магілёўскага драмтэатра Уладзіміра Пятровіча «Час сэканд-хэнд» па аповесці беларускай пісьменніцы Святланы Алексіевіч. Дарэчы, гэтая пастаноўка асобна не была пазначана ў праграме форуму, але адбылася падчас яго. І выклікала зацікаўленасць з боку рэжысёраў, што прыехалі на фестываль.

Старшыня форуму, **намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкама Валерый МАЛАШКА** падкрэсліў, што адукацыйная роля фестывалю відавочная. Ён не толькі дае магчымасць убачыць усё тое новае, што адбываецца ў тэатральным мастацтве розных краін, але і служыць развіццю тэатральных традыцый у краіне. Нездарма ж яго падтрымлівае Міністэрства культуры. **Першы намеснік міністра культуры Ірына ДРЫГА** лічыць, што гэты форум робіць шмат для таго, каб аб'яднаць краіны. З распадам СССР, на жаль, многія кантакты былі страчаны.

Вядома, мастацтва патрабуе ахвяр, як жа без гэтага. І ахвяр дастаткова адчувальных. Юбілейны фестываль абышоўся больш чым у мільярд рублёў. Таму білеты на асобныя пастаноўкі каштавалі да 250 тысяч рублёў. Але зала не пуставала. Гэта лепш за ўсё іншае сведчыць: форум гораду патрэбны. І не толькі гораду, але і краіне. Менавіта фестываль у свой час пазнаёміў з п'есамі Дзіяны Балыкі, Паўла Пражко, Дзмітрыя Багаслаўскага, Міхаіла Рудкоўскага. Сёння гэтыя драматургі вядомыя ва ўсім свеце, і іх творчасць запатрабавана. «Праект і задумваўся як магчымасць стварыць цэнтр прыцягнення творчых сіл — маладых музыкантаў, мастакоў, артыстаў, драматургаў, — адзначыў Валерый Малашка. — І мне здаецца, што гэта атрымалася».

Нэлі ЗІГУЛЯ. Фота аўтара

■ Меркаванне

НЕ ВАРТА АДГАРОДЖВАЦЦА АД БІБЛІЯТЭКІ

У Брэсцкай абласной бібліятэцы праходзіць тыдзень дзіцячай кнігі. Скажаце, шараговае мерапрыемства, якое ладзіць амаль кожная буйная бібліятэка? І так, і не. Таму што брэсцкі тыдзень падаецца асаблівым.

Паводле слоў **дырэктара бібліятэкі Тамары ДАНІЛЮК**, незабыўнай стала сустрэча з пісьменнікам Анатолем Бутэвічам. Гэты чалавек так умее весці дыялог з юным чытачом, зацікавіць яго гістарычнай інфармацыяй, што вопытныя бібліятэчныя работнікі былі здзіўлены рэакцыяй прысутных. Малодшыя школьнікі засыпалі госця пытаннямі, а старэйшыя пэўны час сядзелі, што называецца, рот разявіўшы, спрабуючы пераварыць атрыманую інфармацыю, а потым паступова ўцягваліся ў дыскусію. Абыякавых у той аўдыторыі не было дакладна.

Цікавым атрымаўся дзень польскай кнігі. І не толькі незвычайным майстар-класам, які прывезлі калегі з Бяла-Падляскі: дзеці былі ў захапленні ад таго, што самі змаглі аформіць будучую кнігу. Школьнікі доўга не адпускалі генконсула Польшчы ў Брэсце Ганну Навакоўскую: давялося ёй успомніць усе школьныя гады, расказаць, якія прадметы любіла, якія кнігі чытала. «Дзеці праявілі цікавасць да кнігі, — сказала **намеснік дырэктара бібліятэкі Ала МЯСНЯНКІНА**, — выказалі інтарэс да гісторыі сваёй радзімы, гістарычнай тэматыкі наогул. Калі гэты парыў дарослым удасца падтрымаць, будзе проста цудоўна, значыць, недарма ладзіўся тыдзень дзіцячай кнігі».

Фота Валерыя КАРАЛЯ.

Адно з мерапрыемстваў абласной бібліятэкі.

Названы прыклад — адна з апошніх добрых спраў абласной бібліятэкі, якія праводзяцца тут гады і дзесяцігоддзі. Галоўнае багацце ўстановы, несумненна, яе фонд, які налічвае больш за 900 тысяч кніг. Сярод іх ёсць надзвычай рэдкія выданні. Такія, як набытая нядаўна з прыватнай калекцыі радзівілаўская Біблія, выдадзеная ў берасцейскай друкарні ў XVI стагоддзі. Вяртанне на радзіму старажытнага фаліянта, які з'яўляецца адным з гістарычных сімвалаў амаль 1000-гадовага Брэста, стала своеасаблівым лагічным працягам велізарнай навуковай работы, якую праводзіць бібліятэка. Яшчэ тры гады таму на адной з навукова-практычных канферэнцый асцярожна казалі пра магчымасць займець асобнік сапраўднай Біблії, надрукаванай на тэрыторыі цяперашняй крэпасці амаль 500 гадоў таму. Цяпер яна — частка фонду, якім можна заслужана ганарыцца.

На брэсцкіх канферэнцыях традыцыйна бываюць сур'ёзныя вучоныя з многіх краін свету. Менавіта навуковыя форумы даюць пачатак такім значным праектам, як віртуальныя рэканструкцыі кнігазбораў. Першай паспяховай ластаўкай названай справы стала рэканструкцыя бібліятэкі роду Сапегаў, якая некалі захоўвалася ў Ружанскім палацы, а цяпер раскідана па ўсім свеце. Калегі адгукнуліся на просьбы бібліятэкараў з Брэста, прадаставілі электронныя копіі 30 кніг, і пры падтрымцы бюро ЮНЕСКА ў Маскве выйшаў дыск «Віртуальная рэканструкцыя бібліятэкі роду Сапегаў». Для таго, хто мае навуковы, даследчы інтарэс у вывучэнні сапегіяны, лічбавая версія кніг — проста знаходка.

Сёння Брэсцкая абласная бібліятэка імя М. Горкага мае не толькі дзясяткі тысяч чытачоў, якія наведваюць залы, але і сотні тысяч карыстальнікаў яе сайта. А вось 900 тысячам фаліянтаў цесна ў фондах, якія былі разлічаны ў свой час на 500 тысяч.

Будынак бібліятэкі ўзвялі без малога паўстагоддзя таму. І за гэты час ні разу не праводзіўся капітальны рамонт. Таму зразумела, што з часам паўстала пытанне не толькі аб рамонце, але і аб рэканструкцыі. Гаворка пра гэта вядзецца не адзін год, было прынята рашэнне аблвыканкама, але яго выкананне па розных прычынах зацягвалася. І цяпер ніхто не возьмецца сказаць, калі ж дойдзе чарга да бібліятэкі. Можа б, гэтае пытанне не паўставала так востра, каб не пабудавалі жылы дом паміж бібліятэкай і праезнай часткай бульвара Касманаўтаў.

На фоне гэтай абсурднай пасадкі дома асабліва робіцца прыкметна, як удумліва падыходзілі да справы архітэктары сярэдзіны мінулага стагоддзя! Яны аднеслі будынак бібліятэкі крышачку ўглыб вуліцы, каб не перабіваў дарожны шум цішыню чытальных залаў, і аддзялілі дом кнігі ад дарогі прыгожым скверам. Сучаснікі зруйнавалі той сквер і засунулі жылы дом з паркоўкамі на лапік зямлі. У ранейшыя часы такі падыход назвалі б ледзь не шкодніцтвам, а цяпер, відаць, называюць верхам рацыяналізму. Дом узводзіла сумна вядомая ў Брэсце фірма «Аблічча», дырэктар якой сёння адбывае тэрмін пакарання. Ды гэта так, да слова. Пачалася будоўля, як заўсёды, з забівання паляў. Вось гэта і стала момантам ісціны для старога будынка бібліятэкі. Трэшчыны, якія толькі намячаліся, а дзе-нідзе былі яшчэ нябачныя, зазеўралі і звонку, і знутры. Дзевяціпавярховы дом пачаў узводзіцца амаль дзесяць гадоў таму, і да гэтай пары, дарэчы, стаіць не скончаны. Але ён зусім закрыў з вуліцы бібліятэку.

За гэты час у абласным цэнтры як грыбы выраслі супермаркеты, гіпермаркеты, розныя забаўляльныя ўстановы, узводзілася элітнае жыллё, у тым ліку ў цэнтры горада. Ёсць нейкі сімвалізм ва ўсім гэтым, нібы камерцыйным навабудам сорамна стала перад бібліятэкай, вось яны яе і закрылі. Але дарэмна. Бібліятэкі патрэбны грамадству, калі яно не хоча зусім страціць сваю духоўнасць. Пра тое гаворыць сусветны вопыт. І лепей, калі гэта грамадства падтрымлівае бібліятэкі ў належным выглядзе. Як кажа народная мудрасць, «спатрэбіцца вады напіцца».

Святлана ЯСКЕВІЧ

■ Погляд у будучыню

КАБ НА ПРАЦУ, ЯК НА СВЯТА

Хто выбірае для сябе прафесію настаўніка?

Ва ўмовах дэмаграфічнага спаду 1990-х, наступствы якога адчуваюцца цяпер, барацьба навучальных устаноў за абітурыентаў становіцца па-сапраўднаму «гарачай». У мінулыя выхадныя многія беларускія ВНУ праводзілі дні адчыненых дзвярэй. Карэспандэнт «Звязды» пабываў на Дні адчыненых дзвярэй у Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя Максіма Танка і даведаўся, ці вабіць праца настаўніка сучасную моладзь.

Раніцай на падыходзе да галоўнага корпуса ўніверсітэта ажыятажу не назіраецца — з дзясятак маладых людзей чакаюць на вуліцы, не спяшаючыся заходзіць усярэдзіну. Пара дзяўчат раздае наведвальнікам буклеты. Але ўнутры ўсе сумненні наконт колькасці зацікаўленых у прафесіі настаўніка развейваюцца — на першым паверсе няма дзе яблыку ўпасці. Студэнты-валанцёры дапамагаюць абітурыентам зарыентавацца, дзеляцца ўласнымі ўражаннямі ад навучання ў БДПУ і праводзяць невялікія конкурсы.

А мы тым часам размаўляем з **рэктарам БДПУ Аляксандрам ЖУКОМ:**

— Адкрываць новыя спецыяльнасці сёлета не плануем, бо задавальняем усе патрэбы сферы адукацыі. Але праца ў гэтым напрамку вядзецца, бо мы думаем і пра будучыню. У перспектыве будзем рыхтаваць спецыялістаў па распрацоўцы электронных сродкаў навучання, сістэмных адміністратараў, якія будуць кіраваць інфармацыйна-адукацыйнымі асяродкамі. Сёлета мы набіраем столькі ж першакурснікаў, колькі і летась. Міністэрства адукацыі, даводзячы да нас кантрольныя лічбы прыёму, не змяншала леташнія паказчыкі, і я думаю, што нам удасца іх выканаць. Галоўная ідэя, якую мы хочам сёння данесці да абітурыентаў — прафесія настаўніка адкрывае шырокія магчымасці. Увогуле, ёсць такое выслоўе: прафесія ад Бога адна — гэта настаўнік, а астатнія прафесіі — ад настаўніка.

Дарэчы, актавая зала, разлічаная на 700 месцаў, не змагла змясціць усіх гасцей. Афіцыйная частка распачалася з дэманстрацыі відэароліка, у якім распавядалася пра асноўныя перавагі навучання ў БДПУ, матэрыяльную базу ўніверсітэта і яго гісторыю. Пасля гэтага слова ўзяў Аляксандр Жук, чый выступ цягнуўся амаль гадзіну. Рэктар БДПУ заўважыў, што стэрэатып пра нізкі заробак педагогаў праўдзівы толькі часткова — па яго словах, спецыялісты вышэйшай катэгорыі з сур'ёзным стажам пры вялікай загружанасці сёння могуць атрымліваць 7 мільёнаў рублёў і болей. І нават у самыя няпростыя для эканомікі часы попыт на настаўнікаў застаецца стабільна высокім.

Фота прэс-службы БДПУ.

Нават у самыя няпростыя для эканомікі часы попыт на настаўнікаў застаецца стабільна высокім.

Вялікую частку выступлення ён прысвяціў апісанню матэрыяльнай базы ўніверсітэта, згадаўшы, што ўсе без выключэння першакурснікі атрымліваюць месца ў студэнцкім інтэрнаце. Па словах Аляксандра Жука, сама праца настаўніка мае ў сабе нямала пераваг — гэта, напрыклад, двухмесячны штогадовы адпачынак, развіццё ўмення камунікаваць з людзьмі і іншыя. Закраналіся і пытанні будучыні ўніверсітэта — арганізацыя рэпазіторыя навуковых даных, развіццё лабараторыі па вывучэнні робататэхнікі «Разумны дом», рэканструкцыя стадыёна «Лакаматыў», супрацоўніцтва са шматлікімі дзяржаўнымі і прыватнымі ўстановамі. Акрамя гэтага, рэктар паведаміў, што з наступнага года выпускнікі профільных педагагічных класаў будуць залічвацца ва ўніверсітэт без здачы ўступных іспытаў.

Слова для выступлення атрымаў адзін з выпускнікоў БДПУ, **акадэмік-сакратар Аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў Нацыянальнай акадэміі навук, член-карэспандэнт Аляксандр КАВАЛЕНЯ.** Ён зазначыў, што яшчэ ў савецкія часы БДПУ (ці, правільней кажучы, МДПІ імя М. Горкага) быў лепшай педагагічнай ВНУ СССР па спартыўна-масавай і культурна-масавай дзейнасці. І цяпер універсітэт застаецца найлепшай установай у краіне, якая дае адукацыю па «чалавекаznаўстве».

Адной з ілюстрацый усебаковага развіцця студэнтаў БДПУ сталі некалькі выступленняў напрыканцы афіцыйнай часткі. Выкладчыкі ўніверсітэта, мастацкі кіраўнік ансамбля «Фестываль» Уладзімір Бубен і ўдзельнік гурта «Лепрыконсы» Уладзімір Федарук, прадэманстравалі віртуозную ігру на акардэонах. Пасля гэтага гледачоў весялілі КВЗ-шнікі з каманды БДПУ «Лепшыя сябры», якая нядаўна прабілася ў 1/4 фіналу Вышэйшай лігі клуба.

— Мне думаецца, што ў педагагічным можна атрымаць добрую адукацыю, — падсумаваў выступоўца. — Але ў кожнага свой шлях, і ён не заўсёды ідэальны. Ёсць такое выслоўе: прафесія ад Бога адна — гэта настаўнік, а астатнія прафесіі — ад настаўніка.

Дзяліцца сваімі планамі абітурыентка Настасся Фёдарава з Бабруйска. — Асабіста я схіляюся да псіхалогіі, бо мне калісьці вельмі дапамаглі спецыялісты з гэтай сферы — я выступала ў эстрадным студыі «Росы» і мае праблемы з адчуваннем на сцэне вырашыліся пры дапамозе псіхолага. На Дні адчыненых дзвярэй мне спадабалася магчымасць пагутарыць з тымі, хто ўжо вучыцца, пачуць іх уражанні. Шчыра кажучы, не магу сказаць, што канчаткова вызначылася з месцам будучай вучобы, бо яшчэ ёсць час. Не хачу зноў зрабіць памылку, выбраўшы не сваю спецыяльнасць, як гэта было летась. Тады я паступіла ў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў, хоць спачатку збіралася якраз у БДПУ. Але адвучылася год і зразумела, што гэта не маё. Прыйшлося забраць дакументы. Бацькі падтрымліваюць маё рашэнне і кажуць, што выбар будучай прафесіі — толькі мая справа.

— Я марыла аб прафесіі настаўніка з ранняга дзяцінства, — дапоўніла Ганна Бурак з Салігорска, — але канчатковы выбар зрабіла, калі ў мяне з'явіліся пляменнікі. Мне вельмі падабаецца кантактаваць з дзецьмі, гуляць з імі, а таму я і вырашыла стаць педагогам. Спачатку схілялася да настаўніка пачатковых класаў, але цяпер задумваюся над спецыяльнасцю «лагапедыя». Спадзяюся, Дзень адчыненых дзвярэй дапаможа мне зрабіць канчатковы выбар. Дарэчы, на самім мерапрыемстве мяне вельмі ўразіла выступленне рэктара. Цяжка не задумацца пра паступленне ў БДПУ пасля такой прамовы! Аповеды пра нізкі заробак мяне хвалююць мала, галоўнае — хадзіць на працу, як на свята. Спадзяюся, што для мяне такой працай будзе менавіта настаўніцкая.

У другой палове Дня адчыненых дзвярэй абітурыенты разышліся па факультэтах, каб убачыць, у якіх умовах вучацца студэнты. Некаторыя засталіся на першым паверсе і казалі, што для іх пытанне ўжо закрытае — праз тры месяцы яны панясуць свае дакументы ў БДПУ.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ

■ Выпрабавана на сабе

ФАТОГРАФ У СТЫЛІ РЭТРА!

Карэспандэнт «Звязды» на дзень літаральна ператварыўся ў часе, стаўшы фатографам, які выкарыстоўвае для здымак дарэвалюцыйную тэхналогію. Цуд адбыўся ў адной з нямногіх у Еўропе студыі піктарыяльнай фатаграфіі.

ТВОРЧЫ «ВУЛЕЙ»

Фатографаў Кацярыну ГРЫНЕЎСКУЮ і Уладзіслава АНДРЭЕВА застаў за рамонтам: рыхтаваліся да адкрыцця студыі піктарыяльнай (высокамастацкай) фатаграфіі «Аргентум». Яна знаходзіцца на першым паверсе дарэвалюцыйнага будынка на вуліцы Талстога, дом 7, у сценах філіяла Віцебскага цэнтра сучаснага мастацтва. Тут пад адным дахам мастакі прэзентуюць свае праекты... Віцебскія інтэлектуалы гэтае ўнікальнае месца ўжо параўналі са славутым парыжскім «вуллем», дзе працавалі Шагал і іншыя.

Пакуль Кацярына фарбавала шпалеры чорнай фарбай, а яе напарнік ёй дапамагаў, я прасіўся дазволіць паздымаць. Дзе яшчэ будзе такая магчымасць — зрабіць фота, як яго рабілі фатографы ў пазамінулым стагоддзі?.. Угаварыў! Але спачатку расказалі пра тое, чым будуць здзіўляць гараджан і прыезджых.

— Паверце, аналагаў ва ўсім свеце мала. Здолелі аднавіць традыцыйную тэхніку і тэхналогіі высокамастацкай класічнай фатаграфіі сярэдзіны XIX — пачатку XX стагоддзяў. Упэўнена, што вынікі нашых даследаванняў будуць цікавыя не толькі прафесійным фатографам, але і гісторыкам, мастацтвазнаўцам, — расказвае Кацярына.

Дзякуючы адноўленай тэхналогіі бром-сярэбранага друку, фотаздымкі могуць вельмі доўга захоўвацца не адну сотню гадоў! У гэта цяжка паверыць, але гэта факт. Захаваліся да нашых дзён у добрым стане фота, зробленыя ў пазамінулым стагоддзі, як і бром-сярэбраныя пласціны.

— Дарэчы, Віцебск калісьці стаў вядомы на ўвесь свет дзякуючы фатографу, вынаходніку шторна-шчылінnага затвора, Сыгмунту Антонавічу Юркоўскаму. І яго фотасалон быў адным з самых папулярных у горадзе. Уявіце сабе: каб зрабіць фота, чалавеку, якога фатаграфуюць, трэба было чакаць, па нашых падліках, да некалькіх дзесяткаў хвілін. А на выраб фота майстар траціў гадзіны, суткі і больш. Калі трэба было, запрашаў «мадэль» зноў, каб перафатаграфаваць. Але ж вопытныя майстры працавалі без такіх памылак... Колькі каштаваў фотаздымак? Калі заробак рабочага да рэвалюцыі быў 17 рублёў у месяц, то адзін фотаздымак — 3 рублі! — працягвае Кацярына.

Пра Юркоўскага, а таксама фатографа-вынаходніка Сяргея Міхайлавіча Пракудзіна-Горскага, піянера каляровай фатаграфіі ў Расіі, наведвальнікам раскажуць падчас экскурсіі. А таксама пакажуць, як раней рабілі фота.

— У пачатку XX стагоддзя Пракудзін-Горскі фатаграфаваў гарады Расійскай імперыі. Праект падтрымліваў асабіста Мікалай II. А падчас падрыхтоўкі да святкавання стагоддзя перамогі ў вайне 1812 года фатаграфаваў знакавыя для вайны месцы. У прыватнасці, у 1912 годзе — Віцебск. Арыгіналы фота — у бібліятэцы Кангрэса ЗША. Колькі часу прайшло, а яны зроблены быццам бы ўчора. А ўсё таму, што перадавая па тым часе тэхналогія выкарыстоўвалася, — распавядае Уладзіслаў Андрэеў.

ЯЙКІ ДЛЯ МАЙСТРА

Мой суразмоўца падрабязна і даступна растлумачыў сакрэты майстэрства. Акрамя згаданай вышэй тэхналогіі, засвоілі яшчэ дзве. Цікава, што пры выкарыстанні апошніх для вырабу рэактываў выкарыстоўваюць яйкі.

— Думаю, назвы тэхналогій нічога не скажуць людзям, якія не цікавяцца гісторыяй фатаграфіі. Дзе бяром «хімію»? Тыя ж складнікі рэактываў, бывае, людзі дораць, бо ў час лічбавых фота яны не патрэбны. У Маскве купляем замацавальнік... Там, вядома, больш чаго засталося з савецкіх часоў. У прынцыпе, «хімія» не вельмі змянілася з часу першых фатографаў, таму і рэактывы 1960-1970 гадоў можна лічыць «класічнымі»... Але падкрэслю, што пласціны са шкла, папера — гэта вынік нашай працы... Самі друкуем і фатаграфуем. І насамрэч такіх майстэрняў, як наша, ва ўсім свеце адзінкі. Вялікі дзякуй кіраўніку Віцебскага цэнтра сучаснага мастацтва Андрэю Духоўнікаву за тое, што прадаставіў нам памяшканне, — працягвае фатограф.

Ён паказаў мне ўсе пакоі. У адным, дзе будуць фатаграфаваць людзей, створана атмасфера дарэвалюцыйнага часу. Адразу ў вочы кінуўся фотаапарат з «гармонікам». Праўда высветлілася, што ён зроблены ў 1970-я гады, але выглядае вельмі рарытэтным. На стале — самавар. На сценах — фота, зробленыя ў наш час, але па тэхналогіі мінулага.

У Кацярыны і Уладзіслава, дарэчы, ёсць ідэя стварыць галерэю партрэтаў гараджан: вядомых і не вельмі. Паабяцалі і месца для фота журналіста «Звязды» ў вобразе Пушкіна. Нагадаю, што Аляксандр Сяргеевіч двойчы праязджаў Віцебск. Задумалі правесці маштабную прэзентацыю падчас фестывалю «Славянскі базар у Віцебску». Хочуць, каб гасцей сустракалі людзі ў строях дарэвалюцыйнага часу. Упэўнены, што цікавую ідэю падтрымаюць у тэатры, дзе могуць дапамагчы касцюмамі, і ў музычным вучылішчы — каб дзеткі сыгралі ў студыі.

«ЗАРАЗ ВЫЛЕЦІЦЬ «ПТУШАЧКА»

Падышоў я да фотаапарата, быццам бы да казачнай птушкі нейкай. Збоку, напэўна, маё здзіўленне на твары можна было параўнаць з першай рэакцыяй прадстаўніка афрыканскага племені на гадзіннік. Шчыра кажучы, я разгубіўся. У прыватнасці, ну ніяк не мог адрэгуляваць апарат, каб праз пласціну са шкла ўбачыць прыгожую Кацярыну.

— Не, спадар Пукшанскі, не туды трэба глядзець. Станьце далей ад пласціны, ды не трэба так блізка глядзець! Пакруціце вось гэта. Не так рэзка! — вучыла мяне фатограф.

Майстры жартавалі таму, што ў шаліку Кацярыны, які спачатку схапіў замест «накідкі», якой накрывае фатограф галаву і частку апарата, я быў падобным на араба.

Мне было не да смеху. Выпрабаванні толькі пачыналіся. Выйшлі на вуліцу, і я захацеў сфатаграфаваць храм. Зноў разгубіўся, калі Уладзіслаў даверыў мне, як ужо «вопытнаму фатографу», уставіць пласціну ў апарат. Пад кіраўніцтвам цярплівых фатографаў здолеў! Потым тлумачылі, як на вуліцы правільна зрабіць фота.

Праяўляць пласціну і друкаваць фота аказалася яшчэ цяжэй, чым здымаць...

Карэспандэнт «Звязды» ў ролі фатографа мінулага.

Дзейнасць фатографаў майстэрні «Аргентум» ужо ацанілі вядучыя мастацтвазнаўцы. Выставы можна было ўбачыць у мінскай Галерэі сучаснага мастацтва «Ў», у найбуйнейшым маскоўскім Цэнтры сучаснага мастацтва «Вінзавод».

Калі будзеце ў Віцебску гуляць па пешаходнай вуліцы Талстога, абавязкова наведайце салон «Аргентум». Уражанняў хопіць надоўга, а фота вашы захаваюцца на стагоддзі. Без перабольшання.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

ОАО «Гомельхлебпром»

Учетный номер плательщика: 400010674
Единица измерения: млн. руб.
Адрес: 246050, г. Гомель, ул. Интернациональная, 8

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС за январь–декабрь 2014 года

АКТИВЫ	Код строки	На 31.12.2014 года	На 31.12.2013 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	590 380	505 085
Нематериальные активы	120	85	88
Доходные вложения в материальные активы	130	36	78
В том числе: инвестиционная недвижимость	131		
предметы финансовой аренды (лизинга)	132		
прочие доходные вложения в материальные активы	133	36	78
Вложения в долгосрочные активы	140	39 029	49 441
Долгосрочные финансовые вложения	150	35	35
Отложенные налоговые активы	160		
Долгосрочная дебиторская задолженность	170		
Прочие долгосрочные активы	180		
ИТОГО по разделу I	**190**	**629 565**	**554 727**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	130 179	78 363
В том числе: материалы	211	75 635	43 077
животные на выращивании и откорме	212	15 214	13 686
незавершенное производство	213	2 541	2 098
готовая продукция и товары	214	36 789	19 502
товары отгруженные	215		
прочие запасы	216		
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220		
Расходы будущих периодов	230	25 700	21 204
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	14 242	11 111
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	44 632	31 570
Краткосрочные финансовые вложения	260		
Денежные средства и их эквиваленты	270	3 006	3 608
Прочие краткосрочные активы	280	282 743	48 569
ИТОГО по разделу II	**290**	**500 502**	**194 425**
БАЛАНС	**300**	**1 130 067**	**749 152**

СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код строки	На 31.12.2014 года	На 31.12.2013 года
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	227 548	225 586
Неоплаченная часть уставного капитала	420		
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430		
Резервный капитал	440	2 984	2 883
Добавочный капитал	450	56 555	27 898
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	21 138	17 630
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470		
Целевое финансирование	480		
ИТОГО по разделу III	**490**	**308 225**	**273 997**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	449 078	316 478
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	12 024	9 221
Отложенные налоговые обязательства	530		
Доходы будущих периодов	540	11	10
Резервы предстоящих платежей	550		
Прочие долгосрочные обязательства	560		
ИТОГО по разделу IV	**590**	**461 113**	**325 709**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	**18 798**	**11 105**
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	**43 061**	**218**
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	**118 285**	**94 864**
В том числе: поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	91 002	70 806
по авансам полученным	632	298	195
по налогам и сборам	633	5 984	5 819
по социальному страхованию и обеспечению	634	4 374	3 666
по оплате труда	635	13 561	12 245
по лизинговым платежам	636	1 127	72
собственнику имущества (учредителям, участникам)	637		
прочим кредиторам	638	1 939	2 061
Обязательства, предназначенные для реализации	640		
Доходы будущих периодов	650	9	11
Резервы предстоящих платежей	660	7	6
Прочие краткосрочные обязательства	670	180 569	43 242
ИТОГО по разделу V	**690**	**360 729**	**149 446**
БАЛАНС	**700**	**1 130 067**	**749 152**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2014 года

Наименование показателей	Код строки	За январь-декабрь 2014 г.	За январь-декабрь 2013 г.
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	931 825	756 545
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	685 426	571 777
Валовая прибыль (010 – 020)	030	246 399	184 768
Управленческие расходы	040	67 369	55 386
Расходы на реализацию	050	112 145	87 038
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 – 040 – 050)	060	66 885	42 344
Прочие доходы по текущей деятельности	070	3 575	7 692
Прочие расходы по текущей деятельности	080	22 013	14 389
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 – 080)	090	48 447	35 647
Доходы по инвестиционной деятельности	100	1 170	4 803
В том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	1 046	43
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102		
проценты к получению	103		
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	124	4 760
Расходы по инвестиционной деятельности	110	55	8 328
В том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	11	5
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	44	8 323
Доходы по финансовой деятельности	120	53 068	1 004
В том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	53 068	891
прочие доходы по финансовой деятельности	122		113
Расходы по финансовой деятельности	130	88 870	17 582
В том числе:			
проценты к уплате	131	75 365	15 802
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	13 033	949
прочие расходы по финансовой деятельности	133	472	831
Прибыль (убыток) от инвестиционной и финансовой деятельности (100 – 110 + 120 – 130)	140	-34 687	-20 103
Прибыль (убыток) до налогообложения (± 090 ± 140)	150	13 760	15 544
Налог на прибыль	160	4 482	4 592
Изменение отложенных налоговых активов	170		
Изменение отложенных налоговых обязательств	180		
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	190	5	1 996
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200		
Чистая прибыль (убыток) (± 150 – 160 ± 170 ± 180 – 190-200)	210	9 273	8 956
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220		40 515
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230		
Совокупная прибыль (убыток) (± 210 ± 220 ± 230)	240	9 273	49 471
Базовая прибыль (убыток) на акцию	250		
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	260		
Количество организаций получивших прибыль по конечному финансовому результату	270	1	1
Сумма полученной прибыли по конечному финансовому результату	270а	9 273	8 956
Количество организаций получивших убыток по конечному финансовому результату	280		
Сумма полученного убытка по конечному финансовому результату	280а		

Расшифровка прочих доходов и расходов по текущей деятельности

Показатель		За отчетный период		За аналогичный период прошлого года	
Наименование	код	доход	расход	доход	расход
1	2	3	4	5	6
Доходы, связанные с государственной поддержкой, направленной на приобретение запасов, оплату выполненных работ, оказанных услуг, финансирование текущих расходов (из строки 070)	300	520	X	579	X
Выплаты компенсирующего, стимулирующего характера, а также выплаты, носящие характер социальных льгот (из строки 080)	310	X	2 472	X	1 480
Справочно:	2	3		4	
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг (с учетом налогов и сборов включаемых в выручку)	400	1 039 764		843 950	
в том числе: выручка полученная в иностранной валюте	400а	23 941		6 231	
Рентабельность продаж, %	410	6,43		5,02	

Руководитель Н.В.Веромеева
Главный бухгалтер А.А.Козлова

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОТКРЫТОМ АКЦИОНЕРНОМ ОБЩЕСТВЕ И ЕГО ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО СОСТОЯНИЮ на «01» января 2015 г.

4. Доля государства в уставном фонде эмитента 100 (всего, в процентах), в том числе:

Вид собственности	Количество акций, шт.	Доля в уставном фонде, %
Республиканская	1138738	100
Коммунальная – всего		
В том числе:		
областная		
районная		
городская		

5. Количество акционеров – всего 1.
В том числе:
юридических лиц – 1, из них нерезидентов Республики Беларусь – 0,
физических лиц _____ из них нерезидентов Республики Беларусь___

6. Информация о дивидендах и акциях:

Наименование показателей	Единица измерения	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	миллионов рублей		
Фактически выплаченные дивиденды в данном отчетном периоде	миллионов рублей		
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	рублей		
Дивиденды, фактически выплаченные на одну акцию (включая налоги)	рублей		
Обеспеченность акции имуществом общества	тысяч рублей		
Количество простых акций, находящихся на балансе общества, – всего	штук	1138738	1138738
В том числе: поступившие в распоряжение общества:			
дата поступления акций на счет «депо» общества	количество акций	штук	Срок реализации акций, поступивших в распоряжение общества
приобретенные в целях сокращения общего количества акций:			
дата поступления акций на счет «депо» общества	количество акций	штук	x
			x
			x

7. Отдельные финансовые результаты деятельности:

Наименование показателя	Единица измерения	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг (за минусом НДС, акцизов и иных обязательных платежей)	миллионов рублей	931825	756545
Себестоимость реализованных товаров, продукции, работ, услуг; управленческие расходы; расходы на реализацию	миллионов рублей	864940	714201
Прибыль (убыток) – всего	миллионов рублей	13760	15544
В том числе: прибыль (убыток) от реализации продукции (работ, услуг)	миллионов рублей	66885	42344
прибыль (убыток) от операционных доходов и расходов	миллионов рублей	-18438	-6697
прибыль (убыток) от внереализационных доходов и расходов	миллионов рублей	-34687	-20103
Налоги и сборы, платежи и расходы, производимые из прибыли	миллионов рублей	4487	6588
Чистая прибыль	миллионов рублей	9273	8956
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	миллионов рублей	11865	8674
Просроченная дебиторская задолженность	миллионов рублей		
Просроченная кредиторская задолженность	миллионов рублей	6567	3308

8. Среднесписочная численность работающих (человек)– 3109.
9. Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, продукции, работ, услуг (только в составе годового отчета): производство хлебобулочных и кондитерских изделий.
12. Дата проведения годового общего собрания акционеров, на котором утверждался годовой бухгалтерский баланс за отчетный 2014 год – 23 марта 2015 года.
15. Сведения о применении эмитентом свода правил корпоративного поведения (только в составе годового отчета): не применяются.

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ по бухгалтерской (финансовой) отчетности ОАО «Гомельхлебпром» за 2014 год

Генеральному директору Н.В. Веромеева

№ 93 24 марта 2015 г.
г. Минск

Реквизиты аудируемого лица:
Открытое акционерное общество «Гомельхлебпром»;
юридический адрес: Республика Беларусь, 246050, г. Гомель, ул. Интернациональная, 8;
почтовый адрес: 246045, Республика Беларусь, 246050, г. Гомель, ул. Олимпийская, 5
сведения о государственной регистрации: Открытое акционерное общество «Гомельхлебпром» зарегистрировано решением Гомельского городского исполнительного комитета 30 декабря 2013 года в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 400010674, выдано свидетельство о государственной регистрации юридического лица за № 009112. УНП 400010674

Реквизиты аудиторской организации:
ООО «Белросаудит»;
юридический адрес: 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11/7;
тел./факс: (+375 17) 203 20 36; 203 17 02;
расчетный счет: № 3012014110004 в ОАО «Технобанк», г. Минск, код 182;
сведения о государственной регистрации: зарегистрировано в ЕГР за № 600506719 решением Мингорисполкома от 28.04.2000 г. № 465; УНП 600506719.

Мы провели аудит прилагаемой бухгалтерской (финансовой) отчетности **ОАО «Гомельхлебпром»**, состоящей из бухгалтерского баланса на 31 декабря 2014 г., отчета о прибылях и убытках, отчета об изменении собственного капитала, отчета о движении денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, а также примечаний к бухгалтерской (финансовой) отчетности.

Руководство **ОАО «Гомельхлебпром»** несет ответственность за составление и представление бухгалтерской (финансовой) отчетности в соответствии с применимой основой составления и представления отчетности и организацию системы внутреннего контроля, необходимой для составления бухгалтерской (финансовой) отчетности, не содержащей существенных искажений, допущенных вследствие недобросовестных действий или ошибок.

Мы несем ответственность за выраженное нами аудиторское мнение о достоверности бухгалтерской (финансовой) отчетности, основанное на результатах проведенного аудита.

Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года «Об аудиторской деятельности» и национальных правил аудиторской деятельности, которые обязывают нас соблюдать нормы профессиональной этики, планировать и проводить аудит таким образом, чтобы обеспечить достаточную уверенность относительно наличия либо отсутствия существенных искажений в представленной бухгалтерской (финансовой) отчетности.

В ходе аудита нами были выполнены аудиторские процедуры, направленные на получение аудиторских доказательств, подтверждающих значения показателей бухгалтерской (финансовой) отчетности **ОАО «Гомельхлебпром»**, а также другую раскрытую в ней информацию. Выбор аудиторских процедур осуществлялся на основании профессионального суждения с учетом оценки риска существенного искажения бухгалтерской (финансовой) отчетности в результате ошибок или недобросовестных действий. При оценке риска существенного искажения бухгалтерской (финансовой) отчетности нами рассматривалась система внутреннего контроля **ОАО «Гомельхлебпром»**, необходимая для составления бухгалтерской (финансовой) отчетности, не содержащей существенных искажений, с целью планирования аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам аудита, но не с целью выражения мнения относительно эффективности функционирования этой системы.

Аудит также включал оценку применяемой учетной политики, обоснованности учетных оценок и общего содержания бухгалтерской (финансовой) отчетности **ОАО «Гомельхлебпром»**.

Мы полагаем, что в ходе аудита нами были получены достаточные и надлежащие аудиторские доказательства, которые могут являться основанием для выражения аудиторского мнения.

Аудиторское мнение

По нашему мнению, отчетность **ОАО «Гомельхлебпром»** достоверно во всех существенных аспектах отражает его финансовое положение, финансовые результаты его деятельности и изменения его финансового положения (движение денежных средств) в соответствии с применимой основой составления и представления бухгалтерской (финансовой) отчетности.

Генеральный директор А.Н. Прокопьева

Аудитор Н.И. Драчинская

Дата подписания аудиторского заключения по бухгалтерской (финансовой) отчетности 24 марта 2015 г.

Дата получения аудиторского заключения по бухгалтерской (финансовой) отчетности 24 марта 2015 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ
Государственное производственное объединение
«Минскстрой»
ДОВОДИТ ДО СВЕДЕНИЯ ЗАИНТЕРЕСОВАННЫХ ЛИЦ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ О СТРОИТЕЛЬСТВЕ ЖИЛЫХ ПОМЕЩЕНИЙ объекта «Многоквартирные жилые дома №№ 11, 12 по генплану в квартале жилой застройки пр. Дзержинского – ул. Алибегова – пр. Газеты «Правда». Жилой дом № 12 (по генплану) со встроенными помещениями и подземным гаражом-стоянкой в г. Минске,
опубликованную в газете «Звязда» 23 мая 2014 года:

УНП 100071325

Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади 1-комнатных, 2-комнатных и 3-комнатных квартир с машино-местом в подземном гараже-стоянке №№ 91, 116, 151, 154, 179, 182, 183, 186, 187, 195, 202, 203, 207, 211, 214, 215, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 240, 241, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 260, 262, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 278, 282, 286, 302, 306 без учета выполнения внутренних отделочных работ для граждан, не нуждающихся в улучшении жилищных условий: 1-2-комнатные квартиры – 1570 долларов США, 3-комнатные квартиры – 1500 долларов США.

Предметом договора будет являться строительство жилого помещения с машино-местом в подземном гараже-стоянке. Отдельно на перечисленные выше жилые помещения или на машино-места в подземном гараже-стоянке договоры создания объектов долевого строительства заключаться не будут.

Стоимость 1 кв. метра общей площади фиксируется в долларах США и остается неизменной в долларах США до окончания действия договора создания объекта долевого строительства. Оплата производится в белорусских рублях по курсу Национального банка Республики Беларусь на дату оплаты.

При 100% оплате всей суммы по договору создания объекта долевого строительства в течение 10 (десяти) банковских дней со дня регистрации договора в Мингорисполкоме стоимость 1 кв.м общей площади уменьшается на сумму, эквивалентную 150 долларам США и составит, соответственно, 1420 и 1350 долларов США.

Заявления о долевом строительстве квартир будут приниматься (регистрироваться) через 5 календарных дней, а договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться через 7 календарных дней после опубликования настоящих изменений в проектную декларацию по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А, кабинет № 105, непосредственно с гражданами, подавшими заявления, либо с их представителями, действующими на основании доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.

Если гражданин либо иной претендент на участие в долевом строительстве в течение 5 (пяти) календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах своей неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу и ГПО «Минскстрой» оставляет за собой право заключить договор на заявленную квартиру с другим претендентом.

Генеральный директор Н.В.Милошевский

ИЗВЕЩЕНИЕ
Государственное производственное объединение
«Минскстрой»
ДОВОДИТ ДО СВЕДЕНИЯ ЗАИНТЕРЕСОВАННЫХ ЛИЦ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ О СТРОИТЕЛЬСТВЕ ЖИЛЫХ ПОМЕЩЕНИЙ объекта «Многоквартирные жилые дома №№ 11, 12 по генплану в квартале жилой застройки пр. Дзержинского – ул. Алибегова – пр. Газеты «Правда». Жилой дом № 12 (по генплану) со встроенными помещениями и подземным гаражом-стоянкой в городе Минске,
опубликованную в газете «Звязда» 25 октября 2014 года:

УНП 100071325

Стоимость строительства 1 кв. метра площади нежилых помещений № 4, № 5, № 6, № 7, № 12 с машино-местами:
Блок офисов № 4 с машино-местом – 2100 долларов США;
Блок офисов № 5 с машино-местом – 2200 долларов США;
Блок офисов № 6 с машино-местом – 2200 долларов США.
Блок офисов № 7 с 2-мя машино-местами – 2000 долларов США;
Блок офисов № 12 с машино-местом – 2200 долларов США;

Предметом договора будет являться строительство нежилого помещения с машино-местом в подземном гараже-стоянке. Отдельно на перечисленные выше нежилые помещения или на машино-места в подземном гараже-стоянке договоры создания объектов долевого строительства заключаться не будут.

Стоимость 1 кв. метра площади фиксируется в долларах США и остается неизменной в долларах США до окончания действия договора создания объекта долевого строительства. Оплата производится в белорусских рублях по курсу Национального банка Республики Беларусь на дату оплаты.

При 100% оплате всей суммы по договору создания объекта долевого строительства в течение 10 (десяти) банковских дней со дня регистрации договора в Мингорисполкоме стоимость 1 кв.м площади нежилых помещений уменьшается и составит:
Блок офисов № 4 с машино-местом – 1950 долларов США;
Блок офисов № 5 с машино-местом – 2050 долларов США;
Блок офисов № 6 с машино-местом – 2050 долларов США.
Блок офисов № 7 с 2-мя машино-местами – 1850 долларов США;
Блок офисов № 12 с машино-местом – 2050 долларов США;

Заявления о долевом строительстве нежилых помещений с машино-местами будут приниматься (регистрироваться) через 5 календарных дней, а договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться через 7 календарных дней после опубликования настоящих изменений в проектную декларацию по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А, кабинет 105, непосредственно с гражданами, подавшими заявления, либо с их представителями, действующими на основании доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.

Если гражданин либо иной претендент на участие в долевом строительстве в течение 5 (пяти) календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах своей неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу и ГПО «Минскстрой» оставляет за собой право заключить договор на заявленное помещение с другим претендентом.

Генеральный директор Н.В.Милошевский

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 6 мая 2015 г. торгов по продаже имущества, на которое обращено взыскание в счет неисполненного налогового обязательства, неуплаченных пеней

Предмет торгов (наименование, характеристики, местонахождение продаваемого имущества	**Капитальное строение (здание картофелехранилища 1975 года постройки, кирпичное одноэтажное, после реконструкции 2008 года общей площадью 3638 м кв. инвентарный номер в ЕГРНИ 644/С-38132) назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ**
Сведения о земельном участке	Здание расположено на земельном участке 625000000012001704 площадью 2.3832 га
Местонахождение имущества	Минская обл., Солигорский р-н, ст.Калий-1
Начальная цена	10 907 880 000 рублей
Сумма задатка	1 000 000 000 рублей
Организатор аукциона	УП «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, ком. 10,
Балансодержатель (должник)	Коммунальное торговое унитарное предприятие «Солигорский горплодовощторг», г. Солигорск, ул. Северная, 6

Организатор аукциона – УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке учета, хранения, оценки и реализации имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 04.09.2006 № 559, и порядком проведения аукциона, утвержденным организатором аукциона.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, представившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, определенной организатором аукциона); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, определенной организатором аукциона); копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

При подаче документов на участие в аукционе физические лица, представители физических и юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Задаток перечисляется на расчетный счет №3012104971019 в региональной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369; получатель – УП «Минский городской центр недвижимости», УНП 190398583. Для участия в аукционе по нескольким предметам торгов необходимо внести задаток в размере, установленном для предмета торгов с наибольшей начальной ценой. Сумма задатка для участия в аукционе должна быть внесена в срок, установленный для приема документов.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем аукциона, наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона осуществляется победителем аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона.

Аукцион проводится **6 мая 2015 г. в 15.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются **с 01.04.2015 по 30.04.2015 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327-40-22, (017) 327-48-36 – УП «Минский городской центр недвижимости».

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению Несвижского районного потребительского общества (продавец) проводит аукцион по продаже
здания магазин «Уцененный»,
общ. пл. 78,1 кв.м, инвентарный номер 621/С-21696, расположенное по адресу: Минская обл., Несвижский р-н, г.п. Городея, ул. Шоссейная, 8Б.

Земельный участок площадью **0,0316 га** предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания магазина «Уцененный».

Начальная цена с НДС – 133 800 000 бел. руб.

Задаток в размере 10% от начальной цены в белорусских рублях перечисляется на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение **10** (десяти) рабочих дней после проведения аукциона.

Оплата за объект производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и порядке оплаты за объект, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) банковских дней после проведения аукциона.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, а также определения лица, выигравшего аукцион, оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by.**

Аукцион состоится **07.05.2015 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис. 1703.**
Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **05.05.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703.**

Тел.: +375 17 280-36-37; 8029-183-69-71.
www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ
Государственное производственное объединение
«Минскстрой»
ДОВОДИТ ДО СВЕДЕНИЯ ЗАИНТЕРЕСОВАННЫХ ЛИЦ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ О СТРОИТЕЛЬСТВЕ ЖИЛЫХ ПОМЕЩЕНИЙ объекта «Многоквартирные жилые дома №№ 11, 12 по генплану в квартале жилой застройки пр. Дзержинского – ул. Алибегова – пр. Газеты «Правда». Жилой дом № 12 (по генплану) со встроенными помещениями и подземным автостоянкой в г. Минске,
опубликованную в газете «Звязда» 23 мая 2014 года:

УНП 100071325

Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади 1-комнатных и 2-комнатных квартир №№ 184, 185, 188, 189, 192, 196, 200, 201, 204, 205, 208, 209, 212, 213, 216, 217, 276, 277, 279, 280, 281, 284, 285, 288, 289, 292, 293, 296, 297, 303, 304, 305, 308, 309 без учета выполнения внутренних отделочных работ для граждан, не нуждающихся в улучшении жилищных условий: 1-комнатные квартиры – 1600 долларов США, 2-комнатные квартиры – 1470 долларов США.

Стоимость 1 кв. метра общей площади фиксируется в долларах США и остается неизменной в долларах США до окончания действия договора создания объекта долевого строительства. Оплата производится в белорусских рублях по курсу Национального банка Республики Беларусь на дату оплаты денежных средств на специальный и расчетный счет застройщика.

При 100% оплате всей суммы по договору создания объекта долевого строительства в течение 10 (десяти) банковских дней со дня регистрации договора в Мингорисполкоме стоимость 1 кв.м общей площади уменьшается на сумму, эквивалентную: на 1-комнатные квартиры – 100 долларам США и составит 1500 долларов США, на 2-комнатные квартиры – 50 долларам США и составит 1420 долларов США.

Заявления о долевом строительстве квартир будут приниматься (регистрироваться) через 5 календарных дней, а договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться через 7 календарных дней после опубликования настоящих изменений в проектную декларацию в кабинете 105 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А непосредственно с гражданами, подавшими заявления, либо с их представителями, действующими на основании доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.

Если гражданин либо иной претендент на участие в долевом строительстве в течение 5 (пяти) календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах своей неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу и ГПО «Минскстрой» оставляет за собой право заключить договор на заявленную квартиру с другим претендентом.

Генеральный директор Н.В.Милошевский

ИЗВЕЩЕНИЕ УНН 100794022
13.04.2015 в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Восточная, 133, офис № 1 СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ
ОАО «Белбуд».
Форма проведения – очная.
Повестка дня: оказание помощи неработающим ветеранам труда ОАО «Белбуд», ушедшим на пенсию.

Гродненский областной исполнительный комитет ИНФОРМИРУЕТ, что победителем конкурса по выбору заказчика (застройщика) по строительству многоквартирного жилого дома № 24 в микрорайоне Девятовка – 6 в г. Гродно
признано ОАО «Гродножилстрой».

УНП 500181001

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 5 мая 2015 г. повторных торгов по продаже имущества, на которое обращено взыскание в счет неисполненного налогового обязательства, неуплаченных пеней

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)			
№	Наименование, характеристики и местонахождение продаваемого имущества	Начальная цена, бел. руб.	Размер задатка, бел. руб.
1.	Квартира трехкомнатная площадью 72 кв.м, лоджия 6 кв.м, инв. № 600/С-135464, 600/D-73305, 2011 г. постройки, расположенная по адресу: Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, а.г. Новый Двор, ул. Счастливая, д. 5, кв. 21	765 367 000	76 536 000
2.	Квартира однокомнатная площадью 39,7 кв.м, лоджия 3,3 кв.м, инв. №600/С-135464, 600/D-73302, 2011 г. постройки, расположенная по адресу: Минская обл., Минский р-н., Новодворский с/с, а.г. Новый Двор, ул. Счастливая, д. 5, кв. 6	568 583 000	56 858 000
Организатор аукциона		УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, (017) 327-40-22	
Балансодержатель		СП «Унибокс» ООО	
Обременение		Имущество обременено договорами найма жилого помещения частного жилищного фонда юридического лица	

Организатор аукциона – УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке учета, хранения, оценки и реализации имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 04.09.2006 № 559, и порядком проведения аукциона, утвержденным организатором аукциона.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, представившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, определенной организатором аукциона); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, определенной организатором аукциона); копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

При подаче документов на участие в аукционе физические лица, представители физических и юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Задаток перечисляется на расчетный счет №3012104971019 в региональной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369; получатель – УП «Минский городской центр недвижимости», УНП 190398583. Для участия в аукционе по нескольким предметам торгов необходимо внести задаток в размере, установленном для предмета торгов с наибольшей начальной ценой. Сумма задатка для участия в аукционе должна быть внесена в срок, установленный для приема документов.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Дан

①

ЗЫСЛАЎ: памяць жыве

Хлеб і песня — пародненыя між сабою словы, якія мы звыкла ўжываем у размовах пра мірную працу, дабрабыт, творчы плён. Хлеб і песня сярод нашых галоўных і неабходных каштоўнасцяў. Але ці так было ў часы ваеннага ліхалецця? Што ўвасаблялі гэтыя словы там, у лясах, дзе пра хлеб партызаны часам толькі марылі, а кожны лішні гук мог выдаць іх месцазнаходжанне ворагу?

②

часцей за ўсё яна працавала ўначы, каб дымам не выдаць сваё месцазнаходжанне.

Хлеб і песня дапамагалі лясным мсціўцам выстаяць у неверагодна складаных выпрабаваннях, перамагчы, каб зноў каласавала мірная ніва, а паэтычнае слова ўслаўляла подзвіг і перадавала харство роднай зямлі.

Пісьменнік, франтавік, заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь, ганаровы грамадзянін Любані Іван Муравейка так напісаў пра Любаншчыну:

Там, дзе былі балоты,
Шапочуць каласы,
І славай партызанскай
Шумяць бары-лясы!

Яўген ПЯСЕЦКІ (фота аўтара).

③

Пра што спявалася ў лясных зямлянках, ці да вершаў было партызанам, расказалі мне ў гісторыка-краязнаўчым музеі Сароцкай сярэдняй школы. Шмат гадоў мясцовыя вучні і настаўнікі збіраюць матэрыялы пра партызанскі рух на Любаншчыне — фотаздымкі, лісты, асабістыя рэчы. Пошук вядуць нават далёка за межамі раёна з дапамогай інтэрнэту. У вялікай калекцыі матэрыялаў «Дзённік суровага часу» яны аб'ядналі яскравыя ўзоры паэтычнай творчасці знакамітых і малавядомых аўтараў.

Вось, напрыклад, як пісаў пра вастраў Зыслаў паэт Анатоль Астрэйка (у гады Вялікай Айчыннай вайны ён быў адказным сакратаром газеты «Раздавім фашысцкую гадзіну» і ведаў асабіста многіх любанскіх партызанаў):

Вакол балота. Вастраў Зыслаў
І траў няскошаных журба.
А ты вартуй і праўду выстай,
Хаця грыміць па ёй пальба.
Я ведаю, што нас не змесяць
Ні бомбы, ні блакад пятля.
Не першы дзень, не першы месяц
Дрыжыць ад выбухаў зямля...

Цікавы напрамак краязнаўства выбралі тут, калі пачалі працаваць над вучэбна-даследчым праектам «Баявая паэзія партызанаў Любаншчыны». Вершаваныя радкі, напісаныя мсціўцамі, захавалі шмат падрабязнасцяў пра жыццё партызанаў у землянках, іх узаемаадносіны, аб'яднальную любоў да Радзімы і нянавісць да ворага. Дзесяцікласнікі Ілья Хмялеўскі і Вольга Шаплыка пад кіраўніцтвам настаўніка гісторыі Вячаслава Бялькевіча прааналізавалі і сістэматызавалі мноства напісаных у партызанскай зоне вершаў, звяраючы дакладнасць падзей, імён, геаграфічных назваў. Іх праца была высока адзначана на раённым этапе рэспубліканскага конкурсу дзіцячых навукова-даследчых праектаў «Я родным краем ганаруся».

Калі пра партызанскую паэзію я даведаўся ад маладога пакалення, то пра партызанскі хлеб лепш за ўсіх распавяла непасрэдная сведка яго выпечкі пенсіянерка Яўгенія Сярчэня. Яна добра памятае, як маці замешвала цеста, выпякала хлеб на кляновых лістах. Запасы мукі былі невялікія (ды і тыя хутка скончыліся), таму ў цеста дамешвалі бульбу. Соль дробкамі збіралі па хатах, часам замест яе гаспадыні выкарыстоўвалі звычайную салетру, якая засталася з мірных дзён. Што датычыцца лясной партызанскай хлебапякарні, то ...Жонка У.І. Леніна, Надзея Канстанцінаўна Крупская, расказваючы пра свайго мужа, асноўны сэнс думак вызначыла так: «Усё чалавечае было яму ўласціва». Простыя людзі ў першыя дні нападу Германіі не саромеліся прызнавацца ў разгубленасці. А якія пачуцці апаноўвалі кіраўнікоў — Сталіна, Молатава, Варашылава, Кагановіча, Берыю, Будзённага? З нядаўна рассакрэчаных матэрыялаў стала вядома аб спробе ўрада СССР (Л.П. Берыя), выкарыстоўваючы пасла Балгарыі ў СССР Стаменава, заключыць з Германіяй сепаратыўны мір. Узамен абяцалася аддаць Гітлеру Прыбалтыку, Украіну, Малдавію. Адбывалася гэта ў канцы чэрвеня 1941 г. У дакументе, надрукаваным у кнізе аднаго з кіраўнікоў знешняй разведкі СССР Паўла Судаплатава, іншая інфармацыя адсутнічае. Такім чынам, словы Крупскай адносяцца і да названых намі кіраўнікоў: вызначаюць іх стан і падкрэсліваюць высокі ўзровень небяспекі, якая навісла над СССР.

Напярэдадні вайны адбылася змена пакаленняў у кіруючых колах Чырвонай Арміі. Заўважылі гэта і немцы. Пасля аднаго з баёў на подступах да Масквы Гудэрыян запісаў: «Я даведаўся ад аднаго штабіста, што ўсёй абаронай Масквы кіраваў прадстаўнік савецкага генералітэта нехта Жукаў». Але пройдуць чатыры гады, і ўжо іншы вядомы военачальнік, камандуючы амерыканскімі войскамі Дуайт Эйзенхаўэр, запросіць Г.К. Жукава да сябе ў госці, у Злучаныя Штаты Амерыкі. Такім чынам, можна сказаць, што сапраўды ў радах Чырвонай Арміі, у складзе яе ваенных кіраўнікоў адбылася змена пакаленняў. Але гэта не можа разглядацца ў якасці прычыны паражэнняў. Іншая справа — змены былі вынікам палітычных рэпрэсій, з-за якіх загінуў намеснік наркама абароны СССР Тухачэўскі і яго паплечнікі. Такія кадравыя страты адбіваліся як на практычным становішчы спраў, так і на тэорыі.

Крыніцы паражэнняў хаваліся і ў тым, што Сталін аддаваў шмат сіл барацьбе з апазіцыяй, у незавершанасці рэфармавання ўзброеных сіл краіны. Гэта выкарыстаў Гітлер, які ўжо ў 1939 г. даў умоўны знак аб падрыхтоўцы вайны з СССР. Думку гэту па-свойму выказаў вядомы савецкі пісьменнік Ілья Эрэнбург: «Сталін не выкарыстаў два гады перадышкі для ўмацавання абароны. Аб гэтым мне казалі ваенныя і дыпламаты».

Літаратура, прысвечаная гісторыі Ленінградскай, Прыбалтыйскай, Беларускай, Кіеўскай, Адэскай прыгранічных ваенных акруг, дае магчымасць для больш праўдзівых расказаў пра тых, хто тут ваяваў.

Сцяпан Васільевіч Супрун. Скончыў ваенную школу пілотаў. З 1931 г. — лётчык-выпрабавальнік розных тыпаў самалётаў, у тым ліку «МІГ-3». Папрасіў у Сталіна дазволу стварыць спецыяльны полк з лётчыкаў-выпрабавальнікаў. Станоўчы адказ быў атрыманы, і ён адправіўся на фронт. 4 ліпеня 1941 г. уступіў у бой з шасцю фашысцкімі знішчальнікамі. Збіў аднаго, але загінуў і сам. 22.07.1941 г. С.П. Супрун пасмяротна ўзнагароджаны другім медалём «Залатая Зорка». Толькі праз 20 гадоў у Талачынскім раёне Віцебскай вобласці былі знойдзены астанкі героя...

Мікалай Францавіч Гастэла 26 чэрвеня 1941 г., вяртаючыся з баявога задання, трапіў пад абстрэл нямецкага самалёта. Ад прабітага бензабака пачаўся пажар. Становішча аказалася крытычным. Але Гастэла і экіпаж скіравалі самалёт у нямецкую калону аўтамашын. Імя Героя Савецкага Саюза М.Ф. Гастэлы (1941) унесена ў спіс 207-га далёкабамбардзіровачнага авіяпалка 42-й бамбардзіровачнай авіяцыйнай дывізіі.

У цэнтры антынямецкага супраціўлення стаялі палкі Заходняга фронту, размешчанага на тэрыторыі Беларусі. Гэта трэба мець на ўвазе тым гісторыкам, якія з пэўнай прыкрасцю называюць Заходні фронт самым крывавым фронтам Чырвонай Арміі. Дачка Сталіна, Святлана Алілуева, «узнагародзіла» яго нават словам «пекла».

Гейнц Вільгельм Гудэрыян: «14 чэрвеня Гітлер слухаў даклады камандуючых групамі армій аб іх гатоўнасці да нападу на Расію. Мяне запыталі толькі аб адным: праз колькі дзён я дасягну Мінска. Я адказаў: праз 5-6. 22 чэрвеня пачалося наша наступленне. А 27 чэрвеня я дасягнуў Мінска».

АЛЕ Заходні фронт, нягледзячы на цяжкія паражэнні летам 1941 г. (з 44 дывізій 24 былі разгромлены, страчана 1797 самалётаў), застаўся жыць. Стаў удзельнікам Маскоўскай бітвы. Яго камандуючымі былі: Паўлаў, Цімашэнка, Конеў, Жукаў, Сакалоўскі, Чарняхоўскі.

На 93-й старонцы трохтомніка «Усенародная барацьба Беларусі супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гады Вялікай Айчыннай вайны» напісана: *«Партыйныя агітатары з ліпеня па снежань 1941 г. казалі праўду аб гераічнай барацьбе Чырвонай Арміі, жыцці ў савецкім тыле»*. Але якая гэта была праўда, калі сапраўдную не заўсёды ведалі нават кіраўнікі Генеральнага штаба Чырвонай Арміі Жукаў, Шапашнікаў, Цімашэнка? Пералом у ход падзей, у тым ліку і інфармацыйных, унёс дзень 5 снежня 1941 г., з якім звязаны дзве гістарычныя падзеі: спыненне руху ворага ў маскоўскім кірунку і пераход Чырвонай Арміі ў контрнаступленне. Вось тады і пачаліся новыя старонкі ў гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. (У некаторых артыкулах сцвярджаецца аб падрыхтоўцы ў Мінску, у студзені 1942 г., нібыта ў гонар Маскоўскай бітвы, народнага паўстання. Але гэта не адпавядае рэальнасці. Гэта была нямецкая правакацыя, якая скончылася гібеллю соцень і тысяч людзей. Нават Вільгельм Кубэ ў гарадской управе назваў тую справу жорсткай акцыяй.)

Маскоўская бітва стала пачаткам новай эры ў гісторыі Другой сусветнай вайны ў цэлым. Але «штопар» як асаблівая пагроза ваенна-стратэгічнаму становішчу Беларусі спыніў сваё існаванне ў ліпені 1943 г., калі Чырвоная Армія нанесла немцам пад Курскам такі ўдар, пасля якога войскі СССР ні разу не станавіліся ў працяглую абарону аж да 9 мая 1945 г. Сваю ролю ў гэтым адыграла і рэйкавая вайна ў Беларусі, падрыхтаваная і праведзеная партызанамі і падпольшчыкамі нашай рэспублікі.

Яўген БАРАНОЎСКІ, кандыдат гістарычных навук.

④

НА ЗДЫМКАХ

1. У гісторыка-краязнаўчым музеі Сароцкай сярэдняй школы.

2. Пенсіянерка Яўгенія Сярчэня і сёння памятае рэцэпт партызанскага хлеба.

3. Паэт Сяргей Квіткевіч напісаў пра сваю Любаншчыну шмат, у тым ліку і песню «Вастраў Зыслаў» (музыка мясцовага кампазітара М. Шагава).

4. Наўсцяж дарогі на Зыслаў работнікі мясцовага лясгаса ўстанавілі такія прыкметныя камяні.

НА МЯЖЫ ІСНАВАННЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У рэспубліцы выйшаў шэраг добрых кніг пра вайну 1939—1945 гг. Але ў іх мала гаворыцца аб правядзенні саюзным урадам знешняй палітыкі. Няма адказу на пытанні: чаму краіна з пункту гледжання знешняй палітыкі аказалася закладніцай фашысцкага рэйха? Чаму СССР не пабудаваў нармальных узаемаадносін з Польшчай, Чэхіяй, Францыяй, Англіяй, ЗША? Нельга ўсё перакладваць на Сталіна, бо калі Сталін зблізіўся падчас вайны з кіраўніцтвамі Англіі (Уінстан Чэрчыль), ЗША (Франклін Рузвельт), то ўсё атрымалася найлепшым чынам. А калі гэта да яго рабілі асобныя кіраўнікі ваенных праграм (авіяцыі, бранятанкавых войскаў, караблёў, сувязі і г.д.), то нярэдка СССР аказваўся ў ізаляцыі. Ці магла тут быць нейкая змова? На мой погляд, пытанне тут існуе.

Ролю доўгачаканых крыніц па гісторыі Маскоўскай бітвы маглі б адыграць успаміны Г.К. Жукава, К.К. Ракасоўскага, С.К. Цімашэнкі, Б.М. Шапашнікава, прадстаўнікоў нашай рэспублікі П.К. Панамарэнкі, Д.Р. Паўлава, П.М. Машэрава і іншых. Некаторыя з іх пакінулі мемуарныя творы. Але яны рыхтаваліся ў той час, калі для праўды не заўсёды знаходзілася месца. Калі аднойчы, у 1950-я гады, Георгію Жукаву паказалі адзін твор па гісторыі першых месяцаў Вялікай Айчыннай вайны, ён сказаў: «Гэта не тая гісторыя, якая была, а тая гісторыя, якая напісана».

Прычынай няшчасных выпадкаў быў не «чалавечы фактар» (лётны састаў), а буйныя завадскія недапрацоўкі. Такім чынам, намёк на няпростую будучыню Беларусі прагучаў яшчэ за тыдзень да пачатку Вялікай Айчыннай вайны.

ДВА чалавекі ў Беларусі персанальна адказвалі за баяздольнасць Беларускай ССР: камандуючы Беларускай (з 11.07.1940 г. — Заходняй) асобай ваеннай акругі, генерал арміі Д.Р. Паўлаў і першы сакратар ЦК Кампартыі Беларусі, член шэрагу ваенных саветаў Беларускай (Заходняй) асобай ваеннай акругі П.К. Панамарэнка. Яны, дзякуючы сваім пасадам, былі часткаю тагачаснай палітычнай сістэмы і верна ёй служылі. Але іх лёсы розныя. Напярэдадні вялікіх падзей Д.Р. Паўлаў паклаў на стол П.К. Панамарэнкі дакументаваную даведку (37 стар.) аб выніках інспектарскай праверкі стану мабілізацыйнай і ваеннай падрыхтоўкі Беларускай рэспублікі. Паводле яе, пакідалі жадаць лепшага падрыхтоўка механікаў-вадзіцеляў танкаў, урачоў, узровень навыкаў штабных работнікаў, забяспечанасць войскаў сродкамі сувязі, уменне імі карыстацца, стан супрацьпаветранай абароны, узровень баяздольнасці 10-й арміі, якая знаходзілася ў Беластоцкім выступе, і іншае. У размешчаных у Беларусі 3, 4, 10, 13 арміях недахоп кадраў складаў у сярэднім 30-35 працэнтаў. На даведцы — рэзалюцыя Панамарэнкі: *«Цудоўны дакумент. Збіральнае абагульненне многіх пытанняў МАБ-падрыхтоўкі. Іх трэба разгледзець. Некаторыя пытанні паставіць на ўдакладненне з саюзным урадам. Падрыхтаваць па раздзелах і галінах на падставе гэтага дакумента з улікам усіх іншых пытанняў МАБ-падрыхтоўкі.* **Рашэнне 30.04.1941 г.»** (Нацыянальны архіў Рэспублікі Беларусь). Але ў Маскву, на імя Сталіна, П.К.Панамарэнка адправіў сваё бачанне сітуацыі, якое ўжо не было такім жорсткім, як гэта здавалася ўдзельніку баёў у Іспаніі, Герою Савецкага Саюза Д.Р. Паўлаву. (Калі б вярнуць з таго свету Панамарэнку і Паўлава, то, напэўна, Панцеляймон Кандратавіч папрасіў бы прабачэння ў калегі — з прычыны адчування сваёй віны ў паражэннях вайскоўцаў, якія каштавалі жыцця Д.Р. Паўлаву.)

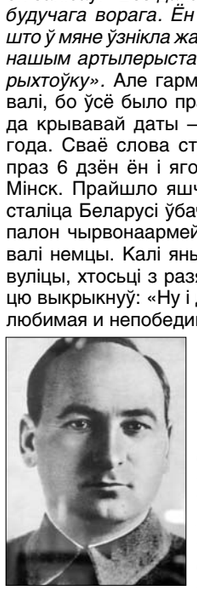

Панцеляймон Кандратавіч Панамарэнка (1902-1984): «Толькі аўтарытэтны камандзір можа выхоўваць байцоў, развіваць у іх самавалоданне і прымусіць пераадолець страх і інстынкт самазахавання, можа не толькі заклікаць да стойкасці, але і прымусіць да стойкасці».

Партызан, падпольшчык — словы, якія нарадзіліся ў Беларусі падчас барацьбы з замежнай ваеннай інтэрвенцыяй адразу пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі. Гэтых людзей акружалі вялікай павагай. Існавала нават грамадская арганізацыя, якая падтрымлівала іх матэрыяльна, брала ў іх успаміны, арганізоўвала сустрэчы з моладдзю. Адным з яе кіраўнікоў быў Лявонцій Яфімавіч Адзінцоў, які потым, падчас нямецкай акупацыі, стаў удзельнікам Мінскага антыфашысцкага падполля. (Пераемнікам арганізацыі ў нашы дні з'яўляецца Рэспубліканская камісія па справах былых партызанаў і падпольшчыкаў пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь.) Словы «партызан» і «падпольшчык» існавалі не толькі як памяць, але і як дзейны фактар. Гэта знайшло сваю матэрыялізацыю ў рашэнні стварыць — пад пратэктаратам НКУС СССР — партызанскіх атрадаў на выпадак захопу Беларусі замежнай дзяржавай. Але ж перад самым пачаткам вайны гэта дактрына была несправядліва прызнана варожай, нездаровай і кампраметуючай усю боегатоўнасць краіны. Амаль 70 працэнтаў людзей, якія прайшлі такую падрыхтоўку, былі арыштаваны, а многія з іх рэпрэсаваны.

Партызан, падпольшчык — словы, якія нарадзіліся ў Беларусі падчас барацьбы з замежнай ваеннай інтэрвенцыяй адразу пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі. Гэтых людзей акружалі вялікай павагай. Існавала нават грамадская арганізацыя, якая падтрымлівала іх матэрыяльна, брала ў іх успаміны, арганізоўвала сустрэчы з моладдзю. Адным з яе кіраўнікоў быў Лявонцій Яфімавіч Адзінцоў, які потым, падчас нямецкай акупацыі, стаў удзельнікам Мінскага антыфашысцкага падполля. (Пераемнікам арганізацыі ў нашы дні з'яўляецца Рэспубліканская камісія па справах былых партызанаў і падпольшчыкаў пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь.) Словы «партызан» і «падпольшчык» існавалі не толькі як памяць, але і як дзейны фактар. Гэта знайшло сваю матэрыялізацыю ў рашэнні стварыць — пад пратэктаратам НКУС СССР — партызанскіх атрадаў на выпадак захопу Беларусі замежнай дзяржавай. Але ж перад самым пачаткам вайны гэта дактрына была несправядліва прызнана варожай, нездаровай і кампраметуючай усю боегатоўнасць краіны. Амаль 70 працэнтаў людзей, якія прайшлі такую падрыхтоўку, былі арыштаваны, а многія з іх рэпрэсаваны.

Немцы вядуць наступленне. У рове *(на заднім плане справа)* знаходзяцца нашы ваеннапалонныя.

■ Абмяркуем?

КАМП'ЮТАР — ТОЛЬКІ ІНСТРУМЕНТ,

ЯКІ НІКОЛІ НЕ ЗАМЕНІЦЬ МЫСЛЕННЕ ІНЖЫНЕРА

З вялікай цікавасцю прачытаў інтэрв'ю з новым міністрам адукацыі Міхаілам Анатольевічам Жураўковым. Нарэшце прагучалі цвярозыя погляды на выхаванне і дзейнасць інжынера, без якога сёння немагчымае развіццё ніводнай галіны народнай гаспадаркі, немагчымы навукова-тэхнічны прагрэс.

Вось ужо 42 гады я працую галоўным інжынерам аднаго з лепшых праектных інстытутаў краіны. Прайшоў шлях ад майстра-будаўніка да галоўнага інжынера будаўнічага ўпраўлення ў перыяд бурнага росту будаўніцтва, прамысловасці і гарадоў у 60—70-я гады мінулага стагоддзя. Часткова пад маім уплывам раслі шматлікія інжынерныя кадры, і таму я магу рабіць высновы наконт выхавання і падрыхтоўкі інжынераў.

Вясковую школу закончыў у 1958 годзе. Запомніўся эпізод на ўступных экзаменах у Беларускі політэхнічны інстытут — адзін з найлепшых політэхнічных інстытутаў на той час у СССР. Пасля «пяцёрак», атрыманых на першых іспытах, апошнім здаваў фізіку. Усё адказаў без праблем. І тады выкладчык, які прымаў экзамен, узяўся мяне распытваць, адкуль я, якую школу заканчваў, хто вучыў мяне фізіцы і г.д. Вось вам і прыклад, што такое асабісты кантакт замест сённяшняга безаблічнага выпадковага тэсціравання.

Мне тады было толькі 16 гадоў. У той жа час я як школьнік паступаў у рамках 20% ад агульнага прыёму, бо ў 1958 годзе быў выдадзены загад аб прыёме ў ВНУ 20% школьнікаў і 80% людзей з вытворчасці. Тады ў гэтым быў сэнс, бо, як высветлілася, гэтыя 80% ішлі ў ВНУ строга мэтанакіравана. Адзін з абітурыентаў паступаў трэці раз запар на адну і тую ж спецыяльнасць — «інжынер-будаўнік». І ўсё ж такі паступіў. На першым курсе ў інтэрнаце ў адным пакоі жылі 8 чалавек, з іх толькі я адзін — шаснаццацігадовы хлопец, а астатнія — дарослыя мужчыны. Сярод іх — два маракі, якія 4 гады адслужылі на флоце, два хлопцы, якія прайшлі службу ў войску, і трое — з заводаў.

Так, мне давялося ім дапамагаць на першых курсах. Але ўжо на трэцім-чацвёртым курсе палова з іх вучылася на павышаную стыпендыю. Трэба было бачыць, як яны «грызлі навуку» па начах. Хлопцы ведалі, што ім трэба. Яны прыйшлі ў ВНУ не па дыплом, а па веды і прафесію. І ніхто ёй ніколі не здрадзіў.

Суцэльная камп'ютарызацыя, акрамя карысці, прынесла вялікую шкоду развіццю асобы інжынера. Паколькі ўсе сёння, асабліва пры абмежаваных ведах у дакладных навуках, ідэалізуюць камп'ютар настолькі, што думаюць, што той сам вырашыць усё за інжынера.

Я з задавальненнем прыгадваю настаўнікаў тагачаснай школы. А якія выкладчыкі былі ў політэхнічным інстытуце! Усе! Гэта былі адданыя справе і нам, моладзі, людзі і спецыялісты.

Матэматыку немалады Бухвалаў выкладаў дакладна, даходліва і з любоўю. Ён нам заўсёды тлумачыў: гэта вы сустрэнеце ў сапрамаце, гэта вам будзе патрэбна ў будаўнічай механіцы і г.д. Між іншым, ён гаварыў студэнтам пра шпаргалкі так: «Пішыце шпаргалкі абавязкова. Калі вы напішыце іх самі, значыць, вы прапрацавалі ўвесь курс».

А дацэнт Хаюцін! Ён так бадзёра расказваў пра канструкцыі, што за дзве гадзіны ўвесь выпэцквауся крэйдай. Такому энтузіязму можна пазайздросціць! І гэта ён, І.Л. Хаюцін, мне, кругламу выдатніку (першаму па размеркаванні), паказаў дарогу ў жыцці — як пацвердзілася, абсалютна правільную. Ён мне сказаў: «Тваёй высокай тэарэтычнай падрыхтоўцы не хапае вытворчага досведу. Кафедра і аспірантура пачакаюць. І ты не глядзі на свае «пяцёркі». Толькі на будоўлю. Памацай гады тры ўсё сваімі пальцамі, потым у праектны інстытут гады на чатыры, і тады табе цаны не будзе». Гэта не мае, гэта яго словы. Дзякуй яму вялікі!

Вучоба ў БПІ была сур'ёзнай. Усе, за выключэннем некалькіх абібокаў, паспяхова авалодалі інжынернай падрыхтоўкай. Яшчэ адна адметнасць. Тады састаў студэнтаў БПІ быў амаль увесь мужчынскі, у групе з 30 чалавек у нас было не больш як 4-5 дзяўчат. Фемінізацыя (сёння ў БНТУ па калідоры бегаюць пераважна дзяўчаткі) інжынернай працы зусім не на карысць. Вырашаць найскладанейшыя, часта вельмі небяспечныя задачы на вытворчасці — гэта мужчынская справа. Паверце майму вялізнаму досведу будаўніка: для гэтага неабходна мець цудоўныя веды перш за ўсё па фізіцы, умець выстройваць строгую лагічную мадэль таго, што адбылося, падлічыць сёе-тое ў галаве і адразу даць рэкамендацыі.

«Калі хочаце стаць выдатным інжынерам, вы павінны ведаць фізіку лепш за свайго выкладчыка — каб інтуітыўна і імгненна ацаніць сітуацыю», — так я заўсёды кажу моладзі, якая прыходзіць да нас у інстытут.

Два гады таму на энергетычны факультэт БНТУ паступіў малады чалавек, які здаў тэст па фізіцы на «1». Але ён прайшоў па агульнай суме тэстаў. У інжынернай справе гэта недапушчальна!

Акрамя таго, аб'ект трэба не проста «сфатаграфаваць» позіркам, а бачыць усю яго сутнасць як зверху, так і ўнутры ў дэталях. Але, на жаль, нярэдка інжынеры вузкага профілю, нават з навуковымі ступенямі, аб'ект цалкам не ахопліваюць і робяць няправільныя высновы. Пры гэтым трэба яшчэ абавязкова мець добрае прасторавае ўяўленне. На жаль, не ўсе, у каго ёсць дыплом інжынера, яго маюць. Мала таго, яго трэба развіваць з дзіцячых гадоў. У той жа час хтосьці у Міністэрстве адукацыі здагадаўся дзясятак гадоў таму выключыць са школьнай праграмы чарчэнне. У стагоддзе тэхнічнага прагрэсу гэта сапраўднае шкодніцтва! Пасля, праўда, памылку зразумелі, і прадмет вярнулі.

Адзначу таксама, што суцэльная камп'ютарызацыя, акрамя карысці, прынесла вялікую шкоду развіццю асобы інжынера. Паколькі ўсе сёння, асабліва пры абмежаваных ведах у дакладных навуках, ідэалізуюць камп'ютар настолькі, што думаюць, што той сам вырашыць усё за інжынера. Але ж камп'ютар — толькі інструмент, які аблягчае яго працу. Ён жа ні-ко-лі не заменіць яго мысленне. А калі чалавек, не разумеючы сутнасці задачы, увядзе ў камп'ютар няправільную інфармацыю або разліковую схему, то вынік атрымае няправільны. І тады памылка прывядзе да аварыі!

Мой досвед сведчыць, што найпрасцейшыя фізічныя формулы, «азы» супраціўлення матэрыялаў, будаўнічай механікі кожны інжынер павінен усё жыццё памятаць і ў экстрэмальных выпадках неадкладна выкарыстоўваць гэтыя веды. Дарэчы, для простых падлікаў вельмі карысная лагарыфмічная лінейка, якую моладзь і ў вочы не бачыла.

Для далейшага прагрэсу ў падрыхтоўцы інжынерных кадраў хачу даць яшчэ некалькі рэкамендацый.

У школьныя праграмы матэматыкі і фізікі няма патрэбы ўключаць элементы вышэйшага ўніверсітэцкага курса (дыферэнцыялы, інтэгралы і інш.). Навошта гэта ў школе ўсім, калі з класа, напрыклад, выйдзе ўсяго толькі адзін інжынер або матэматык? У ВНУ ж усё гэта без праблем сістэмна вывучаецца студэнтамі з матэматычным мысленнем.

Настаўнікам фізікі і матэматыкі трэба падняць аплату працы, бо іх мысленне асабліва — гэта дар Божы. Тады яны пойдуць у школу.

Асобнае пытанне выклікае тэсціраванне пры паступленні ў ВНУ. Толькі гутарка зможа выявіць веды. І што значаць 15—20 балаў са 100? Хіба гэта веды? Да смешнага даходзіць, калі, напрыклад, два гады таму на энергетычны факультэт БНТУ паступіў малады чалавек, які здаў тэст па фізіцы на «1». Але ён прайшоў па агульнай суме тэстаў. У інжынернай справе гэта недапушчальна!

Хлопцаў трэба скіраваць у інжынерную сферу. Для гэтага неабходна выяўляць здольных ужо ў школе і арганізоўваць для іх спецыяльныя заняткі. Японцы гэта даўно зразумелі.

Званне інжынера трэба падняць на высокі ўзровень. Варта арганізаваць прапаганду інжынернай прафесіі ў СМІ, каб выклікаць у моладзі зацікаўленасць. Марудзіць далей не дапушчальна!

Рышард КАЦЫНЕЛЬ, галоўны інжынер інстытута «Гроднаграмадзянпраект»

■

Краіна здароўя

Выпуск № 6 (336)

■ Доктар адкажа

НІ САГНУЦЬ, НІ РАЗАГНУЦЬ

«Раскажыце, калі ласка, пра гонартроз. Якім можа быць лячэнне, акрамя абязбольвання?

Ірына Фёдараўна, *Мінская вобласць».*

Тлумачыць урач-рэўматолаг 3-й цэнтральнай раённай клінічнай паліклінікі г. Мінска Алена СІДАРОВІЧ:

— Самым распаўсюджаным захворваннем суставаў з'яўляецца астэаартроз. Яго рэнтгеналагічныя прыкметы выяўляюцца больш чым у 85 працэнтаў людзей ва ўзросце пасля 60-ці, а клінічныя праявы — прыкладна ў 12 працэнтаў.

Большасць суставаў у нашым арганізме складаецца з канцавых участкаў дзвюх касцей, пакрытых тонкім слоем храстка. Пры астэаартрозе храсток пакутуе. Яго паверхня становіцца грубаватай, у ёй могуць з'явіцца невялікія разрывы. Косць пад храстком становіцца таўсцейшай, чым звычайна, і пачынае разрастацца па баках сустава, што можа прывесці да абмежавання руху сустава, а ў цяжкіх выпадках — і да дэфармацыі. Часам працэс суправаджаецца запаленнем, таму сустаў можа прыпухаць, але ў цэлым запаленне нехарактэрнае для астэаартрозу.

Ад астэаартрозу могуць цярпець любыя суставы. Гонартроз — гэта астэаартроз каленнага сустава. Балючыя адчуванні ў каленях звязаны з дыстрафічнымі зменамі ў храстку, які пакрывае ўнутрысустаўныя паверхні касцей.

Што спрыяе развіццю захворвання?

Спадчынная схільнасць, парушэнне абмену рэчываў (захворванне часцей развіваецца ў людзей з лішняй вагой, атлусценнем), узрост (захворванне можа развіцца і ў маладых, але найбольшая колькасць прыпадае на ўзрост 60-65 гадоў), прыроджаныя або набытыя дэфекты будовы апорна-рухальнага апарату (скаліёз пазваночніка, дысплазія суставаў, плоскаступнёвасць), павышаная рухавасць сустава, цяжкія фізічныя нагрузкі, заняткі спортам, якія прыводзяць да хранічных мікратраўмаў храстка, траўма сустава, перанесеная аперацыя на суставах, зніжэнне ўзроўню жаночых палавых гармонаў.

Як праяўляецца?

Болем і «скаванасцю» ў суставе. Спачатку пры працяглай хадзе, раніцай пры ўставанні з ложка, пасля працяглага знаходжання ў становішчы сядзячы. Паступова боль узмацняецца і становіцца больш упартым, працяглым. Часцей адчуваецца з унутранага боку сустава. Палёгка наступае ў становішчы лежачы, але на позніх стадыях боль не адпускае нават ноччу. Паступова ўсё цяжэй становіцца сагнуць і разагнуць нагу, з'яўляецца хруст, ацёк, дэфармацыя, урэзшце — кульганне. У запушчаных, нялечаных выпадках можна перасоўвацца толькі з дапамогай мыліц.

Якім будзе абследаванне?

Дыягназ ставіцца на падставе клінічных сімптомаў. Для вызначэння ступені пашкоджання прызначаюць агульны і біяхімічны аналіз крыві, рэнтгеналагічнае і ўльтрагукавое даследаванне суставаў.

Медыкаментознае лячэнне. Абязбольвальныя і супрацьзапаленчыя прэпараты, хондрапратэктары (спрыяюць аднаўленню храстковай тканкі). Гэта могуць быць таблеткі, унутрымышачныя і ўнутрысустаўныя ін'екцыі, гелі, мазі, крэмы.

Артапедычнае лячэнне. Прымяненне спецыяльных прыстасаванняў, якія змяншаюць нагрузку на сустаў: артэзы (накаленнікі, якія абмяжоўваюць рух у суставе), артапедычныя вусцілкі, кій. Падборам займаецца ўрач-артапед. Пры пашкоджанні суставаў ніжніх канечнасцяў вялікае значэнне мае падбор абутку з аптымальнай вышынёй абцаса 2-4 см.

Хірургічнае лячэнне. Эндапратэзаванне — замена сустава або яго частак на штучныя.

Дадатковае лячэнне. Масаж, мануальная тэрапія, іголкарэфлексатэрапія, лячэнне лазерам. Цеплавыя працэдуры з парафінам, азакерытам, лячэбнай граззю. Крыятэрапія — мясцовае лячэнне холадам. Магнітатэрапія.

Лячэбная гімнастыка. Без комплексу лячэбных практыкаванняў, падабраных індывідуальна, немагчыма дасягнуць умацавання мышцаў, якія акаляюць хворы сустаў, палепшыць яго кровазварот і сілкаванне тканак. Практыкаванні праводзяцца на падлозе, лежачы і седзячы. Працягласць ад 10 хвілін (напачатку) да 30 хвілін. Выконваць практыкаванні трэба асцярожна, плаўна, без адчування болю. Супрацьпаказаны прысяданні, згінанне-разгінанне, працяглая хада, любыя рухі, якія выклікаюць боль.

Лішняй вагі трэба пазбаўляцца. Дыета павінна быць збалансаванай. Бялкі (жывёльныя — рыба, нятлустае мяса, тварог, сыры і іншыя малочныя прадукты, раслінныя — фасоля, грэчка, сачавіца) неабходныя для аднаўлення храстка. Гатаваць гэта трэба на пары або варыць, тушыць. Вугляводы — у выглядзе садавіны і гародніны. Тлушчы — пераважна алей, масла абмежавана. Неабходна дастатковая колькасць вітамінаў групы В — B_1 у бульбе, бабовых; B_2 — у яйках, малочных прадуктах, бананах; B_6 — мясе курыцы, арэхах; B_{12} — капусце, сачавіцы. Алкаголь пад забаронай па прычыне свайго агульнага шкоднага ўплыву на арганізм.

Як не дапусціць?

Беражыце правільную постаць з дзяцінства.

Рэгулярна займайцеся фізкультурай, плаваннем для ўмацавання мышачна-звязкавага апарату.

Любыя парушэнні мышачна-касцявой сістэмы карэкціруйце як мага раней.

Спадчынную схільнасць улічвайце пры выбары прафесіі і віду спорту.

Не перагружайце суставы — любую фізічную актыўнасць чаргуйце з адпачынкам

■ Здаровае харчаванне

ЁСЦЬ НАТУРАЛЬНАЕ — БУДЗЕ І АРГАНІЧНАЕ

Нездаровае харчаванне звязана з чатырма з дзесяці асноўных прычын смерці — лішняя вага і атлусценне, высокі крывяны ціск, высокі ўзровень глюкозы ў крыві і высокі ўзровень халестэрыну. «Цана атлусцення» для свету — 2 трыльёны долараў у год. Уздзеянне дрэннага харчавання на здароўе перавысіла ўздзеянне курэння.

— Усе спажыўцы заслугоўваюць права не толькі на ежу, але і на здаровае харчаванне, — кажа **намеснік міністра гандлю Рэспублікі Беларусь Ірына НАРКЕВІЧ.** — Вялікая ўвага цяпер надаецца тэме правоў спажыўцоў на здаровае харчаванне. Наогул, у заканадаўстве нашай і іншых краін адсутнічае паняцце здаровага харчавання. Міністэрства аховы здароўя Беларусі прапануе нам разумець пад гэтым тэрмінам харчаванне рацыянальнае, збалансаванае, разнастайнае (пры гэтым якаснае і бяспечнае), здольнае задаволіць фізіялагічныя патрэбы...

Мнагавата ці малавата

Прадукт	Норма (у год у кг на 1 чалавека)	Спажыванне
цукар	38	42
мяса і мясапрадукты	70	91
бульба і бульбапрадукты	129	179
алеі	11,7	17,7
малочныя прадукты	354	260
рыба і рыбапрадукты	23	15
фрукты	98,6	69

Што можна аднесці да здаровых прадуктаў і здаровага харчавання?

1. Прадукты, якія спрыяюць прафілактыцы захворванняў і ўмацаванню здароўя.

2. Дыетычнае і прафілактычнае харчаванне.

3. Прадукцыя, прамаркіраваная значком «Натуральны прадукт».

Гэта прадукты, вырабленыя з натуральнай сыравіны жывёльнага, раслінnага, мінеральнага (соль, вада і інш.) паходжання, без прымянення метадаў геннай інжынерыі і штучных харчовых дабавак, без антыбіётыкаў, стымулятараў адкорму, гарманальных прэпаратаў, пестыцыдаў.

Сертыфікаты, якія пацвярджаюць выкананне ўстаноўленых патрабаванняў і служаць падставай для нанясення знака «Натуральны прадукт», атрымалі 48 прадпрыемстваў амаль для 300 найменняў прадукцыі. Знак «Натуральны прадукт» можна сустрэць на малочнай прадукцыі (кефір, малако, вяршкі, тварог, масла, смятана, біфідапрадукты), вадзе, соках, кансерваваным гароху, мясных паўфабрыкатах, солі, шакаладзе і г.д. З поўным пералікам прадуктаў і іх вытворцамі можна азнаёміцца на сайце gosstandart.gov.by у тэматычным раздзеле.

Развіццё ў краіне праекта «Натуральны прадукт» разглядаецца як этап пераходу на маркіроўку «Арганічныя харчовыя прадукты», вытворчасць якіх улічвае экалагічныя крытэрыі ўсяго ланцуга жыццёвага цыклу прадукцыі. Пакуль адпаведнай прававой базы, як у Еўропе, няма, таму можна пакаштаваць толькі імпартную «арганіку».

4. Прадукты з нізкай колькасцю цукру, солі, транс-тлушчаў і харчовых дабавак — таксама не развіты ў краіне кірунак.

5. Нізкакаларыйныя прадукты кшталту бяздрожджавага хлеба, хлебцаў, мюслі, вотруб'я, шматкоў, льнянога алею, малочных вырабаў з паніжанай тлустасцю.

6. У асартыменце харчовых магазінаў абавязкова павінны быць цэльнамалочныя прадукты з тлушчам не больш за 2,5%, рыба жывая, хлебцы, шматкі зерневыя, ёдаваная соль, фітачаі, плодагароднінная прадукцыя. У перспектыве гэты пералік папоўніць і бяздрожджавы хлеб.

7. Звыш 20 плодаагароднінных культур пастаўляюцца на прылаўкі круглы год

У сталовых...

Гарачае харчаванне прапануецца сёння ў 85-100 працэнтах школ у залежнасці ад рэгіёна. Кожная пятая сталовая робіць заказ страў для меню заўтрашняга дня. Некаторыя працуюць па тыпе шведскага стала, у іншых — комплексныя абеды. Школьнікам абавязкова прапануюць ёгурты, сыркі тварожныя, малако, сокі, джэмы і масла. «Кока-Колы» і сасісак у цесце даўно няма. Харчаваннем ахоплены да 80 працэнтаў вучняў.

Калі на вытворчых прадпрыемствах ёсць работнікі, якім рэкамендавана дыетычнае харчаванне, значыць, ім абавязаны прыгатаваць у сталовай менавіта такія стравы.

...і кавярнях

Майце на ўвазе, што ў тэхналагічнай карце любой установы грамадскага харчавання заўсёды ёсць інфармацыя пра каларыйнасць кожнай стравы — і мяса па-французску, і марожанага. Даступныя спажыўцу (калі яму цікава) і звесткі аб прадуктах, з якіх прыгатавана заказаная страва.

Куплялі больш...

Летась у параўнанні з папярэднім годам продаж фруктаў вырас прыкладна на 20 працэнтаў, гародніны — на 8,5, мясапрадуктаў — на 5,5, рыбы і морапрадуктаў — на 7,5, сыру — на 2, алеяў — на 7, круп — на 4,5.

...і менш

Продаж тытунёвых вырабаў знізіўся на 9,5 працэнта, алкагольных напояў — на 7, прычым продаж вінаградных він, каньяку і каньячных напояў, а таксама слабаалкагольных напояў крыху вырас, а гарэлкі, лікёраў, ігрыстых він і шампанскага, пладовых він і піва крыху ўпаў.

■ Ці ведаеце вы, што...

А ЁН ТАКІ ЎСТОЙЛІВЫ

На дыспансерным уліку ў Беларусі — звыш 7 тысяч пацыентаў з туберкулёзам. Абсалютная большасць — людзі працаздольнага ўзросту. Частка з іх знаходзіцца на стацыянарным лячэнні, іншыя пераведзены ўжо на амбулаторнае. Гэты другі этап не такі просты, як можа падацца. Як толькі пацыент пераходзіць на амбулаторны, самастойны прыём, ён павінен штодня наведваць арганізацыю аховы здароўя, каб атрымліваць і прымаць лекі. У выпадку, напрыклад, мультырэзістэнтнага туберкулёзу гэта можа доўжыцца да 2 гадоў. Дастаткова прапусціць прыём лекаў хоць бы на адзін дзень, як шлях да выздараўлення падаўжаецца яшчэ на два гады. Калі пацыент вытрымлівае ўсе рэкамендацыі ўрача, то яму прапануюцца ў якасці своеасаблівага стымулу да працягу лячэння прадуктовыя наборы, а таксама аплата праезду.

Паводле слоў **начальніка аддзела першаснай медыка-санітарнай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Людмілы ЖЫЛЕВІЧ**, звычайны туберкулёз можа перайсці ў мультырэзістэнтны пры няправільным лячэнні, перарыванні схемы прыёму прэпаратаў. Антыбіётыкі заўсёды трэба прымаць, як прызначыў урач, «да канца», нават калі самаадчуванне палепшылася. Гэта робіцца для таго, каб арганізм не пазбавіўся здольнасці супраціўляцца інфекцыі ў будучыні. Тыя ж правілы дзейнічаюць пры лячэнні туберкулёзу. Пацыенты часта не трымаюцца лячэння, і ў выніку набываюць устойлівыя да ўсіх схем тэрапіі мультырэзістэнтныя формы. А частка хворых першапачаткова інфіцыруецца ўстойлівымі да лячэння формамі і вымушаны адразу прымаць больш агрэсіўныя прэпараты.

Дзевяць з дзесяці пацыентаў з множнай лекавай устойлівасцю і тры з чатырох з мультырэзістэнтным туберкулёзам вылечваюцца ў выніку эфектыўна праведзенага лячэння.

Узровень захваральнасці і смяротнасці ў нас пакрысе зніжаецца, аднак Беларусь па-ранейшаму адносіцца да прыярытэтных краін Еўрапейскага рэгіёна САА3 (усяго 18 такіх краін — у тым ліку Азербайджан, Арменія, Балгарыя, Грузія, Казахстан і інш.) з высокай распаўсюджанасцю туберкулёзу і выпадкаў множнай лекавай устойлівасці. З 2007 года Глабальны фонд для барацьбы са СНІДам, туберкулёзам і малярыяй выдаткаваў у межах грантаў звыш 35 млн долараў на ўкараненне ў нашай краіне хуткіх метадаў дыягностыкі і мер інфекцыйнага кантролю, на павышэнне прыхільнасці пацыентаў да лячэння.

«Беларусь можа атрымаць наступны грант Глабальнага фонду ў памеры 12 млн долараў на 2016-18 гады, — адзначае **намеснік пастаяннага прадстаўніка ПРААН у Беларусі Кацярына ПАНІКЛОВА.** — Грошы мяркуецца патраціць на больш шырокае ўкараненне хуткіх малекулярна-генетычных метадаў дыягностыкі, набыццё супрацьтуберкулёзных прэпаратаў і прымяненне новых метадаў фінансавання амбулаторнага лячэння».

Дарэчы, летась у Магілёўскай вобласці для павышэння матывацыі найперш медработнікаў паспрабавалі аптымізаваць амбулаторнае лячэнне хворых на туберкулёз. Фінансавыя сродкі перанакіравалі са стацыянарнай дапамогі на амбулаторны ўзровень. Медработнікі, якія кантралююць лячэнне, атрымлівалі дзякуючы гэтаму даплату. Сёлета эксперымент будзе пашыраны на ўсе вобласці.

Як вядома, палачкай Коха інфіцыраваныя амаль усе дарослыя. Аднак яна застаецца ў арганізме ў «замарожаным» стане. Захварэць чалавек можа пры пэўных умовах. Адна з іх — аслаблены імунітэт. Зразумела, што ў першую чаргу гэта людзі з ВІЧ. Кожны ВІЧ-інфіцыраваны мае больш як у сто разоў вышэйшую верагоднасць захварэць на туберкулёз, у тым ліку мультырэзістэнтны. Існуюць і іншыя фактары, здольныя аслабляць імунную сістэму — гарманальная тэрапія, дэфіцыт масы цела, недаяданне, стрэсы. Наогул у туберкулёзу — свае групы рызыкі. Адна — сацыяльная, другая — медыцынская. У першай — бяздомныя, нарказалежныя і інш., у другой — тыя, хто ігнаруе своечасовае абследаванне.

*Цягам наступных 20 гадоў ставіцца задача знізіць смяротнасць ад туберкулёзу на 95 працэнтаў і захваральнасць наблізіць да ўзроўню 10 выпадкаў на 100 тысяч насельніцтва (пакуль у краіне 50 на 100 тысяч).

*Нават калі ў хворага была інфекцыйна небяспечная форма захворвання, літаральна праз месяц пасля пачатку лячэння ён цалкам бяспечны для навакольных. Палова хворых на туберкулёз не ўяўляе ніякай інфекцыйнай пагрозы, паколькі ў іх не выдзяляецца палачка Коха.

*У месцах зняволення захваральнасць зараз прыкладна ў 4 разы вышэйшая ў параўнанні з астатняй часткай грамадства. Праблема прыхільнасці да лячэння ў пенітэнцыярнай сістэме яшчэ больш вострая (хворыя зняволеныя атрымліваюць пэўнае паслабленне рэжыму). Праўда, Міністэрства аховы здароўя прапануе ўжо не разглядаць туберкулёз у якасці падставы для датэрміновага вызвалення хаця б таму, што ў пенітэнцыярнай сістэме створаны ўсе ўмовы для паўнацэннага лячэння

■ Жыць незалежным

ВЫПІ ЧАЮ, ЗАВЯЖЫ З НАРКОТЫКАМ

Цэнтр падтрымкі людзей, якіх закранула праблема наркаманіі, адкрыўся ў Мінску ў межах праекта ПРААН (гранта Глабальнага фонду для барацьбы са СНІДам, туберкулёзам і малярыяй) на базе арганізацыі «Пазітыўны рух». Цэнтр гатовы прыняць першых наведвальнікаў, якія могуць разлічваць на кансультацыю юрыста, псіхолага, хірурга, нарколага, фтызіятра, інфекцыяніста, гінеколага, сацыяльнага работніка. Акрамя таго, тут можна прайсці тэст на гепатыт і ВІЧ. Паслугі прадастаўляюцца ананімна і бясплатна.

Паводле слоў каардынатара цэнтра Вячаслава САМАРЫНА, тут нікому нічога не будуць навязваць, галоўнае — сама магчымасць падтрымліваць стасункі, бо многія нарказалежныя проста адзінокія або ў іх акружэнні няма тых, з кім можна было б пагаварыць аб сваім жаданні пачаць новае жыццё, адмовіцца ад наркотыку. Адсюль і дэвіз цэнтра: «Мы прымаем людзей такімі, якія яны ёсць, і падтрымліваем поўную адмову ад ужывання наркотыкаў». Такая «дроп-ін» зона (ад англ. «свабодна зайсці» або «зайсці на агеньчык») прапануе наведвальніку камфорт, знаходжанне ў спакойнай атмасферы, дзе можна папіць чаю, паглядзець відэа, а праз нейкі час тут можна будзе нават памыць і пасушыць сваё адзенне.

Для захавання ананімнасці наведвальнікі будуць запісвацца кожны пад уласным кодам, а пры паўторным наведванні проста пазначаць код у часопісе, — і больш ніякіх дакументаў.

Цэнтр размяшчаецца ў Мінску па адрасе: вул. Матусевіча, 23-107. Час працы: з 12.00 да 20.00. Гэта памяшканне на першым паверсе з асобным уваходам. Работа цэнтра афіцыйна ўзгоднена з міліцыяй, дзе цудоўна ведаюць, што размова ідзе пра самы неспрыяльны раён па наркаспажыванні і што тут патрабуюцца прынцыпова новыя метады прафілактыкі.

Падобныя паслугі ўжо некалькі гадоў прапануюцца ва Украіне, Польшчы, Даніі, Германіі

■ Сексуальны лікбез

МАГУ... АЛЕ НЕ ХАЧУ!

Вось так нярэдка і бывае ў жанчын. У моцнага полу з гэтым прасцей...

Тое, што мы кахаем сэрцам, — проста прыгожыя словы. Пачуцці, а разам з імі і жаданні, зараджаюцца ў галаўным мозгу. Так што мы, хутчэй, кахаем гіпаталамусам і гіпофізам! На некалькі простых, але цікавых пытанняў адносна сексуальнага жыцця «пралівае святло» ўрач-псіхатэрапеўт-сексолаг Мінскага гарадскога клінічнага псіхіятрычнага дыспансера Васіль ШАЎЛЯКОЎ.

— Як узнікае сексуальнае жаданне?

— Сексуальнае жаданне складаецца з двух кампанентаў. Усвядомленае жаданне кіруецца карой галаўнога мозга, залежыць ад нашай свядомасці і многіх свядомых псіхічных з'яў, у аснове якіх хаваецца мысленне і ўспрыманне, і з'яўляецца вышэйшай псіхічнай функцыяй чалавека. Неўсвядомленае жаданне кіруецца і кантралюецца пераважна гарманальна. Спачатку эндакрынная сістэма павінна атрымаць ад мозга сігнал, каб запусціць выпрацоўку гармонаў. Адказваюць за гэтыя сігналы самыя старажытныя часткі мозга — гіпофіз і гіпаталамус. Эксперыменты шведскіх нейрапсіхолагаў паказалі, што гіпаталамус па-рознаму рэагуе на ферамоны (рэчывы, якія выклікаюць узбуджэнне) у людзей з рознай сексуальнай арыентацыяй. У геяў ён адчувальны да мужчынскіх ферамонаў, як і гіпаталамус жанчын. У мужчын-гетэрасексуалаў ён не праяўляе ніякай цікавасці да мужчынскіх ферамонаў, але адгукаецца на жаночыя. Так што з пункту гледжання біялогіі сексуальнае жаданне ўзнікае па біялагічных законах і не залежыць ад нашай волі. Што да гармонаў, то шлях да сексу пачынаецца з дафаміну: ён адказвае за ўзбуджэнне і за тое, што мы, ахопленыя жаданнем, страчваем кантроль над сабой — ідзём на рызыку, імпульсіўныя ўчынкі.

— Чым жаночае жаданне адрозніваецца ад мужчынскага?

— З сексуальным жаданнем у жанчын усё складаней, чым у мужчын. Проста таму, што для мужчын узбуджэнне і жаданне — амаль сінонімы, а для жанчын не заўсёды. Мужчынскае жаданне ў многім абумоўленае фізіялогіяй, а жаночае па сваёй прыродзе псіхалагічнае.

Не так даўно канадская даследчыца-сексолаг прааналізавала вынікі 132 даследаванняў, якія вымяралі ўзровень узбуджэння мужчын і жанчын падчас прагляду эратычнага відэа. Высветлілася, што ў мужчын жаданне і ўзбуджэнне цудоўна стасуюцца паміж сабой. А ў жанчын гэта ўзаемасувязь амаль не праглядалася.

Гэта адна з прычын, па якіх для жанчын так і не прыдумалі надзейнага «любоўнага напою» ці віягры. Прыліў крыві да палавых органаў, вядома, прыводзіць іх у стан узбуджэння. Вось толькі ніякага жадання пры гэтым жанчына можа не адчуваць.

Доўгі час лічылася, што для жанчын важныя ў першую чаргу стасункі. Менавіта яны, надзейныя і гарманічныя, нараджаюць сексуальнае жаданне. Аднак шэраг сучасных даследчыкаў скептычна ставяцца да такога пункту гледжання. Верагодна, на пачатковым этапе стасункі даволі моцна ўзбуджаюць жанчыну. Аднак ці надоўга захоўваецца такое становішча? Можа быць, для многіх жанчын больш важна мець добрыя стасункі, а не добры секс. Але адсюль не вынікае, што стасункі сексуальна ўзбуджаюць жанчыну. Калі б стабільнасць, камфорт і ўзаемная павага сапраўды так моцна стымулявалі жаночае лібіда, мы б наўрад ці бачылі столькі жанчын у паспяховым шлюбе са скаргамі на адсутнасць сексуальнага жадання.

— Па якіх прычынах жаданне можа знікаць?

— Мы ведаем, што сексуальнае жаданне — гэта прадукт зладжанай работы розных функцыянальных сістэм нашай фізіялогіі пад жорсткім уплывам псіхічнай дзейнасці шляхам адэкватнага функцыянавання цэнтральнай і перыферычнай нервовай сістэмы. Зрывы ў рабоце на кожным этапе складанага шматфункцыянальнага комплексу па-рознаму адбіваюцца на лібіда: ад яго зніжэння да поўнага знікнення.

Найбольш частымі прычынамі зніжэння лібіда з'яўляюцца псіхалагічныя праблемы і знясіленне функцыянальных магчымасцяў арганізма: пастаянны стрэс, прафесійнае і творчае выгаранне, дрэнныя стасункі з партнёрам (згасанне сексуальнага жадання ў пары часта з'яўляецца «намёкам» на наяўнасць праблем у стасунках, асабліва калі гэтыя праблемы настойліва ігнаруюцца і не ўсведамляюцца), аднастайнасць сексуальнага жыцця, заніжаная самаацэнка і незадаволенасць сабой (псіхалагічныя комплексы, унутрыасабовы канфлікт, у тым ліку пасля цяжарнасці і родаў, на фоне цяжкіх саматычных захворванняў, вытрымлівання розных дыет, прыёму супрацьзачаткавых і медыкаментозных гарманальных прэпаратаў) і г.д.

Сярод прычын іншага кшталту можна назваць змяненні гарманальнага фону ў выніку эндакрынных і гінекалагічных захворванняў, сексуальныя дысфункцыі (эрэктыльная дысфункцыя, анаргазмія, хваравітыя адчуванні пры сексуальным кантакце) і псіхічныя захворванні (трывожныя і дэпрэсіўныя расстройствы)

ШТО ХАВАЕЦЦА ЗА ГАРАЧЫМ «ХАЧУ»

— «Быць як усе», належаць да якой-небудзь групы — адна з асноўных нашых патрэб. І калі грамадства ўхваляе сексуальнасць і яе праявы, мы, хутчэй за ўсё, будзем імкнуцца стаць сексуальнымі. Так што, калі мы думаем, што жадаем сексу, мы, можа быць, жадаем чагосьці іншага, напрыклад, падтрымання іміджу, прызнання, поспеху... Сёння не толькі мужчыны хваляцца колькасцю палюбоўніц, але і жанчыны імкнуцца «калекцыянаваць» мужчын. Ёсць жанчыны, якія займаюць вялікія пасады, яны рашучыя і элегантныя, самаўпэўненыя і падцягнутыя... Вобраз начальніцы і сексуальнай жанчыны-вамп на многіх пунктах супадае.

Другі момант — уцёкі ад адзіноты. Мы бяжым ад яе, пакутуем ад душэўнай пустэчы, шукаем іншага чалавека, каб ён пазбавіў нас гэтага. Многія жанчыны, напрыклад, прыслухоўваюцца да сябе і чуюць унутраны голас: «Ах, прыціскай мяне да сябе, дазволь забыцца на адзіноту». У сэнсе, я такая слабая, мяне палохае гэта слабасць, але я гатова рызыкнуць. Нават калі ты мяне «зломіш», гэта лепш, чым згубіцца ў гэтым свеце... Аднак якім чынам прыцягнуць іншага чалавека? Прыманіць яго да сябе? Секс — адзін з самых хуткіх спосабаў дасягнуць блізкасці. Няхай ілюзорнай, але заўсёды жаданай. Насамрэч шмат гадоў сяброўскіх размоў павінны прайсці, каб мы дасягнулі з іншым чалавекам той натуральнай інтымнасці, якая, як мы думаем, сама сабой усталёўваецца раніцай пасля ложку. Вядома, тут можна прамахнуцца. Аднак калі ёсць сімпатыя, то ёсць і шанц пазнаёміцца бліжэй. Праведзеная разам ноч — толькі нагода для знаёмства.

Матэрыялы выпуску падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА.

РУП «Институт недвижимости и оценки»

► **ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА** (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность)
► **ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ**

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Организатор аукциона) извещает о проведении повторного открытого аукциона СО СНИЖЕНИЕМ ЦЕНЫ

по продаже производственного здания

с инв. №600/С-142795, расположенного по адресу: Минская обл., Минский р-н, Ждановичский с/с, аг. Ждановичи, ул. Линейная, 1Б и принадлежащего СООО «Ферейн» (Продавец).

Земельный участок площадью 0,7300 га с кадастровым номером 623681702601002177 (право постоянного пользования). Целевое назначение – земельный участок для обслуживания и эксплуатации объектов, входящих в состав имущественного комплекса. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Начальная цена с НДС – 3 321 600 000 бел. руб.
Задаток с НДС – 332 160 000 бел. руб.

Задаток перечисляется на р/с №3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже имущества СООО «Ферейн», **проводимом 13 апреля 2015 г.**

Договор купли-продажи должен быть заключен в течение 10 (десяти) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан оплатить стоимость приобретенного на аукционе Объекта в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня заключения договора купли-продажи Объекта. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 3% (трех процентов) от цены продажи Объекта в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится **13.04.2015 в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4. Шаг аукциона – 5%. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 10.04.2015 до 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 2.

Первое полное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 28.08.2014.

С полным текстом извещения можно ознакомиться на сайте Организатора аукциона **ino.by.**

☎ **Дополнительная информация: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by**

Считать недействительными страховые полисы ЗАО «СК «Белросстрах»:

- добровольное страхование от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу (2РН, 2РП) серия БИ №№ 1270907, 1250153, 1250172, 1261138, 1290680, 1290770, 1299808, 1299880, 1299894, 1199566, 1324334, 1201058-1201061, 1201063. УНП 100782388

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание), местонахождение и стоимость имущества	**ЛОТ № 1. Одноэтажный бревенчатый жилой дом, общей площадью 50,2 кв.м с земельным участком площадью 0,2500 га с кадастровым № 22088702460100014, стоимостью 372 960 000 рублей**
Собственник (владелец) имущества	Лютько Николай Николаевич
Местонахождение (адрес) имущества	д. Красногорка Браславского района
Информация об обременениях	Земли, находящиеся в охранных зонах линий электропередачи напряжением до 1000 В, площадь 0,0106 га. Земли, находящиеся в водоохранных зонах и прибрежных полосах водоемов, площадью 0,2500 га
Место (адрес), дата и время проведения торгов	Витебская обл., г. Браслав, ул. Красноармейская, д. 8, каб. 15 20 апреля 2015 года в 10.00
Справочная информация	Отдел принудительного исполнения Браславского района 211970, Витебская обл., г. Браслав, ул. Красноармейская, д. 8. Начальник отдела – Чернявский Иван Никодимович, тел. 80213562585
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет отдела принудительного исполнения Браславского района № 3642903000074 в РКЦ №205 в г. Браслав филиала №214 в г. Новополоцк ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 150801660, УНП 300002505, не позднее 16.00 17.04.2015 г. Минимальная величина первого шага – 5% стоимости каждого лота. В соответствии со ст. 486 ГПК Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

УНП 100122846

ОАО «Белхим»

сообщает о решении общего открытого собрания акционеров О ВЫПЛАТЕ ДИВИДЕНДОВ ЗА 2014 ГОД:

• Период выплаты до 01.05.2015 года; на одну акцию 13 034,744 рубля.

• Порядок выплаты дивидендов – путем зачисления на лицевые счета акционеров.

На 2015 год установить распределение прибыли, остающейся в распоряжении ОАО «Белхим», за 2015 год и первый квартал 2016 года:

• на дивиденды – 5% от прибыли, остающейся в распоряжении Общества, периодичность выплаты дивидендов – за 1 полугодие 2015 г. и за 2 полугодие 2015 г.

• Установить сроки выплаты дивидендов: за 1 полугодие 2015 г. – не позднее 25.08.2015 г., за 2 полугодие 2015 г. – по решению очередного общего собрания акционеров по итогам работы за 2015 год.

ОАО «ИЗМЕРИТЕЛЬ»

Учетный номер плательщика: 300044189
Вид экономической деятельности: Производство электрораспределительной и регулирующей аппаратуры
Организационно-правовая форма: ОАО
Орган управления:
ОАО «Управляющая компания холдинга «Горизонт»
Единица измерения: млн.руб.
Адрес: г. Новополоцк, ул. Молодежная, 166

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2014 г.

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2014 г.	На 31 декабря 2013 г.
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	104 485	127 743
Нематериальные активы	120	101	132
Доходные вложения в материальные активы	**130**	**1 761**	**1 867**
В том числе:			
инвестиционная недвижимость	131	1 761	1 867
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	-	-
прочие доходные вложения в материальные активы	133	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	1 159	696
Долгосрочные финансовые вложения	150	1	1
Отложенные налоговые активы	160	1	1
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-
в том числе аккредитивы	171	-	-
Прочие долгосрочные активы	180	-	-
ИТОГО по разделу I	**190**	**107 508**	**130 440**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	**210**	**18 014**	**14 528**
В том числе:			
материалы	211	8 433	6 664
животные на выращивании и откорме	212	-	-
незавершенное производство	213	4 892	5 688
готовая продукция и товары	214	4 689	2 056
товары отгруженные	215	-	120
прочие запасы	216	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-
Расходы будущих периодов	230	350	369
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	431	104
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	13 844	11 601
в том числе аккредитивы	251	-	-
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	1 291	1 544
Прочие краткосрочные активы	280	71	73
ИТОГО по разделу II	**290**	**34 001**	**28 219**
БАЛАНС (190+290)	**300**	**141 509**	**158 659**
СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	**Код строки**	**На 31 декабря 2014 г.**	**На 31 декабря 2013 г.**
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	36 418	36 418
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	288	130
Добавочный капитал	450	79 088	100 191
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	11 638	6 407
Чистая прибыль (убыток) отчетного года	470	-	-
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу III	**490**	**127 432**	**143 146**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	-	-
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства	530	-	-
Доходы будущих периодов	540	-	-
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	295	547
ИТОГО по разделу IV	**590**	**295**	**547**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	3 885	4 624
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	-	-
Краткосрочная кредиторская задолженность	**630**	**8 031**	**10 275**
В том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	4 110	5 042
по авансам полученным	632	1 090	1 188
по налогам и сборам	633	537	1 067
по социальному страхованию и обеспечению	634	517	650
по оплате труда	635	1 593	1 936
по лизинговым платежам	636	-	-
собственнику имущества (учредителям, участникам)	637	-	132
прочим кредиторам	638	184	260
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-
Доходы будущих периодов	650	1 724	10
Резервы предстоящих платежей	660	142	57
Прочие краткосрочные обязательства	670	-	-
ИТОГО по разделу V	**690**	**13 782**	**14 966**
БАЛАНС (490+590+690)	**700**	**141 509**	**158 659**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2014 г.

Наименование показателей	Код строки	За январь–декабрь 2014 г.	За январь–декабрь 2013 г.
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	64 958	83 238
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	(51 256)	(59 083)
Валовая прибыль (010-020)	030	13 702	24 155
Управленческие расходы	040	(13 773)	(15 627)
Расходы на реализацию	050	(1 029)	(1 266)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030-040-050)	060	(1 100)	7 262
Прочие доходы по текущей деятельности	070	25 826	26 251
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(28 278)	(29 049)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (060+070-080)	090	(3 552)	4 464
Доходы по инвестиционной деятельности	100	10 382	3 449
В том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	9 522	2 116
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	-	-
проценты к получению	103	20	1
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	840	1 332
Расходы по инвестиционной деятельности	110	(21 121)	(2 199)
В том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	(21 021)	(1 823)
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	(100)	(376)
Доходы по финансовой деятельности	120	1 200	667
В том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	1 200	667
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	-
Расходы по финансовой деятельности	130	(2 100)	(1 923)
В том числе:			
проценты к уплате	131	(1 070)	(1 187)
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	(1 030)	(736)
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	-
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100-110+120-130)	140	(11 639)	(6)
Прибыль (убыток) до налогообложения (090+140)	150	(15 191)	4 458
Налог на прибыль	160	-	(1 091)
Изменение отложенных налоговых активов	170	-	(1)
Изменение отложенных налоговых обязательств	180	-	4
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	190	-	-
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	(77)	(51)
Чистая прибыль (убыток) (150-160+170+180-190-200)	210	(15 268)	3 319
Количество прибыльных организаций	211	-	1
Сумма прибыли	212	-	3 319
Количество убыточных организаций	213	1	-
Сумма убытка	214	(15 268)	-
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	(446)	19 486
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток) (210+220+230)	240	(15 714)	22 805
Базовая прибыль (убыток) на акцию, рублей	250	(9 222)	2 030
Разводненная прибыль (убыток) на акцию, рублей	260	-	-

Руководитель Решко Ю. П.
Главный бухгалтер Рогожко О.Н.

5-6. Информация о дивидендах и акциях

Показатель	Единица измерения	С начала года	За аналогичный период прошлого года
Количество акционеров, всего	лиц	2	2
в том числе: юридических лиц	лиц	2	2
из них нерезидентов Республики Беларусь	лиц		
в том числе: физических лиц	лиц		
из них нерезидентов Республики Беларусь	лиц		
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	миллионов рублей	0,00	1769,00
Фактически выплаченные дивиденды в данном отчетном периоде	миллионов рублей	0,00	1638,00
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	рублей	0,00	1069,00
Дивиденды, фактически выплаченные на одну акцию (включая налоги)	рублей	0,00	989,00
Обеспеченность акции имуществом общества	тысяч рублей	76,98	86,48
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	штук		

7, 8. Отдельные финансовые результаты

Показатель	Единица измерения	С начала года	За аналогичный период прошлого года
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	миллионов рублей	64958,00	83238
Себестоимость реал. продукции, товаров, работ, услуг, управленческие расходы; расходы на реализацию	миллионов рублей	66058,00	75976
Прибыль (убыток) до налогообложения, всего	миллионов рублей	-15191,0	4458,0
в том числе: прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	миллионов рублей	-1100,0	7262,0
в том числе: прочие доходы и расходы по текущей деятельности	миллионов рублей	-2452,00	-2798,00
в том числе: прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	миллионов рублей	-11639,00	-6
Налог на прибыль; изменение отложенных налоговых активов; изменение отложенных налоговых обязательств; прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	миллионов рублей	77,00	1139
Чистая прибыль (убыток)	миллионов рублей	-15268,0	3319,0
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	миллионов рублей	11638,00	6407
Долгосрочная дебиторская задолженность	миллионов рублей	0,00	0,00
Долгосрочные обязательства	миллионов рублей	295,00	547,00
Среднесписочная численность работающих	человек	456	554

9. Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, продукции, работ, услуг (только в составе годового отчета): 31201 Производство электрораспределительной и регулирующей аппаратуры – 19,82%.
10. Существенные факты (события, действия) и дополнительная информация, имевшие место в отчетном квартале: не было
12. Дата проведения годового общего собрания акционеров, на котором утверждался годовой бухгалтерский баланс за отчетный год: 25.03.2015 г.

Извещение о проведении 17 апреля 2015 года повторных торгов по продаже имущества, принадлежащего открытому акционерному обществу «Минский тракторный завод»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)		
Наименование, характеристики и местонахождение продаваемого имущества	**Начальная цена без НДС, бел. руб.**	**Размер задатка, бел. руб.**
Здание зерносклада с инв. номером в ЕГРНИ 601/С-23787, расположенное по адресу: Минская обл., Логойский р-н, Гайненский с/с, д. Зеленый Сад, ул. Центральная, 22А (общая площадь – 591,1 кв. м; назначение – здание специализированное сельскохозяйственного назначения; составные части и принадлежности: здание зерносклада с пристройкой Б2/к, пристройкой 1; площадь земельного участка 0,1925 га)	256 756 800	25 000 000

Продавец имущества: ОАО «МТЗ», ул. Долгобродская, 29, 220070, г. Минск.

Организатор торгов: УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Торги проводятся в соответствии со статьями 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения торгов по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МТЗ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток (задатки) перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» №3012104971019 в региональной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае признания торгов несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником, либо для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (единственному участнику торгов), при его согласии, по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (единственный участник торгов) в течение трех рабочих дней со дня проведения аукциона. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона при заключительной регистрации под подпись.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (единственным участником торгов) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы затрат и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (единственным участником торгов) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи, по согласованию с продавцом.

Торги проводятся **17 апреля 2015 года в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 01.04.2015 по 15.04.2015 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017)327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»);
(017)333-49-67, (029)353-25-89 (ОАО «МТЗ»).

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	**Капитальное строение, инв. № 420/С-3357 (назначение – здание нежилое), площадью 58,0 кв.м, расположенное по адресу: Лидский р-н, Дворищанский с/с, южнее деревни Юровичи. Составные части и принадлежности: терраса**
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 423683000044000001 (назначение – земельный участок для обслуживания охотничьего домика), площадью 0,0613 га, расположенном по адресу: Лидский р-н, Дворищанский с/с, южнее деревни Юровичи
Начальная цена продажи	69 750 000 (шестьдесят девять миллионов семьсот пятьдесят тысяч) белорусских рублей без учета НДС
Сумма задатка	3 487 500 (три миллиона четыреста восемьдесят семь тысяч пятьсот) белорусских рублей
Продавец	ОАО «Лидский завод электроизделий», 231300, г. Лида, ул. Фабричная, 4, тел. 8-0154-52-13-47
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Вовлечение в хозяйственный оборот в течение двух лет с момента заключения договора купли-продажи
Условия оплаты	Полный расчет по договору купли-продажи в течение 5 (пяти) банковских дней после заключения договора
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 04 мая 2015 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;

юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;

индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;

юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются:

представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;

физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица;

представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов по названной аукционистом цене. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг), с 8.30 до 16.30 (пятница).

Последний день приема заявлений – 27 апреля 2015 г. до 15.00.

Телефоны для справок: 41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ

Государственное учреждение
«Республиканский культурно-просветительный центр»
Управления делами Президента Республики Беларусь

проводит аукцион на право заключения договора аренды сроком на 3 года помещение №6,

площадью 7,2 м кв., находящегося на втором этаже здания по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 5.

Аукцион состоится 04.05.2015 г. в 10.00 в ауд. 416 в г. Минске, ул. Октябрьская, 5.

Заявления на участие принимаются до 16.00 30.04.2015 года по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 5, 3 эт., каб. 319/2.

Для участия в аукционе участник представляет: копию документа, подтверждающую государственную регистрацию юридического лица; копию платежного поручения о перечислении задатка размером 21 420 рублей на расчетный счет №3632900003184 в филиале №510 АСБ «Беларусбанк», код 603, УНН 100650172, ГУ «Республиканский культурно-просветительный центр» Управления делами Президента Республики Беларусь, не позднее 30.04.2015 года.

Для уточнения и получения дополнительной информации звонить по телефону: 328-54-73.

Свидетельства о государственной регистрации, печати, штампы ООО «АвантЛогистик» (УНП 192276479), ЧТУП «КолориусСтройТорг» (УНП 191478725), ЧТУП «Данилов» (УНП 690694494), СООО «Мир Релакса» (УНП 191695401) **считать недействительными в связи с их утерей.**

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Лот № 1. Легковой автомобиль Форд Гелакси, номер кузова WF0GXXPSWGWT46407, государственный номер 8433ВК2, 1998 года выпуска, стоимость 55 044 000 рублей Лот № 2. Легковой автомобиль Грейт ВоллХовер, номер кузова LGWFF3A5X5B053376, государственный номер 0300ВА2, 2006 года выпуска, стоимость 91 179 000 рублей
Собственник (владелец) имущества	ОАО «Камайский-Агро» (УНН 300077290)
Местонахождение (адрес) имущества	Витебская область, Поставский район, аг. Камаи, ул. Гагарина, 17
Наличие обременений	нет
Место (адрес), дата и время проведения торгов	17.04.2015 в 11.00 г. Витебск, ул. Правды, 32, каб. 304
Справочная информация об организаторе торгов	Управление принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома 210029, г. Витебск, ул. Правды, д. 32 Судебный исполнитель Коблов Богдан Владимирович, тел. (80212) 60 54 79, начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212) 60 09 75
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет Главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001037 в 200 филиале ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 635, УНП 300002505, не позднее 15.00 14.04.2015 г. Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Капитальное строение с инвентарным номером 200/С-50468, расположенное по адресу: г. Витебск, пер. Керамзитовый 1-й, д. 1, корп. 5, площадь — 763 кв. м, назначение — здание неустановленного назначения, наименование — Арочное сооружение, стоимостью 769 725 000 белорусских рублей
Собственник (владелец) имущества	ОАО «Витебскбурвод» (УНН 300048248)
Местонахождение (адрес) имущества	г. Витебск, пер. Керамзитовый 1-й, д. 1, корп. 5
Наличие обременений	нет
Место (адрес), дата и время проведения торгов	15.04.2015 в 11.00 г. Витебск, ул. Правды, 32, каб. 304
Справочная информация об организаторе торгов	Управление принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома 210029, г. Витебск, ул. Правды, д. 32 Судебный исполнитель Коблов Богдан Владимирович, тел. (80212) 60 54 79, начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212) 60 09 75
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет Главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001037 в 200 филиале ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 635, УНП 300002505, не позднее 15.00 14.04.2015 г. Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества.

Ликвидатор объявляет о продаже следующего имущества ООО «Белдорстройтехнологии» (УНП 191658020):

1) БЛОК-КОНТЕЙНЕР НА ШАССИ 5,5*2,4 м, 2013 г.в., производство ООО «МодульДом» (Республика Беларусь, г. Смолевичи). Количество – 4 штуки. Начальная цена за единицу – 31 094 000 бел. руб. без учета НДС 20%. Торги проводятся впервые.

2) УНИВЕРСАЛЬНЫЙ ПОГРУЗЧИК АМКОДОР 342С4, 2012 г.в., 7 120 см³, дизель. Начальная цена – 340 150 000 бел. руб. без учета НДС 20%. Торги проводятся впервые.

3) УБОРОЧНО-ПОГРУЗОЧНАЯ МАШИНА Беларус МУП-351, 2012 г.в., 4 750 см³, дизель. Начальная цена – 89 430 000 бел. руб. без учета НДС 20%. Торги проводятся впервые.

Торги в виде аукциона состоятся 04 мая 2015 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 1, оф. 1118-10 (по месту нахождения организатора торгов). Ознакомиться с предметом торгов можно по месту его нахождения, предварительно согласовав дату и время с организатором торгов.

Шаг аукциона – 5 процентов. **Продавец – ООО «Белдорстройтехнологии»** (тел.: (017) 268-54-52; вел. (029) 315-58-26). **Организатор торгов – ООО «Партнёр-Консультант»** (220113, г. Минск, ул. Мележа, д. 1, оф. 1118-10, тел.: (017) 268-54-52; вел. (029) 315-58-26).

Прием заявок начинается с момента выхода объявления, осуществляется по месту нахождения организатора торгов и прекращается за три дня до начала торгов. *Задаток вносится до подачи заявления на участие в торгах в размере 10 процентов начальной цены предмета торгов (без НДС) на р/с №3012000080357 в ОАО «Белгазпромбанк», код банка 742, УНП 191658020, получатель ООО «Белдорстройтехнологии», назначение платежа: задаток за предмет торгов.*

При признании торгов несостоявшимися в связи с наличием заявления на участие в них только от одного участника, возможна продажа предмета торгов этому участнику по цене, увеличенной на 5 процентов.

К заявлению на участие в торгах прилагаются документы согласно п. 12 Положения «О порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденного Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16. Лица, желающие принять участие в аукционе и выполнившие все требования, допускаются к участию в аукционе посредством выдачи билета участника аукциона, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Договор купли-продажи заключается между продавцом и победителем аукциона (приравненным к нему лицом) в белорусских рублях в течение 5 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Оплата приобретенного предмета торгов должна быть проведена в полном объеме с учетом НДС 20% не позднее 5 рабочих дней с даты подписания договора купли-продажи.

Ликвидатор объявляет о продаже следующего имущества ООО «ТОРЕС» (УНП 100133474):

1) АВТОМОБИЛЬ Renault Logan 1,5 Dci, 2010 г.в., 1 500 см³, дизель. Начальная цена за единицу – 115 710 000 бел. руб. без учета НДС 20%. Торги проводятся впервые.

2) АВТОМОБИЛЬ Пежо Боксер, 2006 г.в., 2 200 см³, дизель. Начальная цена – 100 210 000 бел. руб. без учета НДС 20%. Торги проводятся впервые.

3) АВТОМОБИЛЬ Toyota Land Cruiser V8, 2010 г.в., 4 461 см³, дизель. Начальная цена – 420 000 000 бел. руб. без учета НДС 20%. Торги проводятся впервые.

Торги в виде аукциона состоятся 04 мая 2015 года в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 1, оф. 1118-10 (по месту нахождения организатора торгов). Ознакомиться с предметом торгов можно по месту его нахождения, предварительно согласовав дату и время с организатором торгов.

Шаг аукциона

СМЕХ — ТО ДАР БАГОЎ

Прысвячаецца нашым чатырохногім сябрам

Па гарызанталі: 4. Чым больш ката гладзіш, тым вышэй ён ... задзірае (прык.). **8.** «Вавёрачка ... ухапіла\\І так і сяк яго на зуб бярэ». З байкі Э. Валасевіча «Сама». **9.** Усё «...» ды «...!». А тпрукнуць няма каму (прык.). **10.** І ... вушы маюць (прык.). **11.** Дрыгва. **13.** І кошка бліноў напячэ, калі ... сцячэ (прык.). **15.** «У хаціне — вечарына,\\Скокі, песні, тарарам.\\Задаюць настрой сябрыне\\ Муха, тля і ...». Прыпеўка. **17.** І сабака таго знае, чый ... кусае (прык.). **18.** Цэлы дзень касіў ..., а за вечар каза з'ела (прык.). **19.** Шаўковая тканіна. **22.** Калі ... задзіраецца, галава не разумнее (прык.). **23.** Май сваё насенне, рабі дзецям ... (прык.). **26.** Смех — не ..., а галавы не вешай (прык.). **27.** Сістэма ўпрыгожанняў збудавання або вырабу. **29.** І ... б гарэлку піла, каб на стале пад накрыўкай была, і певень бы піў, калі б хто купіў (прык.). **31.** Вязкі асадак на дне вадаёмаў. **32.** Не лезь на чужое ... (прык.). **33.** Сабака старое ... памятае (прык.).

Па вертыкалі: 1. Такая ..., як з казла: ні воўны, ні малака (прык.). **2.** «Не ўтрымаў, спытаў у кошкі:\\«Што ясі ты за гарошкі?\\Ты адкрый мне свой сакрэт».\\Мурка кажа: «Кіці-...». З байкі Р.Рэўтовіч «Зайздрасць». **3.** ... плача, а воўк скача (прык.). **5.** Стары сабака на ... не брэша (прык.). **6.** «Папраў, ..., каты лазяць». Паправіў ... — і сабакі сталі лазіць (прык.). **7.** Не кожная курачка — ..., не кожны сабака касматы (прык.). **12.** Які ..., такая й работа: узяў сучку за хвост, цягне за вароты (прык.). **14.** Дух, жыхар і гаспадар лазні: людзей, якія затрымліваюцца ў лазні, ён палохае рогатам, віскатам. **16.** Грошы, што выдаюцца ў лік будучых плацяжоў. **17.** І ... каня зваліць, калі воўк дапаможа (прык.). **20.** Воўк не пастух, а казёл не агароднік; воўк — злодзей, а казёл — ... (прык.). **21.** «Да мяне ішоў ...\\Ды расквасіў нос аб ганак». З прыпеўкі. **24.** Сліны не падымеш, а ... не вернеш (прык.). **25.** Тое, што ўрач. **28.** Кошцы ..., а мышцы смерць (прык.). **30.** Купіў ... сучку, а сам брэша (прык.).

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ, *г. Дзяржынск*.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКАВЫ:
Па гарызанталі: 4. Хвост. **8.** Арэшак. **9.** Ну! **10.** Цыбкі. **11.** Багна. **13.** Сала. **15.** Тараканы. **17.** Кус. **18.** Сена. **19.** Муар. **22.** Нос. **23.** Вясенне. **26.** Гэх. **27.** Дакор. **29.** Кошка. **31.** Іл. **32.** Сеаніна. **33.** Дабро.
Па вертыкалі: 1. Карысць. **2.** Кот. **3.** Каза. **5.** Вецер. **6.** Сынок. **7.** Чубатка. **12.** Гасцінар. **14.** Лазенкі. **16.** Аванс. **17.** Кажанок. **20.** Шкадлік. **21.** Кажанак. **24.** Слова. **25.** Лекар. **28.** Смех. **30.** Пан.

Даты | Падзеі | Людзі

1 КРАСАВІКА

1748 год — пачаліся раскопкі старажытнарымскага горада Пампеі. Пампеі — старажытнарымскі горад ля ўзбярэжжа Неапалітанскага заліва, які стаў ахвярай вывяржэння вулкана Везувій у 79 годзе нашай эры. Першым на разваліны горада наткнуўся вядомы архітэктар з Рыма Даменіка Фантана яшчэ ў 1599 годзе. У той час ён пракладаў падземны водаправод у тоўшчы ўзгорка над пахаванымі Пампеямі. Пазней, у 1710 годзе, у выніку спробы аднаго селяніна паглыбіць свой калодзеж быў адкрыты і другі антычны горад ля падножжа Везувія — Геркуланум. Для вучоных ён стаў сапраўдным «складам» шэдэўраў антычнага мастацтва.

1938 год — у Швейцарыі адбылася першая шырокая прэзентацыя распушчальнай кавы, якая сёння лічыцца адным з самых распаўсюджаных напояў у свеце. Менавіта з гэтага дня духмяны напой стаў шырока распаўсюджвацца і хутка набіраць папулярнасць. Спосаб атрымання гранул кавы стаў плёнам сямігадовых лабараторных пошукаў хіміка-тэхнолага швейцарскай фірмы «Нэстле» Макса Моргенталера. Няма нічога дзіўнага ў тым, што новы напой, выраблены на фабрыцы ў мястэчку Орб, не адразу набыў вялікі поспех у спажыўцоў. Бо і сам вучоны аддаваў перавагу кубачку кавы, зваранай па ўсіх правілах. Прадукт хутка набраў папулярнасць у ЗША падчас Другой сусветнай вайны і затым распаўсюдзіўся па ўсім свеце.

1949 год — нарадзіўся (вёска Андрашоўшчына Лідскага раёна) Яўген Аляксеевіч Роўба, беларускі матэматык, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар. Аўтар навуковых прац па вывучэнні інтэрпаляцыйных рацыянальных аператараў і рацыянальных шэрагаў Фур'е.

Было сказана

Міхась СТРАЛЬЦОЎ, пісьменнік, публіцыст:

«З гадамі душа цішэе, лагаднее, супакойваецца, але не засынае: яна, як і раней, шукае радасці, толькі ведае ўжо, што хоча іменна яе».

☺ Ведай нашых

БЕЛАРУСКІ МОХ З ЗАЛАТЫМ АДЦЕННЕМ

Напрыканцы сакавіка айчыннымі мічурынцамі былі выведзены ўнікальныя сарты ягеля, якія могуць стаць прататыпам прынцыпова новых лекаў і кармавой базай будучай аленегадоўлі

Першыя крокі па селекцыянаванні ісландскага моху пачаліся ў нас яшчэ больш за 20 гадоў таму, калі крэатыўнымі навукоўцамі была падрыхтавана праграма развядзення паўночных аленяў на выпрацаваных тарфяніках краіны. На той час галоўнай праблемай праграмы было інтэнсіўнае вырошчванне на тэрыторыі краіны ягелю, які з'яўляецца асноўнай ежай гэтых непатрабавальных жывёл. Працэс адаптавання аленевага моху да нашых кліматычных умоў заняў шмат часу, але канчатковыя неверагодныя вынікі пераўзышлі ўсе смелыя чаканні.

Такую сімпатычную пыску мы неўзабаве ўбачым на кожным балоце.

Механізм унутранага халадзільніка

Прарыў у селекцыянаванні пачаўся пасля таго, як гэты мох сталі вырошчваць на тэрыторыях, дзе гістарычна ў зямлі існавала вялікая доля крэменю. Нагадаю, што гэты прыродны мінерал мае дзве разнавіднасці ў палярызацыі. Таму пасля селекцыі і былі атрыманы два віды моху — плюс-М ягель і мінус-Т ягель. Першы від расліны атрымалі на тэрыторыі з белым крэменем, і развіваўся ён даволі хутка, бо дасягаў максімальнай масы такога лапіка (каля 1,5 кг) усяго за адзін сезон. Другі від, ужо на чорным крэмені, рос значна павольней, аднак гэты лішайнік перастройваў метабалізм у арганізме паўночных аленяў такім чынам, што ў ім істотна памяншалася колькасць тэстастэрону, які адказвае за палавую актыўнасць. Менавіта гэты фактар уласцівасці мінус-Т ягеля пачаў часова змяняць структуру крыві аленяў. А ў выніку хімічнай рэакцыі, звязанай з засваенне гэтай цуда-ежы, тэмпература крыві аленяў зніжалася, а ўся энергія накіроўвалася на ўтварэнне мышачнай тканкі. Атрымліваўся такі лянівы і аб'ёмны «халадзільнік» на капытах.

У эксперыментальным статку беларускіх паўночных аленяў зімой пасвілі на палетках з плюс-М ягелем, а ў міжсезонне і летам у рацыён дабаўлялі ягель з функцыяй халадзільніка. Зразумела, што альфа-самцам у ежу мінус-Т ягель даваць нельга, бо інакш павелічэнне папуляцыі спыніцца. Таму ў спецыяльнай лабараторыі IG-тэхналогій аднаго з інстытутаў Мінска быў распрацаваны электронны механізм з тэлескапічным рассоўным парасонам, які ствараў цень для самцоў у сонечнае надвор'е.

ДАВЕДКА АД СПЕЦЫЯЛІСТАЎ. *Ягель, ісландскі або алені мох, адносіцца да лішайнікаў, якія ўяўляюць сабой асаблівыя складаныя арганізмы, што атрымліваюцца ў працэсе сумеснага саюза простых аднаклетачных зялёных водарасцяў, бактэрый, якія засвойваць азот, і сумчатых грыбоў. У гэтым сужыцці грыбы пастаўляюць мінеральныя солі і ваду, водарасцям дастаецца сінтэз крухмалу, што дазваляе існаваць лішайнікам у такіх месцах, дзе іншыя арганізмы зрабіць гэтага не могуць. Таму лішайнікі могуць расці ў месцах з моцным марозам і, наадварот, у гарачых пустынях.*

Беларуская віягра і прышчэпка ад істэрык

Сёння новымі сартамі ягелю зацікавіліся не толькі спецыялісты ў жывёлагадоўлі, але і медыкі. Аказалася, што выцяжка плюс-М ягеля можа павялічваць масу атлетаў без урону палавой функцыі чалавека. У мінімальных дозах яе можна выкарыстоўваць у якасці харчовых дабавак з эфектам віягры. А вось лекавыя сродкі, якія ствараюцца на базе мінус-Т ягелю, магчыма, у хуткім часе будуць прапаноўвацца людзям, што ні дня не могуць пражыць без сваркі ці бойкі. Магчыма, што падобныя прышчэпкі маглі б цалкам выключыць на нашай планеце такое паняцце, як вайна.

Першым удзельнікам праграмы — агучаныя БАДы бясплатна

Цяпер у названай лабараторыі падрыхтаваны 50 камплектаў таблетак, зробленых з выкарыстаннем плюс-мінус ягеля. Таму 1 красавіка яны будуць перададзены самым смелым добраахвотнікам праграмы ў Мінску па адрасе: вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а, 5-ы паверх. Спытаць Антона Качку.

Сяргей ПАЛІНІН

☺

Крынічка

«Цякла тут з лесу невялічка
Травой заросшая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

РАЯЦЬ НАШЫ ЧЫТАЧЫ

НЕЗВЫЧАЙНЫЯ СПОСАБЫ ВЫРОШЧВАННЯ РАСАДЫ

Міні-парнічок

Бераце пластыкавую бутэльку. Толькі абавязкова празрыстую (не карычневую, не зялёную) разразаеце напалам уздоўж (па даўжыні). На палавінку ўкладваеце 6-8 слаёў туалетнай паперы. Затым зверху яе трэба добра намачыць, але каб вады не было (перакулілі — лішняя вільгаць сцячэ, а папера нікуды не дзенецца).

Зверху раскладаеце насенне, як быццам саджаеце. На бутэльку насоўваеце звычайны поліэтыленавы пакет і завязваеце на канцы. У вас павінен атрымацца своеасаблівы парнічок. І ўсё. У такім выглядзе насенне можа і два, і тры тыдні знаходзіцца. Лісточкі вырастуць толькі два, але корань будзе ўзмоцнена развівацца. Паліваць не трэба; кандэнсат будзе пастаянна вяртацца на старое месца. Калі прыйдзе час — перасадзіце ў зямлю.

Вельмі добра такім чынам вырошчваць насенне петуніі, суніц. Потым расада, пасаджаная такім чынам, пераганяе тую, што садзім звычайна, бо ў яе ўжо вялікія карані, якія, толькі зачапіўшыся, пачынаюць пускаць лістоту. А звычайная расада спачатку ўзмоцнена нарошчвае каранёвую сістэму, а потым усё астатняе.

Варанянскі Сяргей Віктаравіч, *Маладзечанскі раён.*

Беззямельная тэхналогія

Наразаем палоскі поліэтыленавай плёнкі (падыходзіць любая — з пакетаў, рэшткі старой ад парніка): шырыня 10 см, даўжыня адвольная.

На плёнку ўкладваем палоску туалетнай паперы, змочваем яе вадой. Потым раскладваем насенне, адступіўшы 1 см ад верху і па 2-3 см у радзе. Затым зверху кладзем яшчэ адну палоску туалетнай паперы, і на яе — стужку плёнкі. Згортваем у рулончык. Можна нават дзве палоскі скруціць у адзін рулончык. Затым устаўляем рулончык у шклянку насеннем угору. Замест шклянкі можна выкарыстоўваць абрэзаную пластыкавую бутэльку. Наліваем ваду на ўзровень 3-4 см. І ставім на падаконнік або іншае месца ў пакоі. Ваду час ад часу неабходна мяняць.

Прыкладна праз тыдзень з рулончыка з'яўляюцца першыя парасткі.

Праз два тыдні ў шкляначцы стаіць зялёны букет.

У ваду пажадана дабавіць некалькі кропель канцэнтрату для ўзмацнення росту. Пры з'яўленні ў расады двух сапраўдных лісточкаў разгортваем рулон, здымаем верхнюю палоску плёнкі, а там ляжаць парасткі як у пялёнках, карэньчыкі даўжынёй 5-7 см. Пры гэтым відаць, якія парасткі дужыя, а якія слабыя. Папера раскісла, але гэта не перашкода. У грунт высаджваем разам з ёй.

Тэхналогія добрая тым, што не займае месца. Няма чорнай ножкі, ёсць час падрыхтаваць глебу для рассадных скрыняў.

Бартушэўскі Васіль Мікалаевіч, *Слонім.*

САКРЭТЫ ДОБРАЙ «СЯМЕЙНАЙ» ЦЫБУЛІ

Перад пасадкай у цыбулі абразаем верхавіну; пяро будзе гусцейшае. Замочваем цыбулю ў слабым растворы марганцоўкі на 3-4 гадзіны. Загадзя рыхтуем пасадачнае месца. «Сямейную» цыбулю вельмі добра садзіць на баразёнкі, як бульбу. Уніз баразёнкі кладзем перагной.

Цыбуліны саджаем на адлегласці 15 см адна ад адной. Пасадзіўшы цыбулю зверху, прыкрываем сенам або слоем сеннага гною. Здымаем гэты слой праз два тыдні, калі цыбуля пачынае ўсходзіць.

Догляд цыбулі заключаецца ў праполцы і паліве, толькі калі засуха. Цыбулька ваду не любіць. Калі цыбулю паліваць часта, яна будзе гніць пры захоўванні. Рыхліць цыбулю трэба акуратна, каб не патрывожыць карані.

А змагацца з цыбульнай мухай дапамагае наступны прыём. Як толькі цыбуля пачынае прарастаць, уся цыбуліна выштурхоўваецца наверх (павінна тырчаць з зямлі). Калі не, то трэба пальцам адгрэбці зямлю ад кожнай цыбуліны, каб яна была адкрытая. Гэта трэба для таго, каб цыбуліна была на сонцы (цыбульная муха баіцца сонца).

Калі раптам кончыкі пяра пачынаюць жаўцець, то цыбулю трэба паліць растворам гнаявой жыжкі ці моцным растворам паваранай солі. А некаторыя агароднікі наогул перад пасадкай бяруць пачак солі і рассыпаюць яе на месца пасадкі цыбулі.

У народзе лічыцца, што лепш за ўсё выбіраць цыбулю на Яблычны Спас.

Сушыць яе трэба доўга ў месцы, якое добра ветраецца.

Некаторыя агароднікі саджаюць «сямейную» цыбулю рэзанай (кожную галоўку трэба разрэзаць напалам, а калі галоўка буйная, то на 4 часткі — з умовай, што ў кожнай частцы прысутнічае кавалачак каранёвай сістэмы). Саджаць трэба неглыбока — не прыйдзецца «выграбаць», цыбуля сама на 1/4 нібы выйдзе з зямлі. Пры такой пасадцы восенню цыбулька парадуе меншай колькасцю цыбулін у гняздзе, але большай велічыні.

Валянціна Сямёнаўна,
Клецкі раён.

Азбука народнай культуры

ад Янкі Крука і Аксаны Катовіч

Гараскоп стрыжак на красавік

1 красавіка, серада. Сёння цалкам прыдатны дзень для візіту да цырульніка, можна стрыгчы і афарбоўваць валасы, рабіць лячэбныя працэдуры і пажыўныя маскі.

2 красавіка, чацвер. Стрыжка ў гэты дзень зробіць валасы больш густымі і ўмацуе іх.

3 красавіка, пятніца. Нейтральны дзень для наведвання цырульні. Калі сёння вы плануеце стрыжку, то яе даўжыню і форму лепш выбраць загадзя.

4 красавіка, субота. Дзень выдатна падыходзіць для стрыжкі; больш за тое, стрыжка дапаможа прыцягнуць у ваша жыццё каханне, новыя перспектыўныя знаёмствы і яркія ўражанні.

5 красавіка, нядзеля. Стрыжка зробіць валасы непаслухмянымі, хоць тым, хто хоча, каб яны мелі схільнасць да завівання гэта можа быць і на карысць.

6 красавіка, панядзелак. Пасля наведвання цырульні валасы будуць адрастаць больш павольна. Таму дзень больш падыходзіць для аматараў кароткіх стрыжак.

7 красавіка, аўторак. Калі зберацеся да цырульніка ў гэты дзень, то ў вас з'явіцца нямала праблем, якія будуць вельмі моцна дапякаць.

8 красавіка, серада. Дзень вельмі неспрыяльны для стрыжкі, афарбоўвання і іншых цырульніцкіх працэдур.

9 красавіка, чацвер. Стрыжка валасоў рэкамендавана для стымулявання аптымізму.

10 красавіка, пятніца. Новая прычоска будзе вам вельмі да твару і паспрыяе ўзмацненню асабістага абаяння, поспеху ў навакольных.

11 красавіка, субота. Добра стрыгчы валасы тым, у каго аслаблена фізічнае здароўе і каму надакучыла манатоннасць у жыцці, не хапае актыўнасці, смеласці і валявых якасцяў.

12 красавіка, нядзеля. Гэта не самы добры дзень для стрыжкі, хаця б з-за таго, што вы лёгка будзеце ўпадаць у дэпрэсію, вас будзе пастаянна даймаць адчуванне нездаволенасці жыццём.

13 красавіка, панядзелак. Дзень вельмі спрыяльны для наведвання цырульніка, можна паэксперыментаваць з даўжынёй валасоў і формай прычоскі.

14 красавіка, аўторак. Добры час для правядзення нестандартных стрыжак.

15 красавіка, серада. Неспрыяльны дзень для стрыжкі валасоў.

16 красавіка, чацвер. Усім варта ўстрымацца ад стрыжкі валасоў.

17 красавіка, пятніца. Сёння ад стрыжкі валасоў лепш адмовіцца. Затое вітаюцца ўсялякія працэдуры па доглядзе: пажыўныя і ўмацавальныя маскі, апаласканне травянымі настоямі — усё гэта пойдзе на карысць валасам.

18 красавіка, субота. Сёння неспрыяльны дзень, не варта стрыгчы валасы, інакш вы можаце страціць нешта каштоўнае для сябе.

19 красавіка, нядзеля. Добры для стрыжкі дзень, гэта дапаможа аднаўленню пашкоджаных валасоў.

20 красавіка, панядзелак. Спрыяльны дзень для стрыжкі і афарбоўвання валасоў. Стрыжка прыцягне шчасце, палепшыць знешні выгляд.

21 красавіка, аўторак. Выдатны дзень для стрыжкі і афарбоўвання. Вітаюцца смелыя эксперыменты, стварэнне лёгкіх паветраных прычосак, меліраванне і афарбоўка.

22 красавіка, серада. Стрыжка не зменіць структуры і якасці вашых валасоў, а расці яны будуць хутчэй.

23 красавіка, чацвер. Пасля стрыжкі валасы будуць дрэнна паддавацца ўкладцы.

24 красавіка, пятніца. Сёння не варта наведваць цырульніка — стрыжка негатыўна адаб'ецца на структуры валасоў і на самаацэнцы.

25 красавіка, субота. Выдатны дзень для наведвання цырульніцкага салона. Фарба для валасоў ляжа роўна, яе колер доўга не паблякне, а стрыжка зробіць вас больш рашучымі.

26 красавіка, нядзеля. Сёння 9-я месяцовыя суткі, стрыгчы і фарбаваць валасы не рэкамендуецца.

27 красавіка, панядзелак. Абавязкова зрабіце ў гэты дзень стрыжку. Ці хаця б падстрыжыце грыўку — яна дабавіць вобразу запалу, а на ўзроўні энергетыкі дапаможа засваенню новай інфармацыі.

28 красавіка, аўторак. Стрыжка ў гэты дзень умацуе вашыя валасы, яны будуць менш секчыся.

29 красавіка, серада. Цалкам прыдатны дзень для візіту да цырульніка, можна стрыгчы і афарбоўваць валасы, рабіць лячэбныя працэдуры і пажыўныя маскі.

30 красавіка, чацвер. Спрыяльны дзень для стрыжкі, асабліва ўдалай будзе лёгкая і паветраная прычоска.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 6.43	19.45	13.02
Віцебск	— 6.32	19.36	13.04
Магілёў	— 6.33	19.35	13.02
Гомель	— 6.32	19.30	12.58
Гродна	— 6.59	19.59	13.00
Брэст	— 7.01	19.59	12.58

Месяц

Поўня 4 красавіка.
Месяц у сузор'і Дзевы.

Імяніны

Пр. *Сафіі, Івана, Інакенція.*
К. *Гражыны, Ірыны.*

Фота Аляксандра ШАБЛЮКА.

ЗАЎТРА

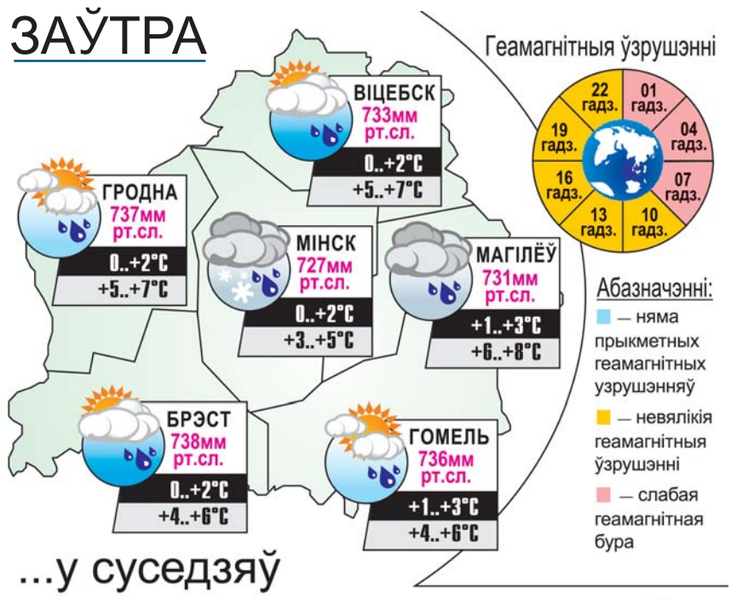

...у суседзяў

ВАРШАВА +5..+7°С	КІЕЎ +4..+6°С	РЫГА +2..+4°С
ВІЛЬНЮС +5..+7°С	МАСКВА +3..+5°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ +5..+7°С

УСМІХНЕМСЯ

Самым дзейсным спосабам падтрымаў акцыю «Гадзіна Зямлі» электрык Пятровіч, пераблытаўшы фазы на падстанцыі і пакінуўшы без святла ўвесь раён.

Фільмы дзеляцца вось на такія бюджэты:

1. У кадры выбухае «Мерседэс».
2. У кадры «Мерседэс» заязджае за рог, і ўжо адтуль — выбух і полымя.
3. У кадры двое мужыкоў, дзесьці раздаецца «ба-бах!». Адзін кажа другому:

— Чуў? «Мерседэс» узарваўся!

Муж — гэта ўнікальны чалавек! Для яго ўсе вашы сукенкі аднолькавыя, а ўсе адвёрткі — розныя.

— Мілы, раскажы мне казку на ноч.
— Я цябе кахаю. Спі.

caricatura.ru

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.007. Індэкс 63850. Зак. № 1171.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 31 сакавіка 2015 года.